

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

2013/1 LSF 21 (Gældende)

Forslag til Lov om folkehøjskoler

Ministerium: Kulturministeriet

Journalnummer: Kulturmin., j.nr. 2013-011334

Forslag

til

Lov om folkehøjskoler

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde og virke

§ 1. Loven omfatter folkehøjskoler, der tilbyder undervisning og samvær på kurser, hvis hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse, og som er godkendt af kulturministeren til tilskud. Undervisningen skal have en bred almen karakter. Enkelte fag eller faggrupper kan have en fremtrædende plads, men aldrig på bekostning af det almene. Skolernes aktiviteter skal tilrettelægges ud fra deres selvvalgte værdigrundlag.

Stk. 2. Ved ungdomshøjskoler forstås folkehøjskoler, der inden udgangen af 1971 er godkendt til at tilbyde kurser for elever, der ikke opfylder alderskravet i denne lov.

§ 2. Elever på folkehøjskoler skal under kurset bo på skolen.

Stk. 2. Skolerne kan i begrænset omfang optage dagelever, der under kurset ikke skal bo på skolen.

Stk. 3. Kulturministeren kan fastsætte regler om dagelever, herunder om antallet af dagelever.

Kapitel 2

Grundlæggende betingelser

§ 3. Folkehøjskoler skal opfylde følgende betingelser:

- 1) Skolen skal være en privat selvejende institution, som er omfattet af § 1. Skolens styring og ledelse skal reguleres i en vedtægt.
- 2) Skolen skal i sit virke som selvejende undervisningsinstitution være uafhængig, og skolens midler må alene komme skolens skole- og undervisningsvirksomhed til gode, jf. dog stk. 2 og 3.
- 3) Skolen skal have en skolekreds eller et repræsentantskab, der står bag skolens oprettelse og virksomhed.
- 4) Skolen skal råde over egnede og tilstrækkelige elevværelser, forstander- og lærerbolig, kostforplejnings- og opholdsarealer, undervisningslokaler og udstyr samt hovedsagelig udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed, jf. dog stk. 4.
- 5) Skolen skal kunne begynde sin virksomhed på et rimeligt økonomisk grundlag.
- 6) Skoler, som efter den 7. maj 1996 har indsendt eller indsender forslag til vedtægter med henblik på at blive godkendt til tilskud, skal være ejere af skolens bygninger og arealer eller hovedparten heraf og må ikke eje bygninger eller arealer sammen med andre, jf. dog stk. 5 og 6.

Stk. 2. Uanset stk. 1, nr. 2, kan en folkehøjskole i medfør af en skriftlig aftale herom varetage administrative opgaver for andre folkehøjskoler, som er godkendt efter denne lov.

Stk. 3. Uanset stk. 1, nr. 2, må skolen i begrænset omfang anvende egne midler til folkeoplysningsvirksomhed i Danmark.

Stk. 4. Uanset stk. 1, nr. 4, kan en skole, når den har bygninger og arealer, der ligger uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, erhverve nye bygninger og arealer uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed. Det er dog en betingelse, at de nye bygninger og arealer erhverves til afløsning for bygninger og arealer, der ligger uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed. Det er endvidere en betingelse, at de nye bygninger og arealer afstandsmæssigt ligger tættere på skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, end de bygninger og arealer de afløser.

Stk. 5. En folkehøjskole, der er omfattet af stk. 1, nr. 6, kan leje bygninger og arealer i en periode op til 10 år under en af følgende forudsætninger:

- 1) til afløsning af eksisterende bygninger og arealer,
- 2) ved udvidelse med nye bygninger og arealer,
- 3) ved nyoprettelse af en skole.

Stk. 6. Uanset stk. 1, nr. 6, kan en folkehøjskole eje en mindre del af skolens undervisningsfaciliteter, som ikke er en del af kernefaciliteterne, sammen med andre.

Stk. 7. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om betingelserne i stk. 1, herunder om bygninger og arealer, om administrative opgaver i stk. 2, herunder om karakteren af de administrative opgaver, der tillades, og omfanget heraf og om omfanget af folkeoplysende aktiviteter i stk. 3.

Kapitel 3

Vilkår

§ 4. Fristen for indsendelse af ansøgning med henblik på at blive godkendt til tilskud er 10 måneder, før skolens tilskudsberettigende aktiviteter ønskes påbegyndt.

Stk. 2. En skole, der i to på hinanden følgende finansår ikke har oppebåret tilskud, og som ønsker at generhverve tilskudsgodkendelse, skal søge om en ny godkendelse til tilskud efter stk. 1.

Stk. 3. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved ansøgninger om godkendelse til tilskud og generhvervelse, herunder om tidsfrister, procedure og oplysninger.

§ 5. Skolens bestyrelse har ansvaret for skolens vedtægt. Ved skolens oprettelse, sammenlægning eller spaltning og ved etablering eller ophør af kombination med anden skoleform godkender kulturministeren vedtægtsbestemmelser.

Stk. 2. Skolens vedtægt skal indeholde bestemmelser om skolens styring og ledelse, om fremgangsmåden ved skolens nedlæggelse og om skolens værdigrundlag. Skolen kan ikke i vedtægten fastsætte andre formål for skolen end formål omfattet af denne lov og af anden lovgivning på uddannelsesområdet. Skolens vedtægt skal indeholde bestemmelse om, at ved skolens nedlæggelse skal overskydende midler med ministerens godkendelse anvendes til skolevirksomhed, der støttes i henhold til loven.

Stk. 3. Skolens vedtægt skal offentliggøres på skolens hjemmeside sammen med datoerne for generalforsamlingens eller bestyrelsens vedtagelse, ministerens eventuelle godkendelse efter stk. 1 og offentliggørelsen på hjemmesiden. Vedtægten kan tidligst træde i kraft ved offentliggørelsen på hjemmesiden.

Stk. 4. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om vedtægtens indhold, herunder om, hvilke beføjelser der i vedtægten kan henlægges til en generalforsamling, skolekreds el. lign., samt om at visse vedtægtsændringer, f.eks. om navneændringer, skal anmeldes til Kulturministeriet.

§ 6. Den overordnede ledelse af skolen skal varetages af en bestyrelse, der er ansvarlig over for kulturministeren. Bestyrelsen er tillige ansvarlig over for skolekreds eller repræsentantskab. Flertallet af bestyrelsens medlemmer skal vælges på skolens generalforsamling eller repræsentantskabsmøde blandt skolekredsens eller repræsentantskabets medlemmer.

Stk. 2. Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme m.m. til skolen.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme m.m. til skolen, eller som kontrollerer udlejer af ejendomme m.m. til skolen.
- 3) Advokater, revisorer og lignende rådgivere for personer omfattet af nr. 1 eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder omfattet af nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer omfattet af nr. 1 eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder omfattet af nr. 2.
- 5) Medlemmer af bestyrelsen for en anden folkehøjskole.

Stk. 3. Er lejeforholdet af uvæsentligt omfang, finder stk. 2, nr. 1-4, ikke anvendelse.

Stk. 4. Kulturministeren kan for tidligere og nuværende kombinerede undervisningsinstitutioner oprettet før den 1. januar 1996 dispensere fra bestemmelsen i stk. 2.

Stk. 5. For bestyrelsen, forstanderen og andre ansatte ved skolen gælder i øvrigt bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 og kapitel 8 m.v.

Stk. 6. Den daglige ledelse varetages af en forstander, som tillige har det pædagogiske ansvar.

Stk. 7. Kulturministeren kan fastsætte regler om bestyrelsens underretningspligt og om en bagatelgrænse med hensyn til en udlejningsaktivitets betydning for bestyrelsesmedlemmers uafhængighed, jf. stk. 3.

§ 7. Bestyrelsen skal forvalte skolens midler, så de bliver til størst mulig gavn for skolen. Likvide midler, der ikke er nødvendige for den daglige drift, skal under hensyntagen til sikkerheden anbringes på en eller flere af følgende måder:

- 1) Som indestående i pengeinstitutter hjemmehørende i Danmark eller i et andet land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS).
- 2) I fondsaktiver udstedt af danske realkreditinstitutter, Kreditforeningen af Kommuner i Danmark eller andre danske finansieringsinstitutter under offentligt tilsyn.
- 3) I fondsaktiver eller gældsbreve, for hvilke den danske stat eller en dansk kommune står som udsteder eller garant.
- 4) I værdipapirer fra et EU-/EØS-land, som efter deres art og sikkerhed kan sidestilles med de aktiver, der er nævnt i nr. 2 og 3.

Stk. 2. Stk. 1, nr. 4, omfatter ikke aktier og investeringsforeningsbeviser. Skolen kan under størst mulig hensyntagen til sikkerheden i fornødent omfang dog anbringe likvide midler i andelsbeviser med begrænset hæftelse eller i aktier i det pengeinstitut, som skolen bruger som sin sædvanlige bankforbindelse, og i andelsbeviser med begrænset hæftelse i forsyningsvirksomheder m.m., hvis skolen derved opnår økonomiske fordele. Andelene og aktierne skal afhændes, hvis skolen skifter pengeinstitut eller ikke længere opnår den forudsatte fordel.

Stk. 3. Kulturministeren kan fastsætte regler om anvendelsen af finansielle instrumenter i forbindelse med lånoptagelse.

§ 8. Skolen skal have andre indtægter end statstilskud.

Stk. 2. For deltagelse i et kursus fastsætter skolen en elevbetaling. Elevbetalingen må ikke være væsentligt over gennemsnittet for folkehøjskoler. Mindste elevbetaling fastsættes på de årlige finanslove. Mindste elevbetaling omfatter ikke betaling, der opkræves til individuelle formål eller særskilt til ekskursioner.

Stk. 3. Skolen kan efter individuel vurdering nedsætte elevens egenbetaling til under den fastsatte mindste elevbetaling, jf. stk. 2. Egenbetaling kan dog kun nedsættes til et beløb, der mindst udgør halvdelen af mindste elevbetaling.

Stk. 4. Kravet til egenbetalingens omfang i stk. 3, 2. pkt., finder ikke anvendelse for elever, der ved kursets begyndelse er 17½ år og endnu ikke fyldt 25 år, og som er uden kompetencegivende uddannelse, har påbegyndt et kursus af mindst 12 ugers varighed, ikke er under uddannelse efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov eller lov om erhvervsgrunduddannelse m.v., i hvis uddannelsesplan der indgår et ophold på en folkehøjskole, og som har tilknyttet en mentor fra skolens etablerede mentorordning.

§ 9. Skoleåret går fra den 1. august til den 31. juli.

Stk. 2. En folkehøjskole skal have mindst 24 årselever, jf. §§ 11 og 12, i det skoleår, der slutter i kalenderåret før finansåret, eller som gennemsnit af dette skoleår og de to foregående skoleår.

Stk. 3. En nyoprettet skole, der ikke har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter i kalenderåret før finansåret, skal opfylde kravet om mindst 24 årselever i det første hele finansår. En eksisterende skole, der ikke efter stk. 2 har opnået ret til tilskud i året før finansåret, skal opfylde årselevtalskravet i finansåret, hvor den igen modtager tilskud.

Stk. 4. For en skole, der er nævnt i stk. 2, nedsættes kravet til antal årselever forholdsmæssigt, hvis skolen har mindre end 36 kursusuger i skoleåret. For en skole, der er nævnt i stk. 3, nedsættes kravet, hvis skolen har mindre end 36 kursusuger i finansåret.

Stk. 5. En folkehøjskole skal gennemføre længerevarende kurser af mindst 4 ugers varighed i mindst 20 uger i hvert skoleår. Heraf skal mindst ét kursus have mindst 12 ugers varighed. Gennemfører en skole ikke dette mindste antal længerevarende kurser i et skoleår, er skolen ikke tilskudsberettiget i det finansår, hvor skoleåret slutter.

Stk. 6. En nyoprettet skole og en skole, der ikke har opnået ret til tilskud i året før finansåret, skal opfylde tilskudsbetingelserne i stk. 3 og 5 inden 12 måneder efter kursusvirksomhedens start.

§ 10. Kulturministeren kan godkende, at en folkehøjskole omfattet af denne lov som kombineret institution også varetager skole- og undervisningsvirksomhed som en efterskole, husholdningsskole, håndarbejdsskole, fri grundskole, privat gymnasieskole eller privat hf-kursus.

Stk. 2. Godkendelse af en kombineret institution er betinget af, at den kombinerede institution opfylder betingelserne i lovgivningen for at varetage skole- og undervisningsvirksomhed, og at den kombinerede institutions værdigrundlag kan berettiggel kombinationen.

Stk. 3. Kulturministeren fastsætter regler om kombinerede institutioner efter stk. 1 og 2, herunder om godkendelse til tilskud, krav vedrørende bygningsforhold, vedtægter og tilskud.

Kapitel 4

Årselevtal

§ 11. Eleverne skal for at kunne medregnes i årselevtallet være 17½ år ved kursets begyndelse.

Stk. 2. For ungdomshøjskoler skal eleverne være mindst 16½ år, men ikke fyldt 19 år ved kursets begyndelse, for at kunne medregnes i årselevtallet. Elever, der er fyldt 16 år, men ikke er 16½ ved kursets begyndelse, kan medregnes, såfremt der i deres uddannelsesplan indgår et ophold på en ungdomshøjskole. På kurser af indtil 4 ugers samlet varighed i skoleåret kan skolen dog medregne elever, der er fyldt 19 år ved kursets begyndelse.

Stk. 3. For at kunne medregnes i årselevtallet skal eleverne yde elevbetaling i overensstemmelse med § 8.

Stk. 4. For at kunne medregnes i årselevtallet skal eleverne oplyse personnummer og fremlægge dokumentation for statsborgerskab til skolen ved tilmeldingen. Skolen skal videregive disse oplysninger til brug for de offentlige myndigheder, der udfører opgaver i medfør af denne lov.

Stk. 5. Elever, som på kombinerede institutioner, jf. § 10, udløser statstilskud efter lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, lov om friskoler og private grundskoler m.v. eller lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser), kan ikke samtidig udløse statstilskud efter denne lov på den kombinerede institution. Den kombinerede institution kan vælge, at eleven i stedet skal udløse statstilskud efter denne lov.

§ 12. Skolens årselevtal er summen af elever, jf. § 11, i hver kursusuge i et år divideret med 40. En kursusuge er syv kursusdøgn.

Stk. 2. Skolen har pligt til at registrere elevernes deltagelse i skolens kurser uge for uge.

Stk. 3. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om beregning og opgørelse af årselevtal, herunder om opgørelsestidspunkt, om begrænset medregning i årselevtallet af dagelever og elever på kurser eller kursusuger under en uges varighed samt om krav til skolens registrering af elevers deltagelse i kurser og om kursers eventuelle opdeling.

Kapitel 5

Kurser og undervisning

§ 13. Mindst halvdelen af undervisningen for den enkelte elev skal være af bred almen karakter. For elever med over 28 ugentlige undervisningstimer skal minimum 14 timers undervisning være af bred almen karakter.

Stk. 2. Kurser skal være åbne for alle, der opfylder betingelserne i § 11, stk. 1 og 3. Deltagelse i et kursus kan dog gøres betinget af højere alder end det, der følger af § 11, men ikke af bestemte kundskaber, uddannelser, stillinger, erhverv eller ansættelsesforhold i en virksomhed og lign. eller af medlemskab af bestemte foreninger eller organisationer.

§ 14. Kurset skal vare mindst 4 sammenhængende døgn med undervisning svarende til mindst 4 hele undervisningsdage med mindst 17 undervisningstimer pr. elev.

Stk. 2. Kurser på 1 uge og derover skal i hver uge indeholde undervisning svarende til mindst 5 hele undervisningsdage med mindst 21 ugentlige undervisningstimer pr. elev.

Stk. 3. På kurser af over 12 ugers varighed kan skolerne afkorte første og sidste kursusuge til mindst 4 kursusdøgn med undervisning svarende til mindst 4 hele undervisningsdage med mindst 17 timers undervisning.

Stk. 4. Hvert kursus skal gennemføres med mindst 8 elever, der deltager i hele kurset. Hver kursusuge skal gennemføres med mindst 12 elever, der deltager i hele ugen.

Stk. 5. Kurset skal gennemføres med et flertal af danske statsborgere eller elever, der kan sidestilles hermed.

Stk. 6. Kulturministeren kan fastsætte regler om kursustilrettelæggelsen, herunder om opgørelse af ugetal og undervisningsdage, om undervisning, ekskursioner og antallet af lærere på skolerne m.v. samt nærmere regler om kravet om et flertal af danske statsborgere i stk. 5, herunder om dokumentation for statsborgerskab m.v., ligesom ministeren i særlige tilfælde kan fravige kravet om flertal af danske statsborgere.

§ 15. Folkehøjskoler må ikke afholde prøver og eksamener, bortset fra prøver til forberedende voksenundervisning (FVU).

Stk. 2. Elever kan som en del af en folkehøjskoles kursus følge prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning, når denne undervisning højst udgør 15 timer ugentligt og er udbudt af en uddannelsesinstitution, som efter anden lovgivning er godkendt hertil.

Stk. 3. For elever, der følger prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter stk. 2, skal folkehøjskoler give mindst 15 timers undervisning pr. uge, hvoraf mindst 11 timer skal være undervisning af bred almen karakter.

Stk. 4. På kurser af mindst 12 ugers varighed skal skolen vejlede eleverne om valg af uddannelse og erhverv med henblik på at medvirke til og understøtte elevernes afklaring herom. Skolen skal offentliggøre sin strategi for vejledningsindsatsen. Ved annoncering af kursusvirksomheden skal skolen oplyse, at vejledningstilbuddet er en del af kursusindholdet. På skolens hjemmeside skal offentliggøres en redegørelse for, hvordan vejledningsindsatsen udøves.

Stk. 5. Skolerne udsteder efter anmodning bevis for deltagelse til elever, der har afsluttet et kursus på mindst 4 uger.

Stk. 6. Kulturministeren kan fastsætte regler om prøveforberedende og kompetencegivende undervisning, herunder regler om vilkår for deltagelse i sådan undervisning og om ydelse af tilskud for den del af et kursus, hvor en elev følger sådan undervisning.

§ 16. Folkehøjskoler kan tilbyde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Stk. 2. Følgende finder anvendelse for elever, der ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, på ungdomshøjskoler:

- 1) Elevens seneste skolekommune skal yde vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning.
- 2) På grundlag af en udtalelse fra elevens seneste skolekommune om pædagogisk-psykologisk rådgivning og godkendelse af udtalelsen fra elevens bopælskommune kan skolerne henvise elever til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen. Herudover kan skolerne henvise elever til en anden fri kostskole eller fri grundskole efter aftale med denne skole.
- 3) En kommune kan kræve, at undervisningsudgifter for elever, der er henvist til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen i henhold til nr. 2, 1. pkt., godtgøres af elevens bopælskommune.

Kapitel 6

Øvrige vilkår

§ 17. Skolen skal offentliggøre sit værdigrundlag på sin hjemmeside. Bestyrelsen skal udarbejde en plan for skolens evaluering af skolens virksomhed i forhold til værdigrundlaget. Skolen skal foretage denne evaluering mindst hvert andet år.

Stk. 2. Bestyrelsen godkender årligt en plan for skolens virksomhed (årsplan) og en plan for indholdet af det enkelte kursus (indholdsplanen). Skolen skal offentliggøre sin årsplan på skolens hjemmeside. Bestyrelsen kan bemyndige forstanderen til at godkende indholdsplanen.

Stk. 3. Kulturministeren fastsætter regler om års- og indholdsplanerne.

§ 18. For forstandere, viceforstandere og lærere skal løn- og ansættelsesvilkår følge de af finansministeren aftalte eller fastsatte bestemmelser, herunder vedrørende pensionsforhold.

§ 19. Aftaler, herunder husleje- og ejendomsaftaler, skal indgås på vilkår, der ikke er ringere for skolerne end sædvanlige markedsvilkår, og skal søges ændret, hvis udviklingen i markedsvilkårene tilsiger det.

Stk. 2. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om huslejeaftaler, herunder i særlige tilfælde bestemme, at huslejeaftaler skal indgås på andre vilkår end dem, der er nævnt i stk. 1.

Stk. 3. For skoler, der har påbegyndt deres virksomhed efter den 1. august 1996, kan kulturministeren fastsætte nærmere regler om udgifter til bygninger og arealer. Den maksimale udgift pr. årselev til bygninger og arealer fastsættes på de årlige finanslove.

§ 20. Kulturministeren kan ved ydelse af tilskud til skolerne stille vilkår, der fremmer formålet i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (sociale klausuler).

Stk. 2. Kulturministeren kan fastsætte krav til skolen om oplysninger og procedure i forhold til krav.

§ 21. Kulturministeren kan fravige lovens bestemmelser i §§ 8-14 og § 17 for at fremme forsøgs- og udviklingsarbejde inden for lovens område.

Kapitel 7

Statslige tilskud

§ 22. Skolen disponerer frit ved anvendelsen af offentlige tilskud, idet formålene med tilskuddene forudsættes opfyldt.

Stk. 2. En kombineret institution, jf. § 10, disponerer frit ved anvendelsen af det samlede tilskud i medfør af lovene for de enkelte skoleformer, idet formålene med tilskuddene forudsættes opfyldt.

Stk. 3. Skolen kan opspare tilskud til følgende finansår og optage lån til skole- og undervisningsvirksomhed.

Stk. 4. Kulturministeren kan fastsætte regler om udbetaling af forskud i løbet af finansåret, indtil grundlaget for tilskudsberegningen er opgjort.

§ 23. Staten yder til hver skole et årligt grundtilskud, der fastsættes på de årlige finanslove. Til skoler, der begynder virksomhed i finansåret, ydes et forholdsmæssigt grundtilskud. Grundtilskud nedsættes med

en procentdel eller bortfalder for skoler med særlig store indtægter fra aktiviteter, der ikke er omfattet af denne lov. Procentdel og grænsebeløb for særlig store indtægter fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om indtægterne i stk. 1 og opgørelsen heraf.

§ 24. Staten yder tilskud, der fastsættes på de årlige finanslove efter følgende kriterier med et beløb pr. årselev:

- 1) Tilskud for elever, der har gennemført kurser af en uges varighed eller mindre end 2 uger af et kursus med en varighed på over en uge.
- 2) Tilskud for elever, der har gennemført mindst 2 og mindre end 12 uger af et kursus.
- 3) Tilskud for elever, der har gennemført mindst 12 uger af et kursus.

Stk. 2. Tilskud efter stk. 1 ydes ud fra skolens årselevtal i det skoleår, der slutter i finansåret. Til nyoprettede skoler og skoler, der ikke har opnået ret til tilskud i året før finansåret, ydes tilskud ud fra det opnåede årselevtal i finansåret.

Stk. 3. Til skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, yder staten et forskud ud fra skolens årselevtal i dette skoleår. Til nyoprettede skoler og skoler, der ikke har opnået ret til tilskud i året før finansåret, ydes forskud ud fra det forventede årselevtal i finansåret.

Stk. 4. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om ydelse af forskud.

§ 25. Staten yder et særligt tilskud (tillægstakst) til følgende elevgrupper, der ved kursets begyndelse er 17½ år og endnu ikke fyldt 25 år, og som er uden kompetencegivende uddannelse:

- 1) Elever, der har påbegyndt et kursus af mindst 12 ugers varighed, der ikke er under uddannelse efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov eller lov om erhvervsgrunduddannelse m.v., i hvis uddannelsesplan der indgår et ophold på en folkehøjskole, og som har tilknyttet en mentor fra skolens etablerede mentorordning.
- 2) Elever, der er opgjort efter § 24, stk. 1, nr. 3, i hvis uddannelsesplan der ikke indgår et ophold på en folkehøjskole.

Stk. 2. Tillægstaksterne fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 3. Skolerne kan indhente oplysninger fra elever, som nævnt i stk. 1, nr. 1 og 2, om deres nationale baggrund og forudgående skolegang.

Stk. 4. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om betingelser for og beregning af tilskud m.v. efter stk. 1.

§ 26. Staten yder til ungdomshøjskoler et tilskud ud fra et årselevtal, hvori alene indgår de elever, der ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, gange en tillægstakst, der fastsættes på de årlige finanslove. Ved beregning af årselevtallet medregnes dog kun elever på kurser af mindst 2 ugers varighed, som har gennemført mindst 2 af kursets uger. § 24, stk. 2 og 3, gælder tilsvarende.

§ 27. Staten yder tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand for elever med særlige behov, herunder til skoler, der har tilladelse til at have et samlet særligt undervisningstilbud. Tilskuddet ydes med en takst pr. årselev, der fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Staten yder tilskud til dækning af ekstraudgifter, der er godkendt af Kulturministeriet, til lærertimer, praktisk medhjælp og hjælpemidler til elever med svære handicap. Tilskuddet fastsættes på de årlige finanslove og reguleres ud fra de faktisk ydede tilskud.

Stk. 3. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om administration af tilskuddene i stk. 1 og 2, herunder om ansøgning, frister, tildeling og udbetaling, udbetaling af forskud til skolerne og tilbagebetaling fra skolerne. Kulturministeren kan fastsætte et maksimum for det antal elever, der ydes tilskud til på det enkelte kursus efter stk. 1, og kan fastsætte nærmere regler, der afgrænser gruppen af elever efter denne bestemmelse. Kulturministeren kan bestemme, at tilskuddet administreres af en anden statslig styrelse, samt at de enkelte skoler skal indsende de nødvendige oplysninger til styrelsen i forbindelse med tilskuddets tildeling, herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske.

§ 28. Staten kan yde tilskud til kurser til efteruddannelse af forstandere, viceforstandere og lærere. Staten kan yde tilskud til skolens merudgifter til løn under tjenestefrihed og vikardækning i forbindelse med efteruddannelse af forstander, viceforstander og lærere. Staten kan for forstandere, viceforstandere og lærere yde tilskud til vikardækning ved deltagelse i organisationsarbejde samt tilskud til seniorordninger, fratrædelsesordninger og til efterindtægt ved dødsfald.

Stk. 2. Staten kan yde tilskud til forsøgs- og udviklingsarbejde inden for lovens område.

Stk. 3. Kulturministeren kan bemyndige skoleforeninger, der virker inden for lovens område, til at fordele og administrere tilskuddene.

Stk. 4. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om ydelse af tilskud efter stk. 1 og 2 om regnskabsaflæggelse og revision m.v. samt om administrationen af ordningen, herunder om fastsættelse af ansøgningsfrist og om udbetaling af forskud og opsparing af ikke forbrugte beløb til brug i følgende finansår.

Stk. 5. Kulturministeren kan beslutte, at lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven skal gælde for skoleforeningernes administration af tilskud, jf. stk. 3.

§ 29. Staten kan yde tilskud til hel eller delvis dækning af elevbetaling på kurser af mindst 12 ugers varighed for elever, der ikke er danske statsborgere eller kan sidestilles med danske statsborgere, jf. § 14, stk. 5.

Stk. 2. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om fordeling og administration af tilskuddet, forskud, opsparing af ikke forbrugte beløb til brug i følgende finansår, regnskabsaflæggelse og revision m.v. Kulturministeren kan bemyndige skoleforeninger, der virker inden for lovens område, til at fordele og administrere tilskuddene. Kulturministeren kan beslutte, at lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven skal gælde for skoleforeningernes administration af tilskud.

§ 30. Der kan ydes støtte til danske elevers deltagelse i kurser på statsanerkendte folkehøjskoler i andre nordiske lande.

Stk. 2. Kulturministeren kan bemyndige skoleforeninger, der virker inden for lovens område, til at fordele og administrere tilskuddene. Kulturministeren kan beslutte, at lov om offentlighed i forvaltningsloven og forvaltningsloven skal gælde for skoleforeningernes administration af tilskud.

Kapitel 8

Kommunale tilskud og bidrag

§ 31. Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori skolen ligger, kan yde tilskud til anlægsudgifter og lignende investeringsudgifter ved skolens etablering og senere udbygning.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori skolen ligger, eller hvori eleven er tilmeldt folkeregistret, kan yde tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen i elevens seneste eller nuværende bopælskommune kan yde tilskud til nedsættelse af en elevs elevbetaling.

§ 32. Kommunalbestyrelsen i bopælskommunen betaler bidrag til staten for elever, der den 5. september i kalenderåret før bidragsopkrævningen er under 18 år, og som er elev på en ungdomshøjskole. Bidraget fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Bopælskommunen er den kommune, hvori eleven er tilmeldt folkeregistret den 5. september i kalenderåret før bidragsopkrævningen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen i bopælskommunen kan kræve refusion af bidrag efter stk. 1 fra en anden kommune for elever, som ved beregning af kommunal udligning til kommuner indgår i folketallet i den anden kommune.

Stk. 4. Kommunernes bidrag til staten kan modregnes i statstilskuddet til kommunerne.

Stk. 5. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved opkrævning af bidrag og beregning af bidrag.

Kapitel 9

Regnskab og revision

§ 33. Skolernes regnskabsår er kalenderåret. Regnskaberne skal revideres af en statsautoriseret eller en registreret revisor. Bestyrelsen underretter Kulturministeriet om den valgte revisor og ved revisorskift.

Stk. 2. Revisor kontrollerer skolens oplysninger til brug ved beregning af statstilskud.

Stk. 3. Bestyrelsen påser, at revisor opfylder bestemmelserne om uafhængighed i revisorloven. Bestyrelsen må endvidere ikke antage en revisor, der samtidig er revisor for udlejer af de ejendomme m.m., som skolen anvender, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der kontrollerer udlejer, medmindre lejeforholdet er af uvæsentligt omfang.

Stk. 4. I forbindelse med indsendelse af årsregnskab til Kulturministeriet skal bestyrelsesmedlemmerne afgive en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne i § 6, for at være medlem af bestyrelsen.

Stk. 5. Kulturministeren kan fastsætte regler om, hvornår lejeforholdet er af uvæsentligt omfang. Regnskaberne opstilles og revideres efter regler, der fastsættes af kulturministeren. Opfylder revisor ikke på tilfredsstillende måde kravene til revision i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som revisor, kan kulturministeren pålægge bestyrelsen inden for en nærmere angiven frist at udpege en anden revisor.

Kapitel 10

Tilsyn og klage

§ 34. Kulturministeren fører tilsyn med skoler, der modtager statstilskud efter denne lov. Finder kulturministeren, at en skoles aktiviteter ikke er i overensstemmelse med denne lov eller de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, kan ministeren udstede påbud til skolen om at ændre de pågældende aktiviteter.

Stk. 2. Kulturministeren kan indhente alle oplysninger fra skolerne om kursusvirksomhed, eleverne, personalet, udstyret, huslejeaftaler, aftaler om ejendomskøb og andre aftaler og om skolernes drift i øvrigt til brug for fastlæggelse af tilskud, gennemgang af årsregnskaber, gennemførelse af tilsyn og udarbejdelse af statistik. Kulturministeren kan bestemme, at sådanne oplysninger skal leveres i elektronisk form, herunder fastsætte i hvilket format leveringen skal ske. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 3. Kulturministeren kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem skolen og Kulturministeriet, mellem skolen og andre offentlige myndigheder samt mellem skolen og brugerne af skolen, herunder om anvendelse af digital signatur.

§ 35. Afgørelser om fordeling af tilskud til specialundervisning m.v. af elever med særlige behov, jf. § 27, stk. 1, og til undervisning m.v. af svært handicappede, jf. § 27, stk. 2, kan indbringes for Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger efter lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger, inden 4 uger efter at vedkommende har fået meddelelse om afgørelsen.

Kapitel 11

Overtrædelser

§ 36. Kulturministeren kan for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller kulturministerens påbud, tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvist eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvist.

Stk. 2. Kulturministeren kan endvidere efter drøftelse med folkehøjskolernes forening beslutte, at der ikke ydes tilskud til en skole, hvis undervisning eller øvrige forhold findes åbenbart i strid med sædvanlig praksis for folkehøjskoler.

Stk. 3. Kulturministeren kan tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde for skoler, som begæres erklæret konkurs eller standser sine betalinger, eller når der i øvrigt er fare for, at en skoles virksomhed må indstilles.

Stk. 4. Kulturministeren kan desuden kræve tilskud tilbagebetalt, hvis grundlaget for tilskudsberegningen har været fejlagtigt eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.

Stk. 5. Tilskud, der bortfalder eller tilbagebetales, tilfalder staten.

Stk. 6. For meget udbetalt tilskud kan modregnes i kommende tilskudsudbetalinger.

§ 37. Kulturministeren kan træffe beslutning om, at der ikke ydes tilskud til skoler, herunder en ny skole, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravet i § 3, stk. 1, nr. 2, om uafhængighed og forvaltning af skolens midler. Der kan herved navnlig lægges vægt på, om:

- 1) Skolen indgår i et fællesskab eller et samarbejde med skoler, institutioner, fonde, virksomheder, foreninger m.fl., der indebærer en nærliggende risiko for, at skolen styres af andre.
- 2) Skolens midler anvendes til formål uden for skolen.
- 3) Skolens ledelse og lærere står i et juridisk eller økonomisk afhængighedsforhold til de i nr. 1 nævnte institutioner m.fl.
- 4) Skolens elever udfører arbejde, herunder indsamlingsarbejde eller lignende, på en måde, der er usædvanlig for skoleformen.
- 5) Skolen indgår lejemaal eller andre aftaler, der indebærer en nærliggende risiko for, at skolen styres af andre.

§ 38. Såfremt kulturministeren i medfør af § 36, stk. 1, har besluttet, at tilskuddet i sin helhed bortfalder, fordi skolen ikke opfylder betingelserne i § 3, stk. 1, nr. 1-4 eller 6, kan skolen generhverve tilskudsretten i overensstemmelse med reglerne for godkendelse til tilskud. Tilsvarende gælder for skoler, for hvilke ministeren har besluttet, at der ikke ydes tilskud i medfør af § 36, stk. 2, eller § 37.

Kapitel 12

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 39. Loven træder i kraft den 1. august 2014.

Stk. 2. Folkehøjskoler, der er godkendt ved lovens ikrafttræden, er at betragte som godkendt til tilskud efter kapitel 2 i denne lov.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 3, stk. 1, nr. 3, gælder ikke for skoler, som før den 1. januar 1994 er godkendt uden skolekreds eller repræsentantskab.

Stk. 4. Bestemmelsen i § 6, stk. 1, 2. og 3. pkt., gælder ikke for de skoler, hvis bestyrelse inden den 1. januar 1994 er sammensat på en anden måde ifølge godkendte vedtægter eller er godkendt uden skolekreds eller repræsentantskab.

Stk. 5. Bestemmelsen om rettighedsgivende undervisning i § 1, stk. 2, i lov om folkehøjskoler, husholdningsskoler og efterskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 661 af 26. oktober 1988, gælder fortsat for de folkehøjskoler, der før 1. januar 1994 har tilladelse til at tilbyde sådan undervisning.

Stk. 6. Bestemmelsen om skoler uden elevkollegium i § 5, stk. 1, 2. pkt., i lov om folkehøjskoler, husholdningsskoler og efterskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 661 af 26. oktober 1988, gælder fortsat for skoler, der inden den 1. januar 1994 er godkendt uden elevkollegium.

Stk. 7. Bestemmelsen om fravigelse af krav til kursuslængder i § 11, stk. 3, i lov om folkehøjskoler, husholdningsskoler og efterskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 661 af 26. oktober 1988, gælder fortsat for skoler, der var fritaget for kravet den 1. januar 1994.

Kapitel 13

Konsekvensændringer i anden lovgivning og territorial gyldighed

§ 40. I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 689 af 22. juni 2011, som ændret ved § 2 i lov nr. 271 af 27. marts 2012, § 3 i lov nr. 379 af 28. april 2012, § 2 i lov nr. 1350 af 21. december 2012 og § 8 i lov nr. 274 af 19. marts 2013, foretages følgende ændringer:

1. I lovens *titel* udgår »folkehøjskoler,« og »(frie kostskoler)«.
2. I § 1, *stk. 1*, § 2 *a*, og § 11, *stk. 4*, udgår »folkehøjskoler,«.
3. I § 1, *stk. 1*, udgår »(frie kostskoler)«.
4. § 1, *stk. 2*, ophæves.
Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.
5. I § 1 *a*, *stk. 1*, udgår »folkehøjskoles,«.
6. I § 1 *a*, *stk. 2*, udgår »folkehøjskole,«.
7. § 1 *a*, *stk. 3*, ophæves.
8. I § 2, *stk. 1*, ændres »efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »en skole«.
9. § 3, *stk. 2*, affattes således:
»Stk. 2. Elevens tidligere skolekommune yder vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning for elever, som ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, samt for elever på efterskoler, som er fyldt 18 år ved kursets begyndelse.«
10. § 3, *stk. 5*, ophæves.
Stk. 6 bliver herefter stk. 5.
11. I § 3, *stk. 6*, der bliver stk. 5, ændres »stk. 2-5.« til: »stk. 2-4.«
12. I § 3 *a*, 1. *pkt.*, ændres »Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »Skolerne«.
13. I § 3 *a*, 2. *pkt.*, ændres »efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »skolerne«.
14. I § 5 *a*, *stk. 1*, to steder i § 5 *a*, *stk. 5*, og i § 5 *c* ændres »efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole« til: »skole«.
15. I § 5 *a*, *stk. 7*, § 23 *c*, *stk. 1*, og § 24 *a*, *stk. 5*, ændres »efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »skoler«.
16. I *overskriften* til kapitel 2 udgår »til frie kostskoler«.
17. I § 6, *stk. 1*, ændres »Frie kostskoler« til: »En skole«.
18. I § 6, *stk. 2*, ændres »efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, og kulturministeren godkender vedtægtsbestemmelser for folkehøjskoler« til: »skolen«.
19. I § 6, *stk. 3*, og § 12, *stk. 1* og 3, ændres »fri kostskole« til: »skole«.
20. § 6, *stk. 4*, affattes således:

»Stk. 4. Skolens vedtægt skal indeholde bestemmelser om institutionens styrelse og om fremgangsmåden ved institutionens nedlæggelse. Skolen kan ikke i vedtægten fastsætte andre formål for skolen end formål omfattet af denne lov eller af anden lovgivning på uddannelsesområdet. Ved en skoles nedlæggelse anvendes overskydende midler med undervisningsministerens godkendelse til skolevirksomhed, der støttes i henhold til loven. Skolen kan ikke i vedtægten fastsætte anden bestemmelse herom. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om vedtægtens indhold, herunder om, hvilke beføjelser der i vedtægten kan henlægges til en generalforsamling, skolekreds el.lign.«

21. I § 6, stk. 5, ændres »børne- og undervisningsministerens eller kulturministerens« til: »undervisningsministerens«.

22. I § 11, stk. 4, udgår »på folkehøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler og for elever på efterskoler«

23. I § 12 b, stk. 1, 2. pkt. indsættes efter »fri grundskole,«: »folkehøjskole,«.

24. § 13, stk. 1, nr. 1 og 2, ophæves.

Nr. 3 og 4 bliver herefter nr. 1 og 2.

25. I § 13, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »lov om friskoler og private grundskoler m.v.«: », lov om folkehøjskoler«.

26. I § 17, stk. 1, 2. pkt. ændres »Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »Skolen«.

27. I § 17, stk. 2, ændres »En efterskole, husholdningsskole og håndarbejdsskole« til: »Skolen«.

28. § 21 ophæves.

29. I § 22, stk. 1, nr. 1, ændres »§ 13, stk. 1, nr. 4,« til: »§ 13, stk. 1, nr. 2,«.

30. § 22, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Tilskud efter stk. 1 ydes ud fra skolens årselevtal i det skoleår, der slutter i finansåret. Til nyoprettede skoler og skoler, der ikke har opnået ret til tilskud i året før finansåret, ydes tilskud ud fra det opnåede årselevtal i finansåret.«

Stk. 3. Til skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, yder staten et forskud ud fra skolens årselevtal i dette skoleår. Til nyoprettede skoler og skoler, der ikke har opnået ret til tilskud i året før finansåret, ydes forskud ud fra det forventede årselevtal i finansåret. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om ydelse af forskud.

Stk. 4. Tilskud efter stk. 1 ydes med beløb pr. årselev. Tilskuddets størrelse fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 5. Tilskud efter stk. 1, nr. 3, ydes med et takstbeløb pr. årselev for henholdsvis elever, der har gået i en 10. klasse, og øvrige elever.«

31. I § 23, stk. 1, og § 30, stk. 2, nr. 4, ændres »§ 13, stk. 1, nr. 3,« til: »§ 13, stk. 1, nr. 1,«.

32. I § 23, stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 21, stk. 2-4,« til: »§ 22, stk. 2-4,«.

33. I § 23 a, stk. 2, udgår »folkehøjskoler,« og »henholdsvis § 21, stk. 1, nr. 3, og«.

34. I § 23 b, 1. pkt., udgår »ungdomshøjskoler,«.

35. I § 23 b, 2. pkt., ændres »§ 21, stk. 2 og 3,« til: »§ 22, stk. 2 og 3,«.

36. I § 24 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »skoler«.

37. I § 24 b ændres »folkehøjskoler samt til efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »skoler«.

38. § 38 ophæves.

39. I § 49, 1. pkt. ændres »§ 1, stk. 4, 3. pkt.,« til: »§ 1, stk. 3, 3. pkt.,«.

40. § 55, stk. 1, og stk. 3, ophæves.

Stk. 2 bliver herefter stk. 1.

41. I § 55, stk. 2, der bliver stk. 1, ændres »højskolelovens § 5, stk. 1, 2. pkt., til: « til: »§ 5, stk. 1, 2. pkt., i lov om folkehøjskoler, husholdningsskoler og efterskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 661 af 26. oktober 1988 (højskoleloven)«.

§ 41. I lov nr. 564 af 6. juni 2007 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, jf. lovbekendtgørelse 1031 af 23. august 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 5, stk. 1, nr. 1, udgår »folkehøjskoler,« og »(frie kostskoler)«.

2. I § 5, stk. 1, nr. 2, ændres »om folkehøjskoler,« til: »om folkehøjskoler og lov om«, og »(frie kostskoler)« udgår.

§ 42. I lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 671 af 21. juni 2010, som ændret ved § 22 i lov nr. 326 af 11. april 2012 og § 21 i lov nr. 493 af 21. maj 2013, foretages følgende ændring:

1. I § 4, stk. 2, 1. pkt., udgår »folkehøjskoler,« og »(frie kostskoler)«.

§ 43. I lov om Danmarks Evalueringsinstitut, jf. lovbekendtgørelse nr. 1073 af 15. september 2010, som ændret ved § 3 i lov nr. 1235 af 18. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. I bilag 1, nr. 22, udgår »folkehøjskoler,« og »(frie kostskoler)«.

2. I bilag 1 indsættes som nr. 28:

»28) Lov om folkehøjskoler.«

§ 44. I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 863 af 25. juni 2013, foretages følgende ændring:

1. I § 9 i, stk. 6, nr. 3, ændres »lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler)« til »lov om folkehøjskoler og lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler«.

§ 45. I ligningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 405 af 22. april 2013, som senest ændret ved lov nr. 792 af 28. juni 2013, foretages følgende ændring:

1. I § 7, nr. 24, ændres »lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til »lov om folkehøjskoler og lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler«.

§ 46. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

Stk. 2. § 44 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund
 - 1.1. Hovedindhold i lovforslaget
 - 1.2. Lovforslagets baggrund
 - 1.2.1. Baggrund for lovændringer
 - 1.2.2. Folkehøjskolernes opgaver og udfordringer
 - 1.2.3. Hovedlinjerne i lovforberedelsen
2. Lovforslagets enkelte emner
 - 2.1. Formål og virksomhed
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Kulturministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Lovforslaget
 - 2.2. Grundlæggende betingelser for tilskud
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Kulturministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Lovforslaget
 - 2.3. Aldersgrænse for elever på ungdomshøjskoler
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Kulturministeriets overvejelser
 - 2.3.3. Lovforslaget
 - 2.4. Særlige regler om betingelser for statstilskud
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Kulturministeriets overvejelser
 - 2.4.3. Lovforslaget
 - 2.5. Tilskudsforenkling
 - 2.5.1. Gældende ret
 - 2.5.2. Kulturministeriets overvejelser
 - 2.5.3. Lovforslaget
 - 2.6. Øvrige bestemmelser
3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. De administrative konsekvenser for borgere
6. De miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

1.1. Hovedindhold i lovforslaget

Hovedformålet med lovforslaget er at udskille reguleringen af folkehøjskoler fra reguleringen af efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, således at folkehøjskoleområdet reguleres selvstændigt ved at gennemføre en enkel, tidssvarende og dermed mere fremtidssikret ny lov om folkehøjskoler.

Formålet med lovforslaget er desuden at sikre folkehøjskolernes fortsatte udvikling, således at de i et moderne samfund kan udfylde deres rolle som livsoplysende, folkeligt oplysende og demokratisk dannende skoler. Folkehøjskolerne gives mulighed for at udøve folkeoplysende virksomhed for at styrke deres udviklingsmuligheder.

Formålet med lovforslaget er endelig at lette visse administrative begrænsninger for folkehøjskoler, herunder forbuddet mod at indgå i administrative fællesskaber, forbuddet mod at leje bygninger og kravet om enejerenskab til skolens bygninger. Samtidig foreslås det at forenkle taxametersystemet.

I vidt omfang er lovforslaget udtryk for en indholdsmæssig videreførelse af den gældende lovgivning for folkehøjskoler, som fremgår af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler (lov om frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 689 af 22. juni 2011 med senere ændringer. Lovforslaget er således baseret på det samme værdigrundlag og sigte, som i dag gælder for folkehøjskoler. Der er foretaget visse redaktionsmæssige justeringer af loven, der skal medvirke til at sikre, at loven indeholder en smidig og tidssvarende regulering af området.

Der stilles samtidig forslag om konsekvensændringer af den gældende lov om frie kostskoler, således at folkehøjskoler skrives ud af loven. Ændringer i denne lov er alene konsekvensændringer af, at folkehøjskoler foreslås reguleret i en særskilt lov. I det omfang, begrebet frie kostskoler anvendes i øvrig lovgivning, bemærkes, at der ikke er tilsigtet en ændring. Begrebet frie kostskoler i øvrig lovgivning refererer derfor fortsat til folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

1.2. Lovforslagets baggrund

1.2.1. Baggrund for en lovændring

Ved kgl. resolution af 3. oktober 2011 blev sager vedrørende folkeoplysning, herunder folkehøjskoler, overført fra Ministeriet for Børn og Undervisning til Kulturministeriet og således frigjort fra de øvrige frie kostskoler (efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler). Baggrunden for delingen var et politisk ønske om, at folkehøjskoler ikke skulle have den samme udvikling som de øvrige skoleformer.

Baggrunden for lovforslaget er at styrke folkehøjskolernes folkeoplysende sigte og at justere på nogle af de krav, der er stillet op som værn mod koncerndannelse. Kravene har i praksis vist sig at være uhensigtsmæssige og i visse tilfælde begrænsende for folkehøjskolerne. Samtidig er baggrunden for lovforslaget, at der i de seneste år er konstateret et fald i antallet af folkehøjskoler. I et forsøg på at bremse faldet i antallet af folkehøjskoler lempes lovforslaget nogle af de krav, der stilles til etablering af nye folkehøjskoler, bl.a. kravet om, at en folkehøjskole skal eje sine bygninger og arealer.

Reguleringen af folkehøjskoleområdet rækker tilbage til det forrige århundrede. Loven om frie kostskoler har været undergivet mange ændringer, f.eks. har den været ændret 32 gange siden 2000. De mange lovændringer hænger sammen med, at lov om frie kostskoler dækker fire skoleformer, der alle er væsensforskellige. Blandt andet er efterskoler knyttet til folkeskoler, således at der stilles krav om, at undervisningspligtige elever skal tilbydes undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Dette har i sig selv været medvirkende til at skabe mindre indre sammenhæng og overskuelighed i loven, særligt hvad angår forarbejderne til loven. I forbindelse med, at der stilles forslag om en række ændringer for folkehøjskolerne, er det dermed fundet hensigtsmæssigt at sikre et klart, enkelt og fremtidssikkert administrationsgrundlag for folkehøjskoler, hvorfor der stilles forslag om at skille området ud fra de øvrige skoleformer og fremsætte en særskilt lov om folkehøjskoler.

1.2.2. Folkehøjskolernes opgaver og udfordringer

Folkehøjskolerne har og har haft en særlig placering i det danske undervisningssystem. Den er på den ene side på sin vis en del af skolesystemet og på den anden side en fri skoleform, der ikke kan sammenlignes med nogen anden dansk institution. Kostskoleformen kombineret med fri, almen

og faglig oplysning skaber et unikt læringsmiljø med et intensivt samvær. Det har dannet grundlag for, at det offentlige i næsten 160 år har støttet folkehøjskolen økonomisk. Lovforslaget lægger op til, at folkehøjskolen også fremadrettet skal fortsætte sit hidtidige virke, og at den også i fremtiden skal bestå og modtage støtte til det brede og almene oplysningsarbejde. Folkehøjskolen har historisk vist, at den i perioder med store samfundsmæssige ændringer har særlige muligheder for at oplive og oplyse mennesker med meget forskellige forudsætninger, så de får lyst og evne til at tage hånd om eget liv og engagere sig i større fællesskaber.

Staten støtter rammerne for højskolevirksomheden og overlader udformningen af den brede almene oplysning til skolerne. Til gengæld for denne frihed forventes det, at skolerne i samme grad er åbne over for alle med forskellige forudsætninger, og at skolerne tydeligt markerer de ideer og værdier, som enhver fri skole bygger eksistensen på. Folkehøjskolerne tilbyder på grundlag af deres individuelle værdigrundlag kurser, der skal have et alment sigte, som styrker elevernes personlige, faglige og almene kvalifikationer og dermed forbedrer deres muligheder dels for at gå videre i uddannelsessystemet, dels for at deltage i samfundslivet.

Lov om frie kostskoler er for folkehøjskolernes vedkommende ændret 32 gange siden 2000, i hvilket år den seneste større lovændring fandt sted, jf. lov nr. 479 af 31. maj 2000. Folkehøjskolernes vilkår og placering i det danske uddannelsesbillede som frie skoler med et selvvalgt værdigrundlag blev forankret i denne lovændring. Forud for dette lovforslag lå Højskoleudvalget under undervisningsministeren, der anbefalede, at undervisningen skulle gøres mere almen, og at den enkelte højskole skulle gøre værdigrundlaget mere klart og på baggrund heraf foretage en selvevaluering, der skal være offentlig tilgængelig.

Efter nedsættelsen af et nyt Højskoleudvalg blev lov om frie kostskoler revideret i 2006, jf. lov nr. 580 af 9. juni 2006, hvori hovedsigtet blev ændret fra folkelig oplysning til livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse. Samtidig indførtes muligheden for at kombinere et højskoleophold med prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning. Denne mulighed er i praksis kun blevet udnyttet i meget begrænset omfang.

De seneste knap 20 år er det sket et fald i antallet af elever og folkehøjskoler. Antallet toppede i 1994 med 105 højskoler og 7.582 årselever. I 2013 er der 67 højskoler, og i det seneste skoleår, 2011/12, var der 5.140 årselever.

Faldet i antal elever skyldtes blandt andet, at ungdomsårgangene blev mindre, og at der i flere perioder var lav ungdomsarbejdsløshed. For at kompensere for det faldende antal unge elever på de lange kurser tilbød mange folkehøjskoler flere korte kurser. Med tilbud om lange kurser og emne-, familie- og seniorkurser fik højskolerne elever i alle aldersgrupper. Efter 2005 stabiliserede antallet af årselever sig og udviste en mindre stigning. Det skyldtes, at der de seneste år var flere elever på de lange kurser, svarende til en mindre vækst i ungdomsårgangene.

Antallet af skoler har været faldende gennem hele perioden siden 1994. Siden 2005, hvor elevtallet har været svagt stigende, er der således lukket 19 højskoler, mens der i samme periode kun er godkendt 3 nye folkehøjskoler, de 2 i 2005 og den tredje i 2007. Herudover skiftede en håndarbejdsskole og en husholdningsskole skoleform i 2011 og 2012 og blev godkendt som folkehøjskole.

Lovens krav om, at en folkehøjskole skal eje sine egne bygninger, betyder, at det er vanskeligt at oprette nye skoler, da kravet til startkapital er stort. Hertil kommer, at det i de seneste år har været meget vanskeligt at låne midler til højskoleformål. Det har betydet, at der stort set kun kan oprettes nye folkehøjskoler, såfremt der er involveret væsentlige fondsmidler, eller såfremt en kommune har solgt f.eks. et nedlagt plejehjem meget billigt.

Højskoleformens udvikling har historisk set været understøttet af, at folkehøjskoler, der ikke har kunnet tiltrække elever, lukkede, mens der opstod nye, der bedre spejlede tiden og elevernes behov. Denne

historiske forudsætning for skoleformens udvikling og fortsatte fornyelse er udfordret, når der kun i begrænset omfang oprettes nye folkehøjskoler.

1.2.3. Hovedlinjerne i lovforberedelsen

Lovforslaget er bl.a. udarbejdet på baggrund af Kulturministeriets erfaringer med den praktiske anvendelse af reguleringen og dens funktioner i praksis, herunder vedrørende vilkårene for folkehøjskolernes etableringsmuligheder og de specifikke krav til skolernes uafhængighed.

Kulturministeriet afholdt den 8. april 2013 et folkehøjskolemøde på Borups Højskole, hvor temaet bl.a. var drøftelser af emner i en eventuel revision af højskoleloven. På den baggrund indkom der forslag til revision af folkehøjskoleloven, der ligeledes er indgået i forberedelsen af lovforslaget.

Lovforslaget har været i offentlig høring i perioden 18. juni 2013-16. august 2013.

2. Lovforslagets enkelte emner

2.1. Anvendelsesområde og virke

2.1.1. Gældende ret

Lov om frie kostskoler indeholder regler om folkehøjskolars formål og virksomhed, hvor det bl.a. specificeres, at folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler tilbyder undervisning og samvær på kurser, hvis hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse. Undervisningen skal have en bred almen karakter, og enkelte fag kan have en fremtrædende plads, men aldrig på bekostning af det almene.

Bestemmelsen giver folkehøjskolerne et hovedsigte, der dækker folkehøjskolernes opgave i relation til forholdet mellem folk, nation, stat og statslige fællesskaber. Med hovedsigtet er det markeret, at et højskoleophold sigter videre end det kortsigtede og personlige. Opholdet på en folkehøjskole skal både understrege det personlige og eksistentielle perspektiv og den samfundsmæssige og demokratiske udfordring. Alle elever skal have en undervisning, der er af bred almen karakter. Et ophold på en fri kostskole er mere end undervisning. Sigtet med undervisningen og samværet på en folkehøjskole er den almene oplysning om de fælles menneskelige vilkår.

2.1.2. Kulturministeriets overvejelser

Kulturministeriet finder fortsat gældende rets angivelse af folkehøjskolernes formål og virksomhed dækkende for, hvad en højskole anno 2013 skal leve op til.

2.1.3. Lovforslaget

§ 1 er sprogligt justeret, uden at der er tilsigtet en indholdsmæssig ændring af den gældende retstilstand. Lovforslagets kapitel om anvendelsesområde og virke understreger derudover de grundlæggende regler om, at et højskoleophold er et kostskoleophold, hvorfor eleverne som udgangspunkt skal bo på skolen. Der er ikke med lovforslaget tilsigtet en indholdsmæssig ændring af den gældende lov, for så vidt angår folkehøjskolernes formål og virksomhed.

2.2. Grundlæggende betingelser for tilskud

2.2.1. Gældende ret

Den gældende lov om frie kostskoler indeholder i lovens kapitel 2 grundlæggende betingelser for tilskud til frie kostskoler. Det fremgår heraf blandt andet, at skolerne skal være private selvejende institutioner, som skal ledes af en bestyrelse.

Flere af de grundlæggende betingelser for tilskud er indsat i 1996 og har til hensigt at forhindre koncer-

ndannelse og misbrug af statslige midler. Betingelserne indeholder bl.a. krav om skolens uafhængighed, og at skolens midler alene må komme skolens skole- og undervisningsvirksomhed til gode. Samtidig er der et krav om, at skolerne skal være ejere af skolens bygninger og ikke må eje bygninger sammen med andre.

Der stilles derudover i den gældende lov en række grundlæggende betingelser i form af en række krav til ledelsen af skolen samt bestyrelsens uafhængighed og bestyrelsens forvaltning af skolens midler, så de bliver til størst mulig gavn for skolen. Derudover stilles der krav til anbringelse af likvide midler. Endelig fremgår det af de grundlæggende betingelser, at skolen skal have andre indtægter end statstilskud, herunder ved elevbetaling. Elevbetalinger et af de grundlæggende forhold ved at gå på folkehøjskole.

2.2.2. Kulturministeriets overvejelser

Det er Kulturministeriets erfaring, at lovgivningen på området i dag er velfungerende som et værn mod koncerndannelse og misbrug af statslige midler. På enkelte områder har den gældende lov dog medført nogle u hensigtsmæssige begrænsninger af skolernes mulighed for enten at udføre nogle relevante opgaver eller at imødekomme administrationsmæssige udfordringer. Det er derfor Kulturministeriets vurdering, at den gældende lov på visse områder på denne baggrund på enkelte punkter bør revideres med det formål at sikre, at skolernes udviklingsmuligheder gøres bedre. Det er dog hensigten med lovændringen, at det stærke værn mod koncerndannelse og misbrug af statslige midler bibeholdes.

2.2.3. Lovforslaget

De grundlæggende betingelser for at blive godkendt som en folkehøjskole i den gældende lov videreføres i vidt omfang. Dette betyder, at kravene om, at en folkehøjskole skal være en privat selvejende institution, skal være uafhængig, skal anvende skolens midler til skolens skole- og undervisningsvirksomhed, skal have en skolekreds eller et repræsentantskab, skal råde over egnede og tilstrækkelige elevværelser m.v. og udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed, skal begynde sin virksomhed på et rimeligt økonomisk grundlag og skal være ejer af bygningerne, som udgangspunkt videreføres. Der er med lovforslaget dermed ikke tilsigtet en grundlæggende ændring af de grundlæggende betingelser for statstilskud.

Med lovforslaget foreslås der dog indført nogle begrænsede lempelser i værnsreglerne.

For det første foreslås det, at skolerne får mulighed for at varetage administrative opgaver for andre folkehøjskoler, der er godkendt efter denne lov. Formålet med dette er, at skolerne ikke bør begrænses i eventuelle muligheder for at kunne effektivisere udførelsen af administrative opgaver ved at indgå i administrative fællesskaber med andre folkehøjskoler. Det er indsat som en betingelse, at der indgås en skriftlig aftale herom.

For det andet foreslås det, at folkehøjskolerne, uanset kravet om, at skolens midler alene må komme skolens skole- og undervisningsvirksomhed til gode, i begrænset omfang vil kunne anvende egne midler til folkeoplysningsvirksomhed i Danmark. Hensigten med forslaget er at give mulighed for, at skolen i højere grad kan styrke den lokale forankring ved at udføre virksomhed, der ikke nødvendigvis kan karakteriseres som kursus- og undervisningsvirksomhed. Folkeoplysningsvirksomhed udløser som udgangspunkt ikke tilskud efter denne lov, og det forudsættes, at den udgør et begrænset omfang i forhold til skolens samlede aktiviteter. Det er ikke hensigten med bestemmelsen at give folkehøjskolerne mulighed for at drive foreningsvirksomhed eller aftenskole efter folkeoplysningsloven, ligesom der ikke åbnes op for, at folkehøjskoler kan drive egentlig erhvervsvirksomhed. Som konsekvens af, at skolen får mulighed for at udvide sin virksomhed til folkeoplysende virksomhed, foreslås det, at skolens årsplaner skal omfatte oplysninger herom til brug for Kulturministeriets tilsyn og til sikring af åbenhed omkring skolernes virksomhed.

For det tredje foreslås det, at kulturministeren gives bemyndigelse til at godkende, at folkehøjskoler kan

leje bygninger og arealer i op til 10 år. Forslaget er en undtagelse til hovedreglen om, at skolen skal være ejer af skolens bygninger eller hovedparten heraf. Der lægges med forslaget op til, at kulturministeren kan godkende, at skoler kan leje bygninger og arealer i op til 10 år i et af følgende tilfælde: 1) Såfremt det sker til afløsning for eksisterende bygninger eller arealer, f.eks. hvis en skole ønsker at udskifte elevværelsesbygningen. 2) Såfremt en skole udvider og derved får brug for nye bygninger eller arealer. 3) Såfremt der er tale om en nyoprettet skole.

Forbuddet mod at leje bygninger blev oprindeligt indført som værn mod koncerndannelse, da flere skoler indgik i uhensigtsmæssige lejeaftalekonstruktioner. Med forslaget gives der en begrænset lempelse af disse regler. Der gives ikke med bestemmelsen adgang til at indgå uhensigtsmæssige lejeaftalekonstruktioner, f.eks. med gentagne lejemål eller lejemål med en udlejer, der lejer ud til flere skoleinitiativer, hvilket kan indebære en nærliggende risiko for koncerndannelse.

Bestemmelsen skal tilgodese, at f.eks. nye højskoler gives mere tid til at finde varige bygningsmæssige løsninger samt skaffe den fornødne kapital. Bestemmelsen skal desuden tilgodese, at det skal være lettere for eksisterende skoler at udvide og modernisere bygningsmassen i en begrænset periode. Efter udløbet af denne periode skal skolerne fortsat eje sine bygninger i overensstemmelse med hovedreglen.

Slutteligt foreslås, at folkehøjskoler gives mulighed for at eje bygninger, bortset fra skolens kernefaciliteter, sammen med andre.

De øvrige betingelser til en folkehøjskole foreslås i vidt omfang videreført. Således er der med forslaget fortsat lagt op til, at der er krav til ledelse af skolen, der skal varetages af en bestyrelse, forvaltning af skolens midler, krav til løn- og ansættelsesvilkår, huslejeaftaler m.v. og krav til kursusdeltagelse og mindste elevdeltagelse m.fl.

2.3. Aldersgrænse for elever på ungdomshøjskoler

2.3.1. Gældende ret

Den gældende lov om frie kostskoler indebærer, at folkehøjskoler tilbyder undervisning på kurser til voksne elever. Dog er der visse folkehøjskoler, der har tilladelse til at tilbyde undervisning til unge (ungdomshøjskoler). Voksne elever er i medfør af den gældende lov elever, der ved kursets begyndelse er fyldt 17½ år. For elever på ungdomshøjskoler gælder, at de skal være mindst 16½ ved kursets begyndelse, men ikke må være fyldt 19 år. Opfyldelse af alderskravet er en betingelse for, at eleverne kan medregnes i årselevtallet, der anvendes til at beregne taxametertilskuddet for folkehøjskolerne.

2.3.2. Kulturministeriets overvejelser

Siden 2007 har ungdomshøjskolerne indgået i et forsøg, hvor man har haft en tidsbegrænset dispensation til at optage elever fra 16 år, i hvis uddannelsesplan der var indskrevet et ophold på en ungdomshøjskole. Formålet med forsøget var at vurdere, om et ophold på en ungdomshøjskole kan medvirke til at fastholde unge under 16½ år, der ellers er på vej ud af uddannelsessystemet, i enten uddannelse eller beskæftigelse. Blandt de unge, der deltog i forsøget, var bl.a. flere, der havde afbrudt gymnasiet i 1.g eller tidligt var faldet fra en erhvervsuddannelse. Forsøgets konklusioner er bl.a., at et ophold på en ungdomshøjskole kunne styrke de unges valgkompetence og modvirke frafald ved en efterfølgende uddannelse.

2.3.3. Lovforslaget

I lovforslaget videreføres de gældende regler om alderskravene i vidt omfang. Elever på folkehøjskoler skal derfor være 17½ år ved kursets begyndelse. Samtidig videreføres udgangspunktet om, at elever på ungdomshøjskoler skal være mindst 16½ år ved kursets begyndelse, men ikke må være fyldt 19 år. Der stilles dog forslag om en undtagelse, således at unge mellem 16 og 16½ år, der vurderes ikke

at være uddannelsesparate, gives en mulighed for at blive fastholdt i et undervisningsmiljø, hvor de kan vejledes videre til uddannelse og erhverv. Undtagelsen får i praksis alene betydning for de to eksisterende ungdomshøjskoler.

2.4. Særlige regler om betingelser for statstilskud

2.4.1. Gældende ret

Den gældende lov om frie kostskoler indeholder i kapitel 3 (Særlige regler om statstilskud) en række betingelser, folkehøjskolerne skal opfylde for at kunne modtage statstilskud. Dette er f.eks. krav til årselevtallet, kursusbetingelser og krav til undervisningen. Undervisningen i et fag eller en faggruppe på et kursus kan højst omfatte halvdelen af undervisningen for den enkelte elev, medmindre undervisningen i faget eller faggruppen er af bred almen karakter.

Den brede almene undervisning finder sted, når fagets almene perspektiver indgår i undervisningen. Det kan f.eks. være filosofiske, kulturelle, historiske politiske, samfundsmæssige eller naturvidenskabelige perspektiver. Den brede almene karakter er knyttet til undervisningens konkrete indhold, perspektiv og den sammenhæng, faget sættes ind i. Alle fag kan danne udgangspunkt for undervisningen og kan tilrettelægges med større eller mindre vægt på de brede almene perspektiver.

Der stilles krav til undervisningen med det formål at sikre, at eleverne modtager undervisning på skolen, og at eleverne gennemfører kurset. Samtidig er der i den gældende lov krav til kursers længde og mindste antal elever, ligesom der er krav til tilskuddets anvendelse, hvor skolen kan disponere over tilskud under ét, såfremt formålene med tilskuddene opfyldes.

Formålet med reglerne er at sikre, at statens tilskud til folkehøjskolerne bliver tildelt retmæssigt og anvendt retmæssigt.

2.4.2. Kulturministeriets overvejelser

Kulturministeriet finder, at den gældende lovs betingelser for modtagelse af statstilskud i det store og hele fortsat er hensigtsmæssige. Den gældende lov kombineret med reguleringen i bekendtgørelse udgør et godt administrativt grundlag, for så vidt angår krav til skolernes årselevtal, kurser, undervisning, anvendelse af tilskud m.v.

Kulturministeriet har dog fundet, at kravet om, at halvdelen af undervisningen skal være af bred almen karakter kan udgøre en barriere for, at folkehøjskoler tilbyder ekstra timer, f.eks. i færdighedstilegnelse, idet ekstra timer til en elev efter gældende ret vil medføre et krav om ekstra undervisning af bred almen karakter.

2.4.3. Lovforslaget

Lovforslaget viderefører i vidt omfang den gældende lovs betingelser for at modtage statstilskud i den gældende lovs kapitel 3 (Særlige regler om statstilskud).

Det foreslås, at kravet vedrørende undervisning af bred almen karakter justeres, således at det fastsættes, at mindst halvdelen af undervisningen for den enkelte elev skal være af bred almen karakter. Som noget nyt foreslås det, at hvis en folkehøjskole vælger at tilbyde flere færdighedstimer, dvs. timer, der ikke er af bred almen karakter, således at elevens samlede timeantal kommer op over normalt timetal på ugebasis, skal eleverne have minimum 14 timers undervisning af bred almen karakter. Der udløses derfor ved flere færdighedstimer ikke et krav om, at antallet af undervisningstimer af bred almen karakter sættes op. Dog garanteres et minimum af undervisningstimer af bred almen karakter.

2.5. Tilskudsforenkling

2.5.1. Gældende ret

Den gældende lov om frie kostskoler indeholder regler om statens tilskud til folkehøjskoler. Grundlæggende er statstilskuddet beregnet ud fra årselevtallet.

Statstilskuddet ydes til folkehøjskolerne som et årligt grundtilskud, der fastsættes på de årlige finanslove. Derudover gives folkehøjskolerne et taxametertilskud, der beregnes ud fra et basistilskud (alle elever), et supplerende tilskud (antal elever, der gennemfører mindst 2 ugers kursus) og et yderligere supplerende tilskud (elever, der gennemfører mindst 12 uger af et kursus). Staten yder derudover et bygningstilskud ud fra antal årselever, hvilket beregnes ud fra årselevtallet. Slutteligt kan der ydes særtilskud til specialundervisning, tilskud til efteruddannelse og forsøgs- og udviklingsarbejde og tilskud til elever fra en række lande.

2.5.2. Kulturministeriets overvejelser

Det er Kulturministeriets erfaring, at det nuværende taxametersystem er komplekst og giver administrationsmæssige vanskeligheder og vanskeligheder for skolerne for at gennemskue deres tilskudsmuligheder. På denne baggrund foreslås en forenkling af taxametersystemet.

2.5.3. Lovforslaget

Med lovforslaget videreføres den gældende lovs regler om grundtilskud og taxametertilskud i vidt omfang. Den gældende lovs regler om særtilskud til specialundervisning, tilskud til efteruddannelse og forsøgs- og udviklingsarbejde og tilskud til elever fra en række lande videreføres ligeledes i vidt omfang.

Ordlyden af lovteksten vedrørende taxametertilskud foreslås forenklet, således at det ikke længere deles op i et basistilskud, et supplerende tilskud og et yderligere supplerende tilskud, men i stedet deles op i tre kategorier: 1) et tilskud for elever, der har gennemført kurser af en uges varighed eller mindre end to uger af et kursus med en varighed på over en uge, 2) tilskud for elever, der har gennemført mindst to og mindre end 12 uger af et kursus, og 3) tilskud for elever, der har gennemført mindst 12 uger af et kursus.

Med lovforslaget foreslås det nuværende bygningstaxametertilskud ophævet, således at midlerne herfra bliver lagt ind i de eksisterende puljer. Samtidig forenkles disse sprogligt. Det er med lovforslaget ikke hensigten at give bevillingsmæssige eller økonomiske konsekvenser for højskolerne, idet der med forslaget alene er tale om en administrativ forenkling af regelsættet.

2.6. Øvrige bestemmelser

Lovforslaget viderefører i vidt omfang den gældende lov om frie kostskoler, for så vidt angår folkehøjskolerne. Dette gælder regler om kommunale tilskud og bidrag, krav til regnskab og revision, regler om sanktioner ved overtrædelse af lovens bestemmelser, klage- og tilsynsregler m.v.

Idet der stilles forslag om fremsættelse af en ny lov for folkehøjskoler er lovens systematik og opbygning naturligt også ændret. Samtidig er visse af bestemmelserne justeret sprogligt for at lette læsevenligheden af loven.

Der henvises til de specielle bemærkninger, for så vidt angår sproglige og reaktionsmæssige justeringer af lovteksten.

3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

De foreslåede ændringer af loven vil ikke medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslaget indebærer ikke økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v. Forslaget indebærer desuden lettelser i visse administrative begrænsninger for folkehøjskolerne, herunder i forhold til muligheden for at indgå i administrative fællesskaber i lovforslaget § 3, stk. 2, muligheden for at leje bygninger i lovforslagets § 3, stk. 5, og muligheden for at eje bygninger sammen med andre i lovforslagets § 3, stk. 6. Samtidig foreslås taxametersystemet forenklet i lovforslagets § 24.

5. De administrative konsekvenser for borgere

Forslaget indebærer ikke administrative konsekvenser for borgere.

6. De miljømæssige konsekvenser

Forslaget indebærer ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder regler, der vedrører EU-retten, herunder § 7 om anbringelse af likvide midler, kravet om et flertal af elever, der er danske statsborgere eller elever, der kan sidestilles hermed i § 14, stk. 5, og lovforslagets § 30 om mulighed for at give støtte til danske statsborgere eller personer, der kan sidestilles hermed, til deltagelse i kurser på folkehøjskoler i andre nordiske lande. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med EU-retten.

Det følger af TEUF artikel 63, at inden for rammerne af bestemmelserne i TEUF kapitel 4, er alle restriktioner for kapitalbevægelser og betalinger mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande forbudt.

Et krav om, at likvide midler ikke må anbringes i pengeinstitutter hjemmehørende i tredjelande eller i værdipapirer fra tredjelande, udgør således en restriktion i TEUF artikel 63's forstand. Hvis restriktionen er begrundet i tvingende almene hensyn, og kan anses for egnet til at sikre virkeliggørelsen af det omhandlede mål uden at gå videre end nødvendigt med henblik på virkeliggørelsen af dette mål, vil den imidlertid være i overensstemmelse med EU-retten.

Henset til, at restriktionen i lovforslagets § 7 er begrundet i hensynet til kontrol med og sikkerhed for af staten udbetalt støtte til folkehøjskoler, må restriktionen anses for sagligt begrundet. Endvidere er den egnet til at opnå det formål, der forfølges og er proportional, idet danske myndigheder ikke i samme omfang har mulighed for at indhente oplysninger fra pengeinstitutter i tredjelande.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har været i høring hos Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering, Datatilsynet, Rigsrevisionen, Kommunernes Landsforening (KL), Akademikernes Centralorganisation, Børne- og Kulturchefforeningen, Danmarks Lærerforening, Danmarks Privatskoleforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Psykolog Forening, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Friskoleforening, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Dansk Ungdoms Fællesråd, Det Centrale Handicapråd, Efterskoleforeningen, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningen Ligeværd, FSR – danske revisorer, Frie Kostskolers Fællesråd, Frie Skolers Lærerforening, Institut for Menneskerettigheder, Landsorganisationen i Danmark, Lærernes Centralorganisation, Nationalt Videncenter for Frie Skoler, Private Gymnasier og Studenterkurser.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Kan medføre administrative lettelser for folkehøjskolerne	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med EU-retten	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Den foreslåede bestemmelse er i vidt omfang en videreførelse af den gældende § 1 i lov om frie kostskoler, for så vidt angår folkehøjskoler, og indeholder det overordnede formål for folkehøjskoler.

Bestemmelsen giver folkehøjskolerne et hovedsigte, der dækker folkehøjskolernes opgave i relation til forholdet mellem folk, nation, stat og statslige fællesskaber. Hovedsigtet er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse. Livsoplysning er et begreb, der rummer universelle og almenmenneskelige problemstillinger. Livsoplysning ligger i forlængelse af den bestående oplysningstradition for de frie skoler og vedrører de store spørgsmål i tilværelsen. Herved fremhæves folkehøjskolernes opgave af eksistentiel karakter, som bygger på den enkelte skoles selvvalgte værdigrundlag. Folkelig oplysning rummer oplysning om store og små fællesskaber samt forholdet til det individuelle. I folkelig oplysning er det individuelle og det fælles sider af samme sag og hinandens forudsætninger. Demokratisk dannelse understreger opgaven i at fastholde og udvikle en proces, der fører frem mod demokrati. Det markerer, at det er folkehøjskolernes opgave at danne sine elever til engagerede medborgere med lyst og evne til at være aktive i et demokratisk samfund. Begrebet vedrører både undervisningens emner og kursernes tilrettelæggelse. En folkehøjskoles undervisning skal have en bred almen karakter. Skolen kan godt tilrettelægge sin undervisning med udgangspunkt i et bestemt emne, så enkelte fag eller faggrupper har mange ugentlige undervisningstimer, men det må ikke ske på bekostning af undervisningens brede almene karakter. Med værdigrundlaget understreges, at højskoler er idébårne skoler, som selv vælger de værdier, som skolens formål, praksis og selvevaluering hviler på.

Med hovedsigtet er det markeret, at et højskoleophold sigter videre end det kortsigtede og personlige. Opholdet på en folkehøjskole skal både understrege det personlige og eksistentielle perspektiv og den samfundsmæssige og demokratiske udfordring. Alle elever skal have en undervisning, der er af bred almen karakter. Herved understreges, at undervisningen skal perspektiveres af f.eks. filosofisk, historisk, politisk, samfunds- eller naturvidenskabelig karakter. Et ophold på en folkehøjskole er mere end undervisning. Det understreges af samvær i overensstemmelse med skolernes tradition for kostskoleophold. Sigtet med undervisningen og samværet på en folkehøjskole er den almene oplysning om de fælles menneskelige vilkår.

Det er med bestemmelsen målet at fremme elevernes erkendelse, styrke deres lyst og evne til at deltage i familie-, arbejds-, samfunds- og kulturlivet samt virke for mellemfolkelig forståelse. Det er hensigten, at eleverne gennem et ophold på en folkehøjskole styrker deres personlige, almene og faglige kompetencer.

Bestemmelsen i *stk. 2* indebærer, at folkehøjskoler, jf. *stk. 1*, der er godkendt som ungdomshøjskoler inden udgangen af 1971, som udgangspunkt kan tilbyde kurser for elever, der ikke overholder lovens alderskrav i § 11.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.3.

Til § 2

Bestemmelsen er i vidt omfang en videreførelse af lov om frie kostskoler, § 4. Det fremgår af den foreslåede bestemmelse, at elever skal bo på skolen under kurset. Kostskolebegrebet er et grundlæggende princip for folkehøjskolerne.

Af forslagets *stk. 2* fremgår, at skolerne dog har mulighed for at optage elever, der under kurset ikke skal bo på skolen (dagelever).

Af forslagets *stk. 3* fremgår, at ministeren kan fastsætte regler om dagelever, herunder om antallet af dagelever. Efter gældende regler kan dagelever på højskolerne højst udgøre 15 % af årselevtallet.

Medregningen af disse dagelever er som i den gældende lov suppleret med en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om begrænset medregning af disse elever i skolens tilskudsudløsende årselevtal i lovforslagets § 12, *stk. 3*.

Til § 3

Bestemmelsen er delvist en videreførelse af lov om frie kostskoler, § 6, dog med ændringer og nye bestemmelser, som beskrevet nedenfor.

Stk. 1 er en indholdsmæssig videreførelse af gældende ret og indeholder grundlæggende betingelser for, at en folkehøjskole kan oppebære statsligt tilskud.

Af *stk. 1, nr. 1*, fremgår, at skolen skal være en privat selvejende institution, som er omfattet af § 1, og at skolens styring og ledelse skal reguleres i en vedtægt. Ved en privat selvejende institution forstås en selvejende institution, der er oprettet på privat initiativ. Folkehøjskoler er som de øvrige frie kostskoler, de frie grundskoler, private gymnasieskoler og private hf-kurser institutioner, der ikke er oprettet med henblik på imødekommelse af en offentlig forpligtelse for et landsdækkende uddannelsesudbud.

Af forslagets *stk. 1, nr. 2*, fremgår, at skolen skal være uafhængig, hvilket betyder, at den skal indrette sin virksomhed alene med henblik på at varetage skolens egne interesser til gavn for eleverne, og at den ikke må indgå i et styret fællesskab eller på anden måde være styret af uvedkommende eller udefrakommende interesser. Skolen skal være uafhængig af personer, andre skoler, kurser, virksomheder, selskaber, foreninger m.fl., erhvervsdrivende som ikke-erhvervsdrivende, jf. dog *stk. 2* og bemærkningerne hertil, om, at en folkehøjskole kan varetage administrative opgaver for andre folkehøjskoler, godkendt efter denne lov. Skolen må alene styres af interessen for at drive den pågældende skole til gavn for skolens egne elever, ligesom skolens midler, herunder de offentlige tilskud, alene må komme skolens skole- og undervisningsvirksomhed til gode, jf. dog *stk. 3* og bemærkningerne hertil, om adgang til i begrænset omfang at anvende egne midler til folkeoplysningsvirksomhed.

Bestemmelsen i *stk. 1, nr. 2*, har ikke til formål at hindre normalt gensidigt, primært pædagogisk begrundet, samarbejde skolerne imellem eller at hindre skolens eventuelle øvrige aktiviteter i overensstemmelse med hidtidig praksis, hvor skoler f.eks. har kunnet udnytte overskydende kapacitet eller har gennemført kursusaktiviteter, der ikke udløser tilskud efter denne lov, dvs. så længe aktiviteterne har et begrænset omfang, ikke er at betragte som egentlig erhvervsvirksomhed og kommer skolens skole- og undervisningsvirksomhed til gode. Samarbejdet må ikke gå så vidt, at et fælles mål overskygger

den enkelte institutions interesse i at arbejde for udvikling og økonomisk konsolidering af skolen som selvstændig enhed.

Overtrædelse af uafhængighedskravet er f.eks., hvis flere folkehøjskoler er underkastet en central økonomisk styring. Derudover vil det være en overtrædelse af uafhængighedskravet, hvis en skole har en så tæt tilknytning til en forening eller en anden organisation (evt. en person), der har været initiativtager til at oprette skolen, at skolen lader sig styre af denne forening og fremmer denne forenings interesser på bekostning af skolens interesser, f.eks. ved at skaffe foreningen m.v. økonomisk fordelagtige aftaler, som for skolen er urimelige (uøkonomiske), eller foreningen benytter skolens faciliteter vederlagsfrit. Et andet eksempel kan være, at skolen afholder udgifter for en forening, person m.v. for udgifter, som skolen ellers ikke ville have påtaget sig, f.eks. indkøb af bøger, materiale og varer, som foreningen benytter, afholder foreningens telefonudgifter og i øvrigt betaler for foreningens aktiviteter.

Hvis skolen ikke opfylder uafhængighedskravet, kan skolen ikke modtage tilskud efter denne lov. Bestemmelserne i forslagets kapitel 11 finder i så fald anvendelse. Ministeriet kan, jf. forslagets § 34, indkalde oplysninger med henblik på undersøgelse af, om lovens betingelser er opfyldt, herunder krav om uafhængighed.

Bestemmelsen i forslagets stk. 1, nr. 3, skal sikre, at skolen har et bagland, der bidrager økonomisk til skolens oprettelse, og som står bag dens virksomhed, også økonomisk. Skolekreds/repræsentantskab kan være sammensat af private personer, foreninger m.v. og offentlige myndigheder. Private interesser, forstået som andet end offentlige myndigheder, skal dog udgøre flertallet. Det forudsættes fastsat i vedtægterne, jf. lovforslagets § 5, stk. 2, og bemærkningerne hertil, hvilke foreninger m.v. der kan være medlem, og med hvilket antal personer hver forening kan lade sig repræsentere på generalforsamlingen. Generalforsamlingen er ikke skolens øverste myndighed i den forstand, at den kan omgøre bestyrelsens beslutninger i konkrete sager, men den kan som valgforsamling udskifte den del af bestyrelsen, der vælges på generalforsamlinger. Det økonomiske bidrag til skolens oprettelse og virksomhed er henholdsvis engangsbeløb og kontingent. Kontingentet forudsættes fastsat på generalforsamlingen. Der er således ikke tale om økonomisk hæftelse for medlemmerne ud over kontingent. Medlemmer har på den anden side heller ikke krav på at få andel i et eventuelt overskud.

Bestemmelsen i forslagets stk. 1, nr. 4, skal sikre, at kostskoleformen fastholdes, at lovens intentioner overholdes, og at skoleprojekter, der ikke er tilstrækkeligt seriøse, forhindres. Kostskoleformen er karakteristisk ved, at skolen danner ramme om samvær mellem elever, lærere, forstander og øvrige ansatte, også uden for undervisningstiden. Skoleformen styrkes derfor, når skolen har egen kostforplejning og passende opholdsareal, og når der bor en forstander og lærere på skolen. Der stilles krav om familieboliger for forstander og lærere i umiddelbar tilknytning til undervisnings-, kostforplejnings- og opholdsarealerne. Det forudsættes med forslaget, at boligerne bebos af fastansatte lærere og forstanderen. En mindre del af en skoles undervisningsfaciliteter kan ligge uden for den geografiske og bygningsmæssige enhed, men kernefaciliteterne skal fortsat udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed. Ved kernefaciliteter forstås bygninger, der indeholder elevværelser, forstander- og lærerbolig, kostforplejnings- og opholdsarealer samt egnede og tilstrækkelige undervisningsfaciliteter. Enkelte særlige undervisningsfaciliteter kan ligge uden for den geografiske og bygningsmæssige enhed. Disse særlige undervisningsfaciliteter skal ligge i en sådan afstand fra kernefaciliteterne, at de kan anvendes i den daglige undervisning, og uden at en større del af skoledagen går med transport. Ved særlige undervisningsfaciliteter forstås undervisningsfaciliteter, der ligger ud over, hvad der i forhold til skolens elevkapacitet er egnet og tilstrækkeligt. Den geografiske og bygningsmæssige enhed kan i visse tilfælde adskilles matrikulært af f.eks. en mindre vej. Dette forudsætter, at kostskolemiljøet fortsat kan fastholdes. Om kostskolemiljøet kan fastholdes vil bl.a. afhænge af de trafikale forhold. Det skal være enkelt, trygt og sikkert at færdes inden for den geografiske og bygningsmæssige enhed.

Bestemmelsen i forslagets stk. 1, nr. 5, medfører et krav om etableringsbudget og driftsbudget, der

dokumenterer, at skolen kan begynde virksomheden på et rimeligt økonomisk grundlag og aktivitetsniveau. Udgiften pr. årselev til renter og afdrag af lån, der er sikret ved pant i skolens faste ejendomme, og leje af bygninger og arealer samt ejendomsskatter må ikke overstige et beløb, der fastsættes på de årlige finanslove, efter fradrag af særlige indtægter, f.eks. renter af bunden kapital. Udgifter til leasing af nødvendigt inventar indgår i beregningen.

Bestemmelsen i forslagets stk. 1, nr. 6, har til formål at sikre, at en udlejer ikke gives en monopolagtig fordel til skade for skolen. Bestemmelsen stiller krav om, at skolen skal være eneejer af en meget stor og sammenhængende del af skolens bygninger og arealer til såvel undervisning som kostskoleformål. Bestemmelsen i stk. 1, nr. 6, er præciseret i forhold til gældende ret, således at det fremgår, at ejerkravet vedrører bygninger og arealer. Dette er i overensstemmelse med den gældende fortolkning af den gældende lov om frie kostskoler. Lejemål for en lille del af skolens bygninger eller arealer vil være acceptabel. Det vil typisk dreje sig om lejemål til idrætsformål eller lignende. Skolen skal være eneejer, dvs. at der ikke kan være tale om ejerskab i form af en del af aktierne eller andelene i et aktie- eller andelsselskab, ideelt sameje eller lignende. Der henvises dog til dette lovforslags undtagelser i bestemmelsens stk. 5 og 6. Ejerforhold, dets karakter og økonomi skal dokumenteres ved ansøgning til godkendelse.

Stk. 2 er ny og foreslås anvendt ved, at folkehøjskolerne kan finde frem til en fælles løsning af administrative opgaver. Det kan f.eks. være fælles kontorhold og lønadministration. Det er et krav, at der indgås en skriftlig aftale herom, der skal indeholde konsekvenser ved manglende opfyldelse af aftalen, adgang til udtræden af aftalen og opløsning af fællesskabet. Der må alene indgås aftaler mellem folkehøjskoler, der er godkendt som folkehøjskoler efter denne lovs betingelser for at kunne få tilskud.

Stk. 3 er ny, og det foreslås med denne bestemmelse, at folkehøjskolerne får mulighed for i begrænset omfang at anvende deres egne midler til folkeoplysningsvirksomhed. Ved egne midler forstås skolens indtægter ud over offentlige tilskud, bortset fra offentlige tilskud, hvis det gives specifikt til dette formål. Folkeoplysningsvirksomhed udløser som udgangspunkt ikke tilskud efter denne lov.

Ved folkeoplysningsvirksomhed menes virksomhed, der er i overensstemmelse med højskolernes hovedsigte om livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse. Den folkeoplysende virksomhed skal hænge sammen med skolens tilskudsberettigende virksomhed, herunder skolens værdigrundlag og formål, som fremgår af skolens vedtægt. Selvom forslaget først og fremmest er møntet på lokalt forankrede folkeoplysende aktiviteter, findes der ikke anledning til at pålægge skolerne en bestemt geografisk afgrænsning af aktiviteterne. Med forslaget vil f.eks. højskoler, der deler værdier og formål, kunne samarbejde om folkeoplysende aktiviteter, selvom de ikke geografisk er placeret tæt på hinanden.

Forslaget er begrundet i, at folkehøjskolerne fungerer som lokale kulturinstitutioner, der udøver folkeoplysning i bred forstand. Der er en lang tradition for, at folkehøjskolerne lukker deres døre op for lokalbefolkningen, hvad enten det er til aftenforedrag eller til afholdelsen af særlige folkeoplysende arrangementer. Som led i den enkelte folkehøjskoles folkeoplysende virksomhed kan der foregå mange slags aktiviteter både på skolen og i lokalområdet.

Det er ikke hensigten med bestemmelsen at give folkehøjskolerne mulighed for at drive foreningsvirksomhed eller aftenskole efter folkeoplysningsloven, ligesom der ikke åbnes op for, at folkehøjskoler kan drive egentlig erhvervsvirksomhed. Der henvises til de specielle bemærkninger til stk. 1, nr. 2. Dette svarer til den gældende lov om frie kostskoler.

Det er hensigten med forslaget, at udgifter til de folkeoplysende aktiviteter skal være af begrænset omfang, dvs. de må alene udgøre en mindre andel af egne midler. Det foreslås, at kulturministeren gives bemyndigelse til at udstede regler, der fastlægger omfanget af den andel af egne midler, der kan benyttes til folkeoplysende aktiviteter, jf. stk. 7.

Stk. 4 er i vidt omfang en uændret videreførelse af den gældende lovs § 6, stk. 2. Det bemærkes, at

denne bestemmelse er relevant for de skoler, der er godkendt før den 1. januar 1994 og dermed har bevaret retten til tilskud med den daværende geografiske beliggenhed. Disse skoler vil gradvist kunne komme nærmere en opfyldelse af kravet om geografisk og bygningsmæssig enhed. Kravet om geografisk og bygningsmæssig enhed vil desuden ikke være til hinder for en udvikling af skolerne, der medfører en forbedring af den geografiske og bygningsmæssige sammenhæng.

Ved fastlæggelse af, hvad der udgør skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, skal der lægges vægt på placeringen af skolens kernefaciliteter, jf. ovenfor under bemærkningerne til stk. 1, nr. 4. Ved kernefaciliteter forstås bygninger, der indeholder elevværelser, forstander- og lærerbolig, kostforplejnings- og opholdsarealer samt egnede og tilstrækkelige undervisningsfaciliteter.

Som et nyt *stk. 5* foreslås en undtagelse til hovedreglen i stk. 1, nr. 6, om, at skolen skal være ejer af skolens bygninger eller hovedparten heraf. Af den foreslåede stk. 5 fremgår, at skoler kan leje bygninger og arealer i op til 10 år i et af følgende tilfælde: 1) Såfremt det sker til afløsning for eksisterende bygninger eller arealer, f.eks. hvis en skole ønsker at udskifte elevværelsesbygningen. 2) Såfremt en skole udvider og derved får brug for nye bygninger eller arealer. 3) Såfremt der er tale om en nyoprettet skole. Bestemmelsen skal tilgodese, at f.eks. nye højskoler gives mere tid til at finde varige bygningsmæssige løsninger samt skaffe den fornødne kapital. Bestemmelsen skal desuden tilgodese, at det skal være lettere for eksisterende skoler at udvide og modernisere bygningsmassen i en begrænset periode. Efter udløbet af denne periode skal skolerne fortsat eje sine bygninger i overensstemmelse med hovedreglen i stk. 1, nr. 6.

Forbuddet mod at leje bygninger blev oprindeligt indført som værn mod koncerndannelse, da flere skoler indgik i uhensigtsmæssige lejeaftalekonstruktioner. Med forslaget gives der en begrænset lempelse af disse regler. Det er ikke med bestemmelsen hensigten, at der skal gives adgang til at indgå uhensigtsmæssige lejeaftalekonstruktioner, f.eks. med gentagne lejemål eller lejemål med en udlejer, der lejer ud til flere skoleinitiativer, hvilket kan indebære en nærliggende risiko for koncerndannelse.

Bestemmelsen foreslås suppleret med ny bestemmelse i dette lovforslags § 37, nr. 5, hvorefter kulturministeren kan beslutte, at der ikke ydes tilskud til skoler, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravene om uafhængighed, ved at der er en nærliggende risiko for, at skolen styres af andre, f.eks. ved at indgå gentagne lejemål eller lejemål med udlejer til flere skoler. Der henvises til bemærkninger til § 37. Huslejeaftaler skal overholde denne lovs bestemmelser herom, jf. § 19 og bemærkningerne hertil. Ministeren kan med hjemmel i lovforslagets § 19, stk. 2, fastsætte regler om, hvorledes markedslejen vedrørende udleje fastsættes.

Som et nyt *stk. 6* foreslås, at en mindre del af folkehøjskolens undervisningsfaciliteter kan ejes sammen med andre. Bestemmelsen, som er en undtagelse til stk. 1, nr. 6, foreslås at gælde for bygninger, der ligger udover skolens kernefaciliteter. Med forslaget kan en højskole sammen med andre opføre nye undervisningsfaciliteter, som begge parter kan benytte sig af. F.eks. kan en højskole sammen med den lokale kommune opføre en idrætshal, som både højskolen og kommunen kan anvende. Da bestemmelsen alene drejer sig om undervisningsfaciliteter, kan den ikke finde anvendelse over for skolens elevværelser, forstander- og lærerbolig, kostforplejnings- og opholdsarealer.

Det foreslås med *stk. 7*, at kulturministeren får bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om betingelserne i stk. 1, herunder om bygninger og arealer, om administrative opgaver i stk. 2, herunder om karakteren af de administrative opgaver, der tillades og omfanget heraf, og omfanget af de folkeoplysende aktiviteter, der foreslås tilladt efter stk. 3.

Til § 4

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 6, stk. 6. Med den foreslåede bestemmelse fastlægges fristen for indsendelse af ansøgning med henblik på at blive godkendt. Ved ansøgning om godkendelse til tilskud skal en skole bl.a. have truffet endelig beslutning om skolens profil, undervisningens karakter og skolens beliggenhed. Der skal desuden indsendes en

del materiale, f.eks. projektbeskrivelse, vedtægter, budgetter, bygningstegning og matrikelkort m.v., med ansøgningen. Ansøgningen afvises, hvis der er mangler ved det indsendte materiale, der ikke er af uvæsentlig karakter.

Bestemmelsen i det foreslåede *stk. 2* om, at en skole, der i to efter hinanden følgende finansår ikke har oppebåret tilskud, skal søge om godkendelse efter *stk. 1*, indebærer, at skoler, som igennem to år ikke har gennemført tilskudsberettigende aktiviteter, ikke umiddelbart kan genoptage tilskudsberettigende aktiviteter det tredje år, men skal ansøge om godkendelse til tilskud på linje med nye skoler

Af den foreslåede *stk. 3* fremgår, at kulturministeren gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved ansøgninger, herunder om tidsfrister, procedurer og oplysninger, der skal indsendes til Kulturministeriet.

Til § 5

Bestemmelsen er i vidt omfang en videreførelse af lov om frie kostskoler § 6 stk. 2, og stk. 4-5.

Af *stk. 1* foreslås, at skolens bestyrelse skal have ansvaret for skolens vedtægt, og at vedtægten for en folkehøjskole skal godkendes af kulturministeren ved oprettelsen af skolen. Ministerens godkendelse skal sikre, at vedtægten ved oprettelsen er i overensstemmelse med lov og bekendtgørelser. Ministerens godkendelse af den nye vedtægt ved sammenlægning, spaltning og ved etablering eller ophør af kombination med anden skoleform skal bl.a. sikre, at vedtægten overholder det i loven fastsatte formål for skoleformen.

Kulturministeren skal ikke godkende vedtægtsændringer, som ikke indebærer grundlæggende ændringer af skolens virke, f.eks. ændringer, som vedrører indsættelse af en næstformand i bestyrelsen, ændring af kredsen af de udpegningsberettigede til skolens bestyrelse eller antallet af bestyrelsesmedlemmer. Skolens navn skal ikke særskilt godkendes af ministeren.

Vedtægtsændringer, som ikke skal godkendes af ministeren, vil, som det også gælder for øvrige vedtægtsændringer, fortsat skulle være i overensstemmelse med loven og tilhørende bekendtgørelser. Kulturministeriet fører tilsyn med, at skolens vedtægt er i overensstemmelse med lovgivningen, og kan i tilfælde af overtrædelser udstede påbud, jf. lovforslagets § 34 og bemærkningerne hertil, eller anvende tilskudsmæssige sanktioner over for skolen, jf. lovforslagets kapitel 11 og bemærkningerne hertil.

Af *stk. 2* fremgår, at skolens vedtægt bl.a. skal indeholde bestemmelser om institutionens styring og ledelse, om fremgangsmåden ved skolens nedlæggelse og om skolens værdigrundlag. Skolen kan ikke i vedtægten fastsætte andre formål for skolen end formål omfattet af loven. Overskydende midler skal ved skolens nedlæggelse anvendes med ministerens godkendelse til skoleformål, der støttes i henhold til loven. Skolens vedtægt skal indeholde bestemmelse om, at overskydende midler ved skolens nedlæggelse alene kan anvendes til skolevirksomhed, der støttes i henhold til loven, for at hindre at eventuelle overskydende midler kan bruges til andre formål.

Med anden lovgivning på uddannelsesområdet menes f.eks. lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov og den foreslåede lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Bestemmelsen i *stk. 3* indebærer, at skolens vedtægt m.v. skal offentliggøres på skolens hjemmeside.

Såfremt generalforsamlingen medvirker ved vedtægten vedtagelse, bør datoen for dennes tilslutning også fremgå af hjemmesiden. Bestemmelsen skal sikre mulighederne for, at interessenter i og omkring skolen kan gøre sig bekendt med de gældende vedtægters indhold samt ikrafttrædelsesdato. Det kan f.eks. være lærere, elever på skolen, skolekreds samt eventuelle tredjeparter, som indgår aftale med skolen. Såfremt en skole ikke på skolens hjemmeside offentliggør vedtægten med oplysninger om datoer for bestyrelsens vedtagelse eller for bestyrelsens og generalforsamlingens vedtagelse i fællesskab m.v. eller ikke offentliggør værdigrundlaget, kan ministeren udstede påbud til skolen herom, jf. § 34 og bemærkningerne hertil.

Af *stk. 4* fremgår, at kulturministeren foreslås bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om vedtægten indhold, herunder om hvilke beføjelser der i vedtægten kan henlægges til en generalforsamling, skolekreds eller lignende. Bemyndigelsen forventes anvendt til at udstede en bekendtgørelse, hvoraf det fremgår, at navneændringer skal anmeldes til ministeriet, og at vedtægten skal indeholde bestemmelser om institutionens formål, styrelse og økonomiske forhold, herunder om fremgangsmåden ved institutionens nedlæggelse. Bemyndigelsen vil endvidere blive benyttet til at sikre, at der ikke henlægges ledelsesbeføjelser til generalforsamling, skolekreds eller lignende. Det indebærer f.eks., at beføjelsen til at udpege revisor ikke i vedtægten kan henlægges til skolens generalforsamling.

Til § 6

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 7.

Af *stk. 1* fremgår, at den overordnede ledelse af en folkehøjskole skal varetages af en bestyrelse, og at bestyrelsens ansvar over for ministeren vedrører overholdelse af loven, regler og påbud fastsat af ministeren. Bestyrelsen er således ansvarlig for, at betingelser og vilkår for ydelse af tilskud overholdes.

Flertallet af bestyrelsens medlemmer vælges på generalforsamlingen eller repræsentantskabsmøde blandt skolekredsens eller repræsentantskabets medlemmer. Der skal afholdes en årlig generalforsamling. De øvrige medlemmer kan udpeges af foreninger, kommuner m.v.

Bestemmelsen i lovforslagets *stk. 1, 2. og 3. pkt.*, gælder ikke for de skoler, hvis bestyrelse inden den 1. januar 1994 er sammensat på en anden måde ifølge godkendte vedtægter eller er godkendt uden skolekreds eller repræsentantskab, jf. lovforslagets § 39, *stk. 4*.

Af *stk. 2* er det hensigten, at skolen skal ledes af en bestyrelse, der ikke i forhold til skolen har andre økonomiske interesser. Det er vigtigt, at de offentlige midler forvaltes i overensstemmelse med de skoleformål, hvortil de er givet. For at sikre, at uvedkommende interesser ikke påvirker beslutningsprocessen i skolerne, fremgår det direkte af loven, at der ikke må udpeges personer til bestyrelsen, som samtidig via bestyrelsespost, ansættelsesforhold eller på anden måde må antages ikke med sikkerhed at være i stand til at fungere uafhængigt.

Begrebet udleje i lovteksten omfatter også udlejning i form af leasing. Med ordet kontrollerer i *stk. 2, nr. 2*, tænkes på en egentlig økonomisk eller styringsmæssig kontrol med udlejer. *Stk. 2* gælder, uanset på hvilken måde udlejer er organiseret, det være sig via forening, privatejet virksomhed, selskab eller anden erhvervsmæssig virksomhed. Ordet fonde skal forstås bredt, omfattende såvel erhvervsdrivende som ikkeerhvervsdrivende fonde. Som eksempel på ikkeerhvervsdrivende selvejende institutioner kan nævnes andre godkendte skoler, f.eks. frie grundskoler og erhvervsskoler. For at sikre den enkelte folkehøjskoles uafhængighed, og at bestyrelsen alene har den enkelte skoles interesser for øje, er det desuden ikke muligt at være medlem af flere folkehøjskolars bestyrelser.

Af *stk. 3* fremgår, at såfremt lejeforholdet er af uvæsentligt omfang, så finder *stk. 2, nr. 1-4*, ikke anvendelse. Det er foreslået, jf. *stk. 7*, at kulturministeren kan fastsætte en bagatelgrænse med hensyn til en udlejningsaktivitets betydning for uafhængighedsforholdet.

Af *stk. 4* fremgår, at kulturministeren gives bemyndigelse til at dispensere fra bestemmelsen for visse skoler oprettet før den 1. januar 1996, idet habilitetsreglerne for medlemmer af bestyrelser kan få uheldige konsekvenser for visse skoler.

Af *stk. 5* fremgår, at reglerne om inhabilitet og tavshedspligt m.v. i forvaltningsloven også finder anvendelse for bestyrelse, forstander og andre ansatte ved skolen.

Bestemmelsen i *stk. 6* præciserer forstanderens ansvar som den daglige leder. Forstanderen skal lede skolen i overensstemmelse med skolens vedtægter, herunder dens værdigrundlag, og ud fra de overordnede retningslinjer, som bestyrelsen udstikker. Forstanderen har det pædagogiske ansvar for skolens aktiviteter og er ansvarlig for kursernes gennemførelse.

I *stk. 7* gives kulturministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om bestyrelsens underretningspligt, hvilket i overensstemmelse med gældende ret forventes udnyttet til regler om, at bestyrelsen f.eks. i tilfælde af indgivelse af en konkursbegæring eller betalingsstandsning m.v. skal underrette Kulturministeriet. Der gives desuden kulturministeren bemyndigelse til at fastsætte en bagatelgrænse med hensyn til en udlejningsaktivitets betydning for bestyrelsesmedlemmers uafhængighed, da det antages, at udlejning af lokaler m.v. i meget begrænset omfang ikke indebærer en risiko for, at bestyrelsesmedlemmerne ikke varetager skolens tarv. Bagatelgrænsen vil vedrøre en ubetydelig del af skolens lokaler og af skolens lejeudgift. Bagatelgrænsen vil blive fastlagt i relation til skolens størrelse og hertil svarende lokaleforbrug. Det pågældende bestyrelsesmedlems habilitet må i øvrigt vurderes efter forvaltningsloven.

Til § 7

Bestemmelsen er i vidt omfang en indholdsmæssig uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 8.

Stk. 1 om anbringelse af skolens midler omfatter både tilskudsmidler og midler, der er tilgået skolen på anden måde, f.eks. fra elevbetaling. Bestemmelsen sikrer langsigtede hensyn, idet risikobetonede pengeanbringelser kan bringe skolens økonomi i fare, og bl.a. også betyde tab af de offentlige tilskud. Ved anbringelse af skolens midler skal skolen tage hensyn til den forventede længde af investeringen samt begrænsning af mulige kurstab.

Det er dog ikke hensigten at blokere for, at en skole som led i den daglige drift kan binde et forholdsmæssigt lille beløb i et lokalt værk eller lignende, f.eks. en vindmølle, der leverer elektricitet til skolen, såfremt investeringen giver skolen en bedre pris for nødvendige leverancer eller andre ydelser til dækning af den almindelige skoledrift.

Da investeringsforeninger typisk benyttes til langsigtede investeringer, findes det bedst stemmende med skolernes behov at forbyde anbringelse af skolens likvide midler i investeringsforeninger. Skolerne har behov for placering af likvide midler på en sådan måde, at det er muligt at opnå en bedre forrentning og samtidig at kunne få frigivet midlerne hurtigt. Der bør kun være tale om placering af likvide midler inden for en kortere periode. Forbuddet omfatter f.eks. også beviser i investeringsforeninger, der alene investerer i danske obligationer.

Anbringelse i udenlandske værdipapirer må kun ske i værdipapirer, udstedt i andre lande inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), og kun såfremt værdipapirerne giver samme sikkerhed som de værdipapirer, der er nævnt i *stk. 1*, nr. 2 og 3. Det er ikke tilladt at investere i aktier og investeringsforeningsbeviser, jf. *stk. 2*.

Hovedreglen i *stk. 2* er, at investering i aktier og investeringspapirer ikke er tilladt. Dog kan en skole, f.eks. som led i den daglige drift for at opnå en bedre bankrente for indestående af driftsmidler i den lokale bank (f.eks. på en kassekredit) købe en bankaktie efter de sædvanlige tilbud herom inden for bankvæsenet. Som eksempel på en investering, der ikke er tilladt, kan nævnes køb af pantebreve. Tilfælde, hvor det er tilladt at anbringe likvide midler i andelsbeviser, er f.eks. ved medlemskab af EDB-Brugsen for derved at kunne benytte sig af dennes administrative ydelser. Medlemskabet betyder, at skolerne skal investere i andelsbeviser. Med bestemmelsen om, at skolerne må investere i forsyningsvirksomheder m.m., er det sikret, at det er muligt for skolerne lovligt at anskaffe andelsbeviser og dermed opnå økonomiske fordele.

Af *stk. 3* fremgår, at kulturministeren kan fastsætte regler om anvendelsen af finansielle instrumenter i forbindelse med lånoptagelse. Det er hensigten, at hjemlen vil blive udmøntet i bekendtgørelse, der nærmere kan fastsætte regler om begrænsninger i skolernes muligheder for at optage særligt risikable låneformer.

Til § 8

Bestemmelsen er i vidt omfang en indholdsmæssig uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 11, stk. 1-4.

I det foreslåede *stk. 1* præciseres, at der er krav om, at en folkehøjskole skal have andre indtægter end statstilskud. Der menes med andre indtægter end statstilskud indtægter fra elevbetaling. Herudover kan skolen også have andre indtægter.

I *stk. 2* præciseres, at eleven skal yde en elevbetaling, som fastsættes af skolen. Hvis elevbetalingen ikke er i overensstemmelse med reglerne i denne lov, eller hvis skolen undlader at inddrive skyldig elevbetaling, mistes retten til tilskud for den pågældende elev, jf. lovforslagets § 36.

Elevbetalingen omfatter ikke beløb, der opkræves individuelt, f.eks. betaling for enkeltværelser, særlige materialer i forbindelse med undervisningen og ekskursioner. Skolen fastsætter inden for de nævnte rammer selv den enkeltes elevbetaling.

I *stk. 3* gives skolen mulighed for at nedsætte elevens egenbetaling til halvdelen af den på de årlige finanslove fastsatte mindste elevbetaling. Skolen skal konkret kunne begrunde de tilfælde, hvor den har givet nedsættelse af elevbetalingen.

Af den foreslåede *stk. 4* fremgår, at folkehøjskoler for elever, der udløser tillægstakst efter lovforslagets § 25, stk. 1, nr. 1, efter en konkret vurdering kan nedsætte elevens egenbetaling til under halvdelen af den af Kulturministeriet fastsatte mindste egenbetaling. Baggrunden herfor er, at elevbetalingens størrelse anses for at være en barriere for denne elevgruppes mulighed for at finansiere et ophold på en folkehøjskole, samt at denne elevgruppe kræver en særlig indsats.

Til § 9

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 12.

Af *stk. 1-4* fremgår det, at folkehøjskolernes skole- og undervisningsvirksomhed skal opfylde mindstekrav til kursusvirksomheden for at oppebære statstilskud. Kravet til årselever og lange kurser er samlet i denne bestemmelse. Kravet til årselever er mindst 24 årselever. Opgørelsesperioden er skoleåret eller gennemsnittet af det skoleår, der slutter i kalenderåret før finansåret, eller gennemsnittet for 3 skoleår.

Mindstekravet er i overensstemmelse med gældende ret. Nyoprettede skoler og eksisterende skoler, der ikke har opnået ret tilskud i det foregående finansår, skal have mindst 24 årselever i det første hele finansår, hvori de modtager tilskud. Skoler, der ikke opfylder mindstelevtalskravet, er ikke tilskudsberettigede i det følgende finansår.

Det fremgår af bestemmelserne, at skoleåret går fra den 1. august til den 31. juli.

Af *stk. 5* fremgår, at en folkehøjskole for at være tilskudsberettiget skal gennemføre længerevarende kurser, hvilket også er i overensstemmelse med gældende ret. Folkehøjskolerne skal gennemføre længerevarende kurser i mindst 20 uger, heraf mindst ét kursus på mindst 12 uger og resten af tiden kurser af mindst 4 ugers varighed. De 4 uger er fastsat ud fra, at det er en passende kursuslængde i forhold til, at også ældre aldersgrupper i praksis skal kunne deltage i et højskolekursus, og at skoler dermed skal kunne tilrettelægge deres kursusvirksomhed med henblik på andre grupper end de helt unge.

Opfylder skolen ikke denne betingelse, opnår den ikke ret til at modtage tilskud i det finansår, hvori skoleåret slutter. Det vil kunne medføre, at skolen i finansårets første 7 måneder har fået udbetalt tilskud, som den så fortaber retten til, men på grundlag af de hidtidige erfaringer vil det kun ske yderst sjældent. Skolerne kan som regel allerede tidligt i skoleåret se, om eleverne kan gennemføre kurser i tilstrækkeligt omfang, og ministeriet vil på den baggrund så kunne standse tilskudsudbetalingerne.

Viser det sig efterfølgende, at den manglende opfyldelse af betingelsen skyldes, at reglerne ikke har været overholdt, vil en sådan situation principielt ikke adskille sig fra øvrige situationer, hvor ministeriet må kræve tilskud tilbagebetalt, fordi tilskudsbetingelserne ikke har været overholdt.

Af *stk. 6* fremgår, at en nyoprettet skole skal opnå mindst 24 årselever inden for de første 12 måneder, hvori skolen er i virksomhed, for at være tilskudsberettiget. Bestemmelsen er analog med kravet i *stk. 2* om opfyldelse af mindstekravet for eksisterende skoler inden for et skoleår. En nyoprettet skole kan begynde sin kursusvirksomhed på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af året.

Til § 10

Bestemmelsen er i vidt omfang en indholdsmæssig uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 12b.

Af *stk. 1* fremgår, at kulturministeren kan godkende, at folkehøjskoler omfattet af denne lov kan varetage flere former for skole- og undervisningsvirksomhed som efterskole, husholdningsskole, håndarbejdsskole, fri grundskole, privat gymnasieskole eller privat hf-kursus. En folkehøjskole, der varetager flere former for skole- og undervisningsvirksomhed, kaldes en kombineret institution.

Bestemmelsen i *stk. 2* indebærer, at godkendelse af kombinerede institutioner kræver, at institutionen opfylder betingelserne i lovgivningen for at varetage sådan skole- og undervisningsvirksomhed, og at institutionens værdigrundlag kan berettige en sådan kombination. En kombineret institution er én institution med én bestyrelse, én vedtægt og én daglig pædagogisk leder m.v.

Kombinerede institutioner skal opfylde lovgivningens krav til de pågældende skoleformer for at opnå statstilskud. Det gælder bl.a. skoleformens formålsbestemmelse, elevtalskrav, alderskrav, krav til kursuslængde og lokaleindretning. Hvis en eksisterende folkehøjskole for eksempel ønsker at blive udvidet med efterskole, skal institutionen både opfylde denne lov og øvrig lovgivning til efterskoler, f.eks. den foreslåede lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler m.v. Kravene i denne lov om geografisk og bygningsmæssig sammenhæng og krav om anbringelse af midler gælder således ligeledes for den samlede institution.

Bestemmelsen i *stk. 3* indebærer, at kulturministeren har bemyndigelse til at fastsætte regler om kombinerede institutioner, herunder regler om oprettelse, ansøgning om godkendelse til tilskud, bygningsforhold (krav vedrørende arealer og lokaler), vedtægter, tilskud og regnskabsforhold. Reglerne skal bl.a. afklare tvivlsspørgsmål ved kombinationer omfattet af forskellige institutionslove.

Til § 11

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse lov om frie kostskoler, § 13.

Alderskravet i *stk. 1* følger af gældende ret og er begrundet i, at folkehøjskoler traditionelt har tilbudt kurser til voksne elever. Voksne elever er elever, der er fyldt 18 år. For at give mulighed for at lade elever deltage, der fylder 18 år i løbet af kurset, er alderskravet, at eleven skal være 17½ år ved kursets begyndelse.

Bestemmelsen i *stk. 2* er foreslået ændret, således at alderskravet for ungdomshøjskoler nedsættes fra 16½ år i gældende lov til 16 år for elever, i hvis uddannelsesplan der indgår et ophold på en ungdomshøjskole. Ændringen bygger på erfaringer med et forsøg på ungdomshøjskolerne, som siden 2007 har haft en tidsbegrænset dispensation til at optage elever fra 16 år, i hvis uddannelsesplan der var indskrevet et ophold på en ungdomshøjskole. Formålet med forsøget var at vurdere, om et ophold på en ungdomshøjskole kan medvirke til at fastholde unge under 16½ år, der ellers er på vej ud af uddannelsessystemet, i enten uddannelse eller beskæftigelse. Blandt de unge, der deltog i forsøget, var bl.a. flere, der havde afbrudt gymnasiet i 1.g, eller tidligt var faldet fra en erhvervsuddannelse. Forsøgets konklusioner var bl.a., at et ophold på ungdomshøjskolen for unge mellem 16 og 16½ år, der ellers er på vej ud af uddannelsessystemet, kan styrke de unges valgkompetence og modvirke frafald ved en efterfølgende uddannelse.

Med forslaget gives unge mellem 16 og 16½ år, der vurderes ikke at være uddannelsesparate, en mulighed for at blive fastholdt i et undervisningsmiljø, hvor de kan vejledes videre til uddannelse og

erhverv. Bestemmelsen får i overensstemmelse med den gældende retstilstand alene praktisk betydning for to eksisterende ungdomshøjskoler.

For ungdomshøjskoler er det øvre alderskrav 19 år. Den foreslåede bestemmelse åbner mulighed for at medregne ældre elever på kurser af indtil 4 ugers samlet varighed hvert skoleår.

Det fremgår af *stk. 3*, at det er en betingelse for at medregne elever i årselevtallet, at eleverne yder en elevbetaling i overensstemmelse med regler i dette lovforslags § 8, herunder med de undtagelser til egenbetalingen, der følger af denne bestemmelse.

I overensstemmelse med den gældende lovgivning og praksis er der i *stk. 4* hjemmel til at indhente oplysning om elevernes personnummer og dokumentation for statsborgerskab til brug for administration af tilskudsordningen og til statistikbrug. Skolerne skal videregive disse oplysninger til brug for de offentlige myndigheder, der udfører opgaver i medfør af denne lov, f.eks. Kulturministeriet eller en eventuel styrelse, der er bemyndiget til at administrere tilskud efter dette lovforslag § 27, stk. 3. Videregivelse af oplysninger skal ske i overensstemmelse med persondataloven.

Bestemmelsen i *stk. 5* indebærer, at elever, som på kombinerede institutioner udløser statstilskud efter lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, lov om friskoler og private grundskoler m.v. eller lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser), ikke samtidig kan udløse statstilskud efter denne lov på den kombinerede institution. For at økonomiske incitamenter for institutionen ikke skal modvirke, at elever på kombinerede institutioner kan skifte skoleform inden for den kombinerede institution i løbet af et skoleår, kan den kombinerede institution vælge, at eleven i stedet skal udløse statstilskud efter denne lov.

Til § 12

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 14.

Bestemmelsen vedrører beregningen af skolens tilskudsudløsende årselevtal, jf. dette lovforslags § 11. Dette tal beregnes på grundlag af summen af elever i hver kursusuge. En kursusuge udgør 7 kursusdøgn, idet et kursus i overensstemmelse med gældende praksis kan afbrydes af perioder på hver højst 12 uger. Årselevtallet beregnes pr. skoleår.

Af *stk. 2* fremgår, at skolen har pligt til at registrere elevernes deltagelse i skolens kurser uge for uge. Registreringen kan f.eks. ske ved lister over skolens elever og vil blive fastsat nærmere ved bekendtgørelse, jf. *stk. 3*.

Stk. 3 giver i overensstemmelse med gældende ret kulturministeren bemyndigelse til at udstede regler af mere teknisk karakter om beregning af årselevtallet. Bemyndigelsen forudsættes som hidtil udmøntet i en bekendtgørelse, der kan fastsætte hovedregler for medregning af dagelever og elever på kurser eller kursusuger på under en uges varighed. I dag kan dagelever højst udgøre 15 % af årselevtallet, og de medregnes med 70 % af en årselev, mens elever på kurser under en uges varighed medregnes i årselevtallet med 65 %. Der gives desuden kulturministeren bemyndigelse til bl.a. at stille krav til skolens registrering af de enkelte elevers deltagelse i skolens kurser, f.eks. ved lister over skolens elever, samt krav til, at elevens deltagelse skal fremgå ved angivelse af ankomst- og afrejsedato samt eventuelle afbrydelse. Bekendtgørelsen kan derudover bl.a. stille krav til registrering af kursers eventuelle opdeling i hold, klasser, linjer og lign.

Til § 13

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 15.

Bestemmelsen i *stk. 1* er en videreførelse af den gældende lovs krav om, at højskolernes undervisning skal være af bred almen karakter, men foreslås justeret. Ifølge gældende ret kan undervisningen i et

fag eller en faggruppe på et kursus højst omfatte halvdelen af undervisningen for den enkelte elev, medmindre undervisningen i faget eller faggruppen er af bred almen karakter.

Dette foreslås ændret, så den enkelte elevs samlede undervisning skal ses under ét, og at der i mindst halvdelen af tiden skal være undervisning af bred almen karakter, uafhængig af hvilke fag eller faggrupper der undervises i.

Med forslaget videreføres kravet om undervisning af bred almen karakter. Den brede almene undervisning finder sted, når fagets almene perspektiver indgår i undervisningen. De almene perspektiver kan f.eks. være filosofiske, kulturelle, historiske, politiske, samfundsmæssige eller naturvidenskabelige. Den brede almene karakter er knyttet til undervisningens konkrete indhold, perspektiv og den sammenhæng, faget sættes ind i. Alle fag kan danne udgangspunkt for undervisningen og kan tilrettelægges med større eller mindre vægt på de brede almene perspektiver. Æstetiske, musiske og kropslige aktiviteter, som udtrykker elementer af bred almen karakter og ikke er indlæring af færdigheder, kan i begrænset omfang indgå i den brede almene undervisning.

Elever har normalt mellem 21 og 28 ugentlige undervisningstimer, jf. også dette lovforslags § 14. For elever med over 28 ugentlige undervisningstimer skal minimum 14 ugentlige timer være af bred almen karakter, dvs. at kravet om, at halvdelen af undervisningen skal være af bred almen karakter, således fraviges. Dette betyder, at hvis en folkehøjskole ønsker at sætte antallet af færdighedstimer op, f.eks. værkstedsfag, så eleven får flere end 28 ugentlige timer, så udløses ikke et krav om, at undervisningstimer af bred almen karakter tilsvarende sættes op. På denne måde sikres et minimum af undervisning af bred almen karakter.

Bestemmelsen i *stk. 2* sikrer, at skolerne er åbne for alle med forskellige forudsætninger. Deltagelse kan dog betinges af højere alder. Bestemmelsen har til formål at sikre, at skoler ikke afholder kurser for lukkede kredse.

Til § 14

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 16.

Den foreslåede bestemmelse indeholder i *stk. 1* og *2* regler om krav til undervisning på kurser.

Bestemmelsen indebærer, at en hel undervisningsdag kan deles i to halvdele og fordeles på to kalenderdage. Bestemmelsen betyder, at skolerne kan tilrettelægge deres undervisning fleksibelt, uden at der slækkes på det samlede krav til undervisningen. For at skolerne ikke kan samle al deres undervisning til en mindre del af ugen, kan én dag ikke indeholde mere end én hel undervisningsdag. Tværtimod vil skolerne kunne udstrække undervisningen over alle ugens 7 dage uden at udvide den samlede mængde undervisning, og derved vil de i højere grad kunne leve op til forudsætningen om, at folkehøjskoler er 7-dages skoler. Undervisningskravet kan opfyldes ved, at undervisningen f.eks. tilrettelægges på 3 hele dage og 4 halve dage.

Af *stk. 3* fremgår, at på kurser af over 12 ugers varighed kan første og sidste kursusuge afkortes til mindst 4 kursusdøgn med undervisning svarende til mindst 4 hele undervisningsdage med mindst 17 timers undervisning eksklusive pauser. Mulighed for at afkorte første og sidste kursusuge i længere kurser har til formål at give fleksibilitet. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 12, *stk. 3*, om begrænset medregning i årselevtal.

Bestemmelsen i *stk. 4* sikrer både fleksibilitet på det enkelte kursus og enkle regler og ønsket om at kunne overskue de tilskudsmæssige konsekvenser i løbet af kurset. Bestemmelsen indebærer, at der skal være mindst 12 elever i hver kursusuge, og at mindst 8 elever skal gennemføre hele kurset. På denne måde kan skolen løbende se, om de enkelte uger opfylder betingelserne for tilskud.

Af *stk. 5* fremgår et krav om, at kurser skal gennemføres med et flertal af danske elever eller elever, der kan sidestilles hermed. Flertallet skal opnås af elever, der gennemfører hele kurset. Elever, der sidestilles

med danske statsborgere er i denne sammenhæng elever, der tilhører det danske mindretal i Sydslesvig, har tidsubegrænset opholdstilladelse i Danmark, er statsborgere i de øvrige nordiske lande og kan godtgøre at have haft ubrudt og lovlig bopæl i Danmark i mindst to år op til kursets begyndelse, er omfattet af lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationsloven), er statsborger i et andet EU- eller EØS-land, og er omfattet af forordning 492/2011 af 5. april 2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen eller af direktiv 2004/38 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område artikel 7, 16 og 17.

Af *stk. 6* fremgår, at kulturministeren får bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om kursustilrettæggelsen, herunder om opgørelse af ugetallet og om nærmere afgrænsning af begrebet hele undervisningsdage samt om undervisningen. Ministeren får tillige bemyndigelse til at fastsætte regler om antallet af lærere på skolerne. Bemyndigelsen agtes udnyttet, hvis der viser sig at være behov for det, f.eks. for at sikre skolemiljøet, eller for at hver skole råder over en vis bestanddel af fastansatte lærere. Ved en eventuel fastsættelse af regler herom vil der blive tale om en betingelse, som vil blive knyttet til kursusvirksomheden, og ved overtrædelse kan kulturministeren tage tilskudsmæssige sanktioner i anvendelse, jf. lovens §§ 36-37 og bemærkninger hertil.

Kulturministeren foreslås at få bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om kravet om flertal af danske statsborgere, herunder om dokumentation for statsborgerskab eller for de øvrige forhold, der nævnes i *stk. 5*, og til at fravige kravet om flertal i særlige tilfælde. Denne bemyndigelse vil som hidtil blive udmøntet i bekendtgørelse, og fravigelsesmuligheden er bl.a. blevet brugt til at undtage højskoler, hvor undervisningen er tilrettelagt for udenlandske elever.

Til § 15

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 1a.

Bestemmelsen indebærer, at prøver og eksamener, bortset fra prøver til forberedende voksenundervisning (FVU), ikke kan gennemføres på en folkehøjskole. Det beror på den enkelte folkehøjskoles beslutning, om den af pædagogiske grunde vil tillade, at der afholdes FVU-prøver på skolen. Bestemmelsen retter sig alene mod rettighedsgivende prøver i uddannelsessystemet.

Bestemmelsen i *stk. 2* indebærer, at en elev på en folkehøjskole kan følge prøveforberedende og kompetencegivende undervisning i henhold til anden lovgivning som en del af skolens kursus. Sådant undervisning kan højst udgøre 15 timer pr. uge.

For at sikre at højskolernes kerneydelse fortsat vil være kurser med undervisning af bred almen karakter, foreslås i *stk. 3* fastsat et minimum på 15 timer ugentligt for den del af kurset, som skolen selv gennemfører, og at mindst 11 timer heraf skal være af bred almen karakter.

I medfør af *stk. 4* skal folkehøjskolerne udvikle såvel elevernes almene kompetencer som studie- og erhvervskompetence og herigennem medvirke til, at eleverne opnår større personlig og faglig afklaring.

Der stilles som hidtil krav om, at den enkelte folkehøjskole offentliggør sin strategi herfor. Skolen skal på sin hjemmeside og i sin annoncering fremhæve, at vejledningstilbuddet er en del af skoleopholdet og redegøre for, hvordan vejledningsindsatsen udøves på skolen.

Bestemmelsen i *stk. 5* sikrer, at elever, der har deltaget i kurser af mindst 4 ugers varighed, kan få bevis for deres deltagelse i kurset, da elever på folkehøjskoler ofte har behov for at kunne dokumentere deltagelsen. Bestemmelsen er af praktiske hensyn begrænset til kurser på mindst 4 uger.

Bemyndigelsen i *stk. 6* tænkes som hidtil først og fremmest udmøntet til fastlæggelse af, hvilke uddannelser og dele heraf der kan indgå som del af en elevs kursus. Her tænkes i første række på erhvervsuddannelser, forberedende voksenundervisning, almen voksenuddannelse, de gymnasiale uddannelser, herunder gymnasial supplering, samt korte og mellemlange videregående uddannelser. Den prøve-

forberedende og kompetencegivende undervisning skal gennemføres af en institution, der er godkendt til udbud af den pågældende uddannelse.

Endvidere vil kulturministeren som hidtil kunne fastsætte regler om ydelse af tilskud for den del af et kursus, hvor en elev følger kompetencegivende undervisning. Bemyndigelsen vil blive udmøntet i forbindelse med budgetteringen af finansloven, idet det dog forudsættes, at der ydes reduceret tilskud, når en elev følger undervisning, som ikke gennemføres af skolen.

Til § 16

Bestemmelsen er i vidt omfang en videreførelse af lov om frie kostskoler, § 3.

Folkehøjskoler har i mange år kunne tilbyde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever.

Bestemmelsen blev med L 2012 379 ændret således, at der blev indsat en reference til lov om folkeskolen. Formålet med ændringen var at introducere begrebet om inklusion, hvorefter undervisning til elever, der modtager støtte i mindre end 9 timer ugentligt, skal gives inden for rammerne af den almindelige undervisning. Støtte til specialundervisning ville herefter omfatte støtte til elever på frie kostskoler, der er godkendt med et samlet undervisningstilbud, samt støtte til elever, hvis undervisning kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt. Ændringen trådte i kraft 1. august 2013.

For folkehøjskoler findes inklusionsbegrebet ikke anvendeligt, idet folkehøjskoler ikke udfører undervisning efter lov om folkeskolen. Det findes derfor hensigtsmæssigt, at der henvises til begrebet specialundervisning som hidtil, dvs. fra før L 2012 379. Begrebet henviser derfor ikke til specialundervisningsbegrebet i lov om folkeskoler, men skal forstås i overensstemmelse med mangeårig praksis for elever, der har brug for særlig støtte i undervisningen, f.eks. pga. handicap eller lignende.

Bestemmelsen vedrører, at elever, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af f.eks. undervisningsdifferentiering og holddannelse, kan tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte. Hvis der er behov herfor, kan der gives personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med undervisningen.

For elever på ungdomshøjskoler, der ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, skal elevens seneste skolekommune vederlagsfrit stille pædagogisk psykologisk rådgivning til rådighed, hvis der er behov for det. Såfremt en elev på grundlag af en udtalelse fra elevens seneste skolekommune og godkendelse af udtalelsen fra elevens bopælskommune har behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand til eleven, kan ungdomshøjskolen henvise eleven til specialundervisning eller specialpædagogisk bistand i folkeskolen. En kommune kan kræve udgifterne hertil godtgjort af elevens bopælskommune. Efter aftale mellem skolerne kan ungdomshøjskolen i stedet henvise elever til en efterskole, en husholdningsskole, en håndarbejdsskole eller en fri grundskole.

Til § 17

Bestemmelsen er i vidt omfang en videreførelse af lov om frie kostskoler, § 17. Bestemmelsen i *stk. 2* er udvidet med et krav om, at planen for skolens virksomhed (årsplanen) skal omfatte hele skolens virksomhed.

Af den foreslåede *stk. 1* fremgår, at bestemmelsen er begrundet i, at det hører med til at være en folkehøjskole, at skolen angiver det værdigrundlag, som oplysningsvirksomheden bygger på. Skolernes værdigrundlag er en væsentlig oplysning for elever. Efter bestemmelsen skal skolerne offentliggøre deres værdigrundlag på deres hjemmeside. Skolens skal evaluere deres virksomhed i forhold til værdigrundlaget hvert andet år.

Af den foreslåede *stk. 2* fremgår, at skolen skal udarbejde en årsplan. Årsplanen har til formål at danne et overblik over skolens samlede virksomhed og aktiviteter. Begrebet årsplan er derfor udvidet i forhold

til gældende ret, således at årsplanen skal omfatte skolens tilskudsberettigende kurser, øvrige kurser samt øvrige aktiviteter. Udvidelsen er bl.a. en konsekvens af, at skolen med denne lov får mulighed for f.eks. at udføre folkeoplysende virksomhed, jf. lovforslagets § 3, stk. 3.

Skolerne skal derudover som hidtil udarbejde indholdsplaner, der indeholder væsentlige oplysninger for elever. Skolerne skal offentliggøre skolens årsplan på deres hjemmeside. Derved bliver det muligt for interesserede at orientere sig om skolens aktiviteter, ligesom der sikres fuld åbenhed om skolens aktiviteter.

Vedrørende *stk. 3* bemærkes, at det er hensigten, at bemyndigelsen som hidtil vil blive udmøntet i bekendtgørelse, der f.eks. kan indeholde regler om, hvornår planerne skal være udarbejdet, samt hvad de nærmere skal indeholde.

Til § 18

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 9.

For forstandere, viceforstandere og lærere ved folkehøjskoler er der udstedt regler om løn- og ansættelsesvilkår.

Til § 19

Bestemmelsen er i vidt omfang en videreførelse af lov om frie kostskoler, § 10.

Baggrunden for bestemmelsen er at sikre, at skolerne kun varetager egne interesser og ikke indgår aftaler på ringere vilkår end markedsvilkår.

Skoler, der afvikler deres tilskudsberettigede virksomhed i lejede lokaler, kan komme i et særligt afhængighedsforhold til udlejer. Bestemmelsen giver derfor som hidtil kulturministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om huslejaftaler.

Af *stk. 2* fremgår bemyndigelsen til kulturministeren, hvoraf følger, at bestemmelsen kan udmøntes i en bekendtgørelse, hvor der f.eks. kan udstedes regler, der standardiserer aftaleudformningen, f.eks. fastsættelse af regler om en mindste opsigelsesfrist for udlejer, og regler om, at aftalerne ikke må indgås på vilkår, der er ringere end de vilkår, der er sædvanlige for skoler af den pågældende type og beliggenhed, eller at huslejen skal være omkostningsbestemt. I sidstnævnte tilfælde vil det altså kunne stilles som krav, at lejeaftalen er mere favorabel for skolen, end hvad de almindelige markedsvilkår tilsiger.

Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte bestemmelser om, at huslejen ikke må overstige et vist niveau, hvor udlejer får dækket sine omkostninger samt får en rimelig forrentning af den oprindeligt investerede kapital.

Der kan vise sig at være behov for bestemmelsen, når virksomheder alene har til formål at leje skolebygninger ud til private skoler, og der på den måde kan være risiko for, at skoler og udlejere indgår i et økonomisk fællesskab, der ikke er foreneligt med formålet med selvejekonstruktionen for disse skoleformer.

Bemyndigelsen vil derudover kunne anvendes til at fastsætte nærmere regler om skoler, der starter i lejede bygninger, jf. denne lovs § 3, stk. 5, herunder f.eks. om værdifastsættelsen af markedsprisen.

Indgår skolerne aftaler, som ikke opfylder ovenstående, kan kulturministeren anvende sanktionerne i lovforslagets §§ 36-37.

Af *stk. 3* fremgår en bemyndigelse, der har til formål at sikre, at skolernes økonomi ikke udhules af uforsvarligt høje bygningsudgifter. I overensstemmelse med gældende ret vil bestemmelsen blive anvendt til at fastsætte regler i bekendtgørelse om maksimal bygningsudgift pr. sengeplads. Bemyndigelsen giver kulturministeren hjemmel til at fastsætte regler om afgrænsning af de udgiftsarter, som skal indgå i beregningsgrundlaget. I beregningen af udgiftsloftet har hidtil indgået følgende udgiftsarter: renter

og afdrag af lån samt leje af bygninger og arealer, leasing af nødvendigt inventar, ejendomsskatter, ejendomsforsikring.

Den maksimale udgift pr. årselev til bygninger og arealer vil blive offentliggjort på Kulturministeriets hjemmeside. Den årlige regulering af grænsebeløbet vil ske samtidig med fastsættelse af tilskud til området i øvrigt og fremgå direkte af finanslovens anmærkninger.

Til § 20

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 12a.

Bestemmelsen giver kulturministeren mulighed for at stille krav til folkehøjskolerne om varetagelse af sociale hensyn som betingelse for at modtage tilskud (en social klausul).

Kulturministeren kan vurdere om og i givet fald hvilke, sociale klausuler der skal stilles og kan fastsætte nærmere regler herom i bekendtgørelse. En social klausul er et krav om, at tilskudsmodtageren påtager sig en nærmere angiven social forpligtelse. En social klausul kan f.eks. være et krav om, at skolerne skal formulere en personalepolitik med bestemt socialt indhold eller f.eks. krav til integration af etniske minoriteter.

Bestemmelsen påtænkes i medfør af den foreslåede stk. 2 udmøntet i bekendtgørelse, der kan fastsætte nærmere regler, bl.a. om hvilke krav i henhold til lov om aktiv beskæftigelsesindsats skolen skal opfylde, og om hvilke oplysninger og hvilken procedure skolen skal bruge til at dokumentere, at den lever op til kravene.

Til § 21

Bestemmelsen er i vidt omfang en videreførelse af lov om frie kostskoler, § 51.

Bestemmelsen vil som hovedregel blive anvendt ved forsøgsvirksomhed, der ligger inden for lovens hovedsigte, men hvor især reglerne for kursustilrettelæggelsen må fraviges, for at forsøget kan gennemføres. Det kan f.eks. være bestemmelser om kursuslængder, afbrydelser af kurser, de nærmere regler om kursus- og undervisningsplaner eller forsøg med bestemte deltagergrupper. Om tilskud henvises til lovforslagets § 28, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Til § 22

Bestemmelsen er i vidt omfang en videreførelse af lov om frie kostskoler, § 18.

Det forudsættes som hidtil, at offentlige tilskud anvendes til virksomhed omfattet af denne lov, herunder særligt lovens grundlæggende tilskudsbetingelser om uafhængighed og midlernes forvaltning.

En kombineret institution kan modtage tilskud efter denne lov og evt. fra andre institutionslove. Den kombinerede institutionen skal sikre, at formålet med de enkelte tilskud opfyldes, dvs. at formålene med tilskud efter dette lovforslag og de øvrige institutionslove skal være opfyldt. Som eksempel kan nævnes, at en kombineret institution ikke må anvende egne midler til folkeoplysningsaktiviteter ifølge dette lovforslag, medmindre den anden institutionslov, som institutionen modtager tilskud fra, også giver hjemmel hertil. Institutionen kan dog frit anvende det samlede tilskud til institutionens skole- og undervisningsvirksomhed, idet dette falder ind under dette lovforslags rammer.

Skolerne kan opspare tilskud til følgende finansår og optage lån til skole- og undervisningsvirksomhed efter denne lov.

Det foreslås, at *stk. 4* som hidtil giver bemyndigelse til at fastsætte regler om udbetaling af forskud, indtil grundlaget for tilskudsberegningen er opgjort. Bemyndigelsen anvendes bl.a. til at fastsætte regler om beregning og udbetaling af tilskud til nyoprettede skoler, herunder krav om bankgaranti.

Til § 23

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 19.

Bevillingen til drifttilskud er opdelt i en grundtilskudsbevilling og en taxametertilskudsbevilling, og størrelsen af den enkelte skoles grundtilskud vil fremgå direkte af finansloven. Af bevillingen til taxametertilskud vil det særlige tilskud til vikarudgifter m.v. blive afsat. For skoler, som bliver godkendt til at påbegynde virksomhed i løbet af finansåret, er grundtilskuddet forholdsmæssigt i forhold til kursusvirksomhedens omfang i finansåret. Der er forskellige fordelingsmodeller afhængigt af tidspunktet for begyndelsestidspunktet for skolens tilskudsgivende aktiviteter i finansåret. Ordningen understøtter den frie etableringsret.

Af *stk. 2* fremgår, at kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om de indtægter, der fremgår af *stk. 1*.

Reglerne vedrører i gældende ret, at grundtilskud kan nedsættes med en på de årlige finanslove fastsat procentdel af den del af følgende bruttoindtægter, der overstiger et grænsebeløb, som fastsættes på de årlige finanslove: 1) Indtægter fra kurser, der ikke er omfattet af loven. 2) Indtægter fra udnyttelse af overskydende kapacitet som f.eks. udlejning af bygninger, lokaler og arealer, dog ikke udlejning af boliger til ansatte. 3) Øvrige indtægter fra virksomhed, der ikke er omfattet af loven, og som ikke nævnes i nr. 1 og 2. Der tilsigtes umiddelbart ingen ændring heri.

Som konsekvens af, at lov om frie kostskoler, § 24, om bygningsgrundtilskud foreslås ophævet, vil bygningsgrundtilskuddet med lovforslaget indeholdes i det grundtilskud, der gives efter denne bestemmelse. Der er ikke med forslaget tilsigtet tilskudsmæssige, økonomiske konsekvenser for skolerne.

Bestemmelsen foreslås at træde i kraft 1. august 2014, jf. lovforslagets § 39. Det foreslåede grundtilskud, som vil være gældende fra 1. august 2014, vil fremgå af finansloven 2014.

Til § 24

Bestemmelsen i *stk. 1* er en forenkling af den gældende lovs tilskudssystem. Bestemmelsen i lovforslagets *stk. 2-4* er i vidt omfang en uændret videreførelse af gældende ret.

Taksten pr. årselev udløses i forhold til det antal uger, en højskoleelev har deltaget i et kursus. Taksten varierer efter kursernes længde, således at elever, der har gennemført mindst 12 uger af et kursus, udløser en højere takst end elever, der har gennemført færre kursusuger. Laveste takst udløses for elever, der alene har gennemført mindre end 2 uger.

Ifølge gældende lov opdeles tilskud til folkehøjskoler i basistilskud, hvor alle elever indgår, supplerende tilskud, hvor elever der har gennemført mindst 2 uger af et kursus indgår, og yderligere supplerende tilskud, hvor elever, der har gennemført mindst 12 uger af et kursus, indgår. Tilskuddene skal adderes i overensstemmelse med kursuslængderne, således at deltagelse i 12 uger udløser alle tre takster.

Efter forslaget fastsættes faste tilskud for de forskellige kursuslængder, så det ikke længere er nødvendigt at addere taksterne afhængigt af kursernes længde. Der er alene tale om en forenkling, der gør tilskudsstrukturen mere gennemskuelig. Ændringen har ikke økonomiske konsekvenser.

Som konsekvens af, at gældende lovs § 24 om bygningstaxametertilskud foreslås ophævet, vil bygningstaxametertilskuddet med lovforslaget indeholdes i det taxametertilskud, der gives efter denne bestemmelse. Efter gældende ret beregnes taxametertilskuddet ud fra skolens årselevtal i det skoleår, der slutter i finansåret, mens bygningstaxametret beregnes ud fra årselevtallet i det skoleår, der slutter året før finansåret. Med ændringen bliver tilskuddet mere enkelt og tidstro. Der er ikke med forslaget tilsigtet tilskudsmæssige, økonomiske konsekvenser for skolerne.

Det fremgår af den foreslåede *stk. 4*, at kulturministeren i overensstemmelse med gældende ret gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om de tilfælde, hvor der skal ydes et forskud.

Bestemmelsen foreslås at træde i kraft 1. august 2014, jf. lovforslagets § 39. De foreslåede takster, som vil være gældende fra 1. august 2014, vil fremgå af finansloven 2014.

Til § 25

Bestemmelsen er i vidt omfang en videreførelse af lov om frie kostskoler, § 23a. Lovforslagets stk. 1, nr. 1, om den såkaldte mentorordning, er ændret, således at mentortakst (tillægstaksten) udløses, uanset om eleven gennemfører alle 12 uger af et kursus eller ej.

Bestemmelsen regulerer en tillægstakst for unge uden kompetencegivende uddannelse med et ophold på en folkehøjskole indskrevet i deres uddannelsesplan, og en tillægstakst for unge uden kompetencegivende uddannelse ud over 10. klasse og uden et ophold på en folkehøjskole indskrevet i en uddannelsesplan. Kravene til uddannelsesplaner er fastsat ud fra lov om vejledning om uddannelse og erhverv.

Af *stk. 1*, nr. 1, fremgår, at bestemmelsen gælder for unge mellem 17½ og 25 år. Det er en betingelse for at opnå tillægstaksten, at der er tale om unge, der ikke er under uddannelse efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov eller lov om erhvervsgrunduddannelse m.v., i hvis uddannelsesplan der indgår et ophold på en folkehøjskole, og som har tilknyttet en mentor fra skolens etablerede mentorordning. Det er en betingelse, at skolen har etableret en mentorordning. Tillægstaksten efter *stk. 1*, nr. 1, udløses, når eleven er tilmeldt og har påbegyndt et kursus af mindst 12 ugers varighed, uanset om eleven framelder sig kurset uden at gennemføre alle uger. Bestemmelsen er begrundet i, at folkehøjskoler allerede fra elevens påbegyndelse af et 12 uger langt kursus har udgifter til mentorordningen, uanset om eleven gennemfører kurset eller ej.

Når eleven er optaget på skolen, udarbejdes der med afsæt i uddannelsesplanen en skriftlig aftale for deltagerens forløb på skolen. Aftalen skal primært beskrive omfang og karakter af den løbende kontakt, ligesom den skal sikre, at der sker en løbende opfølgning. Mentoren har en overordnet initiativpligt til denne opfølgning. Såfremt der er behov herfor, tages der kontakt til Ungdommens Uddannelsesvejledning med henblik på revision af elevens uddannelsesplan.

Det forventes, at den enkelte højskole har mindst én mentor, som har gennemført særligt kursus med fokus på personlig vejledning og mentorstøtte. Da der er tale om en ordning med fokus på elever, som kræver særlig støtte, forventes det endvidere, at en mentor som hovedregel ikke har flere end fire mentorelever tilknyttet.

Det vil være en forudsætning for udløsning af tillægstaksten, at den enkelte højskole har udarbejdet en beskrivelse af, hvordan skolen vil varetage den særlige støtte til disse elever, herunder hvorledes den fornødne kompetence er til stede på skolen. Beskrivelsen forudsættes endvidere at indeholde en angivelse af det omtrentlige omfang af den særlige støtte til den enkelte. Skolens beskrivelse af mentorindsatsen indskrives i indholdsplanen for det pågældende kursus. Beskrivelsen offentliggøres på skolens hjemmeside.

Af *stk. 1*, nr. 2, fremgår tillægstaksten, der gælder for unge uden kompetencegivende uddannelse mellem 17½ og 25 år på folkehøjskoler uden kompetencegivende uddannelse ud over 10. klasse, som deltager i kurser uden at have et ophold på en folkehøjskole indskrevet i deres uddannelsesplan.

Ved beregning af årselevtal for denne tillægstakst medregnes kun elever, der har gennemført mindst 12 af kursets kursusuger. Det forudsættes endvidere, at kurserne ligger inden for lovens rammer for tilskudsberettigede kurser.

De ovenfor beskrevne kriterier for tillægstakster vil som hidtil blive fastsat i bekendtgørelse om tilskud m.v. til folkehøjskoler.

Af *stk. 3* fremgår, at skolerne kan indhente oplysninger om elevernes nationale baggrund og forudgående skolegang, hvilket kan være en nødvendighed i forhold til vurderingen af, om eleverne er berettigede til tillægstaksterne.

Bemyndigelsen i lovforslagets *stk. 4* vil som hidtil blive udmøntet i en bekendtgørelse om betingelser for og beregning af tilskud efter *stk. 1*.

Til § 26

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 23b.

Elevstøttebeløbet fra den obligatoriske kommunale elevstøtte til elever på ungdomshøjskoler er udmøntet i en særlig driftstilskudsbevilling til disse skoler. Det særlige driftstilskud fordeles til skolerne på baggrund af et årselevtal, hvori kun indgår elever, der er under 18 år ved kursets begyndelse. I beregningen indgår alene elever, der går på kurser af mindst 2 ugers varighed, og som har gennemført mindst 2 af kursets uger. Tilskuddet ydes for årselever optjent i det skoleår, der slutter i finansåret. Det øgede driftstilskud skal bruges til en nedsættelse af elevbetalingen for elever, som er under 18 år ved kursets begyndelse, og forudsættes reguleret som den tidligere kommunale elevstøtte. Der vil blive fastsat en mindste elevbetaling, jf. lovforslagets § 8, på finansloven.

Til § 27

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 25.

Tilskud til specialundervisning og svært handicappede elever ydes på grundlag af Kulturministeriets vurdering.

Vedrørende specialundervisning indebærer bestemmelsen, at tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand for elever med særlige behov ydes med en takst pr. årselev. Bestemmelsen indebærer derudover, at der ydes tilskud til godkendte ekstraudgifter ved undervisning af svært handicappede elever. Finanslovsbevillingen reguleres ud fra antal elever, der ydes tilskud til, og det faktiske tilskud pr. elev.

Der gives i *stk. 3* i overensstemmelse med gældende ret ministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om administration af tilskud, herunder om ansøgning, frister, tildeling og udbetaling, udbetaling af forskud til skolerne og tilbagebetaling fra skolerne. Det foreslås, at kulturministeren gives bemyndigelse til at fastsætte et maksimum for det antal elever, der ydes tilskud til på det enkelte kursus, samt at kulturministeren kan fastsætte regler, der nærmere definerer gruppen af elever efter bestemmelsen. Slutteligt foreslås det at give kulturministeren bemyndigelse til at bestemme, at tilskuddet kan administreres af en anden statslig styrelse samt at de enkelte skoler skal indsende de nødvendige oplysninger til styrelsen i forbindelse hermed, herunder fastsætte format for levering.

Til § 28

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 27.

Af *stk. 1-2* fremgår, at der er mulighed for at yde statstilskud til efteruddannelse af forstandere, viceforstandere og lærere og skolernes merudgifter til løn under tjenestefrihed og vikardækning i forbindelse hermed. Staten kan for forstandere, viceforstandere og lærere yde tilskud til vikardækning ved deltagelse i organisationsarbejde samt til seniorordninger, fratrædelsesordninger og efterindtægt ved dødsfald. Staten kan derudover yde tilskud til forsøgs- og udviklingsarbejde inden for lovens område.

Det bemærkes til *stk. 3*, at det er en tradition på området, at Folkehøjskolernes Forening i Danmark, eller eventuelt andre foreninger, som måtte repræsentere skolerne, kan gives bemyndigelse til at fordele tilskud, dvs. evt. også træffe afgørelse herom, samt i øvrigt at administrere tilskud, dvs. f.eks. at vejlede om tilskudsmuligheder eller lignende inden for lovens område. Vedrørende fordeling af tilskud vil foreningernes virksomhed være omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven.

Baggrunden for at lade foreninger inden for området forestå fordeling og administration af disse tilskud er at søge foreningerne inddraget mest muligt, så der opnås en bedre tilpasning af behov og ønsker hos de enkelte tilskudsmodtagere. Bemyndigelsen kan til enhver tid trækkes tilbage.

Af *stk. 4* fremgår, at kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om ydelse af tilskud efter *stk. 1-2* om regnskabsaflæggelse og revision m.v. samt om administrationen af ordningen, herunder om fastsættelse af ansøgningsfrist og om udbetaling af forskud og opsparing af ikke forbrugte beløb til brug i følgende finansår.

Af *stk. 5* fremgår, at kulturministeren kan beslutte, at lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven skal finde anvendelse for administration af disse tilskud, jf. bemærkningerne til *stk. 3*.

Til § 29

Forslaget er en justeret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 27a, og vedrører i lovforslaget tilskud til elever, der ikke er danske statsborgere eller kan sidestilles hermed, jf. lovforslagets § 14, *stk. 5*. Med forslaget videreføres muligheden for, at højskoler kan tilbyde kurser med et internationalt perspektiv gennem udenlandske elevers deltagelse. Tilskuddet har til formål helt eller delvis at dække udenlandske elevers elevbetaling.

Den hidtil gældende bestemmelse i lov om frie kostskoler vedrørte et særligt tilskud, der blev givet til elever, der var statsborgere og havde fast bopæl i en række lande, herunder Bulgarien, Rumænien m.fl. Med lovforslaget gøres ordningen permanent, ligesom den ikke længere målrettes bestemte lande.

Den gældende bestemmelse indeholdt en dispensation for egenbetalingens minimum for de udenlandske elever. Med forslaget er denne dispensation ikke indarbejdet, hvorved kravet til udenlandske og danske elevers mindste egenbetaling ligestilles.

Bemyndigelsen til kulturministeren påtænkes som hidtil udmøntet i en bekendtgørelse, hvorefter der f.eks. kan fastsættes regler om fordeling og administration af tilskuddet, forskud, opsparing af ikke forbrugte midler til brug i følgende finansår, regnskabsaflæggelse og revision m.v.

Kulturministeren gives desuden hjemmel til at bemyndige skoleforeninger, der virker inden for lovens område, til at fordele, dvs. evt. også træffe afgørelse herom, samt i øvrigt at administrere tilskuddene, f.eks. at vejlede om tilskudsmuligheder eller lignende inden for lovens område. Det er med bemyndigelsen tiltænkt, at f.eks. Folkehøjskolernes Forening i Danmark kan administrere støtten. Vedrørende fordeling af tilskud vil foreningernes virksomhed være omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven.

Kulturministeren kan beslutte, at lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven skal gælde for skoleforeningernes administration af tilskud.

Til § 30

Bestemmelsen er i vidt omfang en videreførelse af lov om frie kostskoler, § 38.

Hensigten med bestemmelsen er at give mulighed for at støtte danske statsborgeres deltagelse på kurser ved folkehøjskoler i andre nordiske lande.

Kulturministeren gives i overensstemmelse med gældende praksis hjemmel til at bemyndige skoleforeninger, der virker inden for lovens område, til at fordele, dvs. evt. også træffe afgørelse herom, samt i øvrigt at administrere tilskuddene, f.eks. at vejlede om tilskudsmuligheder. Det er med bemyndigelsen tiltænkt, at Folkehøjskolernes Forening i Danmark fortsat kan administrere støtten. Vedrørende fordeling af tilskud vil foreningernes virksomhed være omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven.

Kulturministeren kan beslutte, at lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven skal gælde for skoleforeningernes administration af tilskud.

Til § 31

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, §§ 28-29a.

Af *stk. 1* fremgår, at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori skolen ligger, kan yde tilskud til anlægsudgifter og lignende investeringsudgifter ved skolens etablering og senere udbygning. Det forudsættes som hidtil, at kommunal støtte supplerer de midler, skolekreds/repræsentantskab selv skaffer, og at driften skal være sikret uden kommunal garanti.

Af *stk. 2* fremgår, at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori skolen ligger, eller hvori eleven er tilmeldt folkeregistret, kan yde tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Bestemmelserne i lovforslagets § 16 og § 27 om specialundervisning og specialpædagogisk bistand har ikke til hensigt at afskære supplerende kommunal rådgivning og bistand samt tilskud.

Af *stk. 3* fremgår, at kommunalbestyrelsen i elevens seneste eller nuværende bopælskommune kan yde støtte til nedsættelse af elevbetalingen.

Til § 32

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, §§ 40-45. Der er ikke tilsigtet en indholdsmæssig ændring heraf.

Kommunen skal betale bidrag, hvis kurset varer mindst 2 uger, og eleverne er danske statsborgere. Der skal fortsat betales bidrag for færøske og grønlandske elever med folkeregisteradresse i Danmark den 5. september.

Det foreslås i *stk. 4* en bemyndigelse for kulturministeren til at fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved opkrævning af bidrag. Bemyndigelsen skal bl.a. anvendes til at fastsætte regler vedrørende beregning og opkrævning af bidrag og vil som hidtil blive udmøntet i bekendtgørelse.

Til § 33

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 39.

Af *stk. 1* fremgår, at bestyrelsen er pålagt at underrette kulturministeren om valg af revisor og revisorskift, ligesom det fremgår, at regnskaberne skal revideres af en statsautoriseret eller en registreret revisor.

Af *stk. 2* fremgår, at revisor skal kontrollere skolens oplysninger, bl.a. om antal årselever, inden oplysningerne sendes til Kulturministeriet til brug for beregning af skolens statstilskud. Revisor skal desuden påse, at folkehøjskolens aftaler af økonomisk betydning er indgået på markedsvilkår.

Af *stk. 3* fremgår, at revisor skal være uafhængig af modstående hensyn. Revisorerne er statens garanter for, at folkehøjskolerne økonomiserer med de betydelige statslige tilskud, der ydes. Revisor må ved sin revision alene vurdere en disposition ud fra folkehøjskolens interesser. Kravet gælder også i forhold til offentlige udlejere.

Bestemmelsen udelukker ikke, at en revisor er revisor for en folkehøjskole, selv om en anden selvstændig revisor i samme (landsdækkende) revisorfirma er revisor for udlejer. Det vil være afgørende for forbuddet, om udlejers revisor har instruktionsbeføjelse over for folkehøjskolens revisor, og er det tilfældet, må revisor ikke være skolens revisor.

Bestyrelsen kan f.eks. sikre sig en revisors uafhængighed ved jævnligt at indhente en erklæring eller redegørelse fra revisor om grundlaget for revisors vurdering af sin uafhængighed.

Revisor skal overholde sine pligter som revisor. Der tænkes her bl.a. på revisorloven eller regler udstedt i medfør heraf. Det er bestyrelsen, der skal påse, at revisor overholder lovgivningens krav vedrørende revisor, revision m.v.

Medlemmerne af bestyrelsen skal opfylde betingelserne for at være medlem af bestyrelsen. Betingelserne fremgår af denne lovs § 6, stk. 1-4, og af skolens vedtægt. Da det ikke er muligt for revisor at attestere, at bestyrelsesmedlemmerne opfylder habilitetsbestemmelserne, skal bestyrelsesmedlemmerne ifølge den foreslåede *stk. 4* i forbindelse med indsendelsen af årsregnskabet afgive en erklæring på tro og love over for Kulturministeriet om, at de opfylder betingelserne for at være medlem af bestyrelsen.

Det fremgår af den foreslåede *stk. 5*, at kulturministeren kan pålægge bestyrelsen inden for en nærmere angiven frist at udpege en anden revisor. Bestemmelsen kan finde anvendelse, hvis kvaliteten af revisors arbejde er utilfredsstillende. Hvis bestyrelsen ikke efterkommer ministeriets påbud om at skifte revisor, kan Kulturministeriet benytte lovens forskellige sanktionsbestemmelser, herunder bestemmelsen om at tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt i tilfælde af regelovertredelser eller ved at sætte bestyrelsen under administration for så vidt angår spørgsmålet om at udskifte revisor.

Kulturministeren kan fastsætte regler for opstilling og revidering af skolens regnskaber, herunder om indberetning af regnskabsdata i elektronisk form. Kravene til revision følger de regler, som Rigsrevisionen opstiller for god offentlig revisionsskik.

Til § 34

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 52, § 52a og 52b.

Af *stk. 1* fremgår, at Kulturministeriets tilsyn omfatter, hvorvidt folkehøjskolen opfylder samtlige bestemmelser i loven og regler udstedt med hjemmel i loven. Tilsynet omfatter alene skoler, som modtager tilskud efter loven.

Ministeriet kan indhente alle nødvendige oplysninger til brug for dette tilsyn. Bestemmelsen indeholder hjemmel til at udstede påbud til en folkehøjskole, hvis ministeriet finder, at skolen ikke følger loven eller de regler, der er fastsat i medfør af loven. Det er i overensstemmelse med hidtidig praksis ved tilsynsførelsen i de mindre grove tilfælde, hvor sanktioner efter denne lovs §§ 36-37 ikke straks bør bringes i anvendelse, at pålægge en skole, som ikke følger bestemmelserne i den gældende lov eller regler fastsat i medfør af denne lov, at ændre skolens praksis, så denne er i overensstemmelse med reglerne.

Vedrørende lovforslagets § 9, stk. 2 og 3, kan konsekvensen ved manglende opfyldelse af årselevtalskravet være, at tilskuddet bortfalder i det kommende finansår. Ved manglende opfyldelse af kravet om lange kurser i lovforslagets § 9, stk. 5, kan konsekvensen være, at tilskuddet bortfalder for det indeværende finansår.

Af *stk. 2* fremgår, at kulturministeren kan indhente alle de i bestemmelsen nævnte oplysninger om skolerne. Skolerne kan pålægges at indberette oplysninger i elektronisk form. Dette findes nødvendigt af hensyn til en effektiv indretning af det ministerielle tilsyn med skolerne.

Med skolernes drift i øvrigt menes al skolens virksomhed, herunder bl.a. også oplysninger om eventuelle aktiviteter, der falder uden for denne lov (herunder folkeoplysende virksomhed) samt oplysninger om skolens eventuelle administrative fællesskab med andre skoler.

Det fremgår af den foreslåede *stk. 3*, at kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om elektronisk kommunikation mellem skolen og henholdsvis Kulturministeriet, offentlige myndigheder og brugerne af skolen, herunder om digital signatur.

Til § 35

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 50.

Ifølge dette lovforslag § 27, stk. 1 og 2, skal staten yde tilskud til specialundervisning og anden pædagogisk bistand for elever med særlige behov og tilskud til dækning af ekstraudgifter til lærertimer, praktisk medhjælp og hjælpemidler til elever med svære handicap.

Kulturministeriet træffer afgørelse om fordeling af tilskuddet. Med bestemmelsen kan Kulturministeriets afgørelser efter § 27, stk. 1 og 2, påklages til Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

Bestemmelsen henviser til reglerne i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesordninger.

Til § 36

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 46.

Af *stk. 1* fremgår, at hvis en skole ikke følger loven eller regler udstedt i medfør heraf, herunder regler om løn- og ansættelsesforhold, eller kulturministerens påbud om at lovliggøre et forhold, jf. lovforslagets § 34, stk. 1, kan der rejses krav om tilbagebetaling af tilskud helt eller delvist, og hele tilskuddet kan i grovere tilfælde tilbageholdes, indtil regler og påbud følges. Endelig kan adgangen til tilskud helt bortfalde. Der kan evt. fastsættes frist for skolen til at rette op på forholdet, således at tilskuddet først standses eller helt bortfalder, når fristen er udløbet.

Loven indeholder en række grundlæggende betingelser og øvrige betingelser for at modtage tilskud, f.eks. lovens formålsbestemmelse, lovens krav om uafhængighed og forvaltning af skolens midler og lovens krav om 24 årselever og mindstekravet til kursusvirksomheden. Opfylder skolen ikke lovens grundlæggende betingelser, mister den retten til tilskud, og uberettiget modtagne tilskud skal tilbagebetales.

Herudover er der en lang række forhold, som kan medføre krav om hel eller delvis tilbagebetaling af tilskud, helt eller delvist bortfald af tilskud eller tilbageholdelse af tilskuddet, hvis skolen ikke opfylder kravene. I disse tilfælde kan sanktionen f.eks. blive begrænset til det antal kursusuger, som ikke opfylder betingelserne.

I nogle tilfælde vil Kulturministeriet ikke straks gøre brug af sanktionerne i denne bestemmelse, men udstede et påbud efter lovforslagets § 34. Efterkommes påbudet ikke, kan tilskud tilbageholdes eller bortfalde.

Af *stk. 2* fremgår, at kulturministeren efter drøftelse med folkehøjskolernes forening kan undlade at yde tilskud til en skole, hvis undervisning eller øvrige forhold findes i åbenbar modstrid med folkehøjskolars sædvanlige praksis. Med hensyn til folkehøjskolernes forening henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 28.

Folkehøjskolars område er karakteriseret ved en indholdsmæssig rummelighed og mangfoldighed, som ikke er reguleret af Kulturministeriet ud over lovens § 1 og visse bestemmelser om rammerne for kurserne. Imidlertid kan der opstå tilfælde, hvor en skoles virksomhed afviger væsentligt fra sædvanlig praksis inden for den pågældende skoleform, og hvor der er behov for at afgøre, hvorvidt denne virksomhed falder inden for skoleformen. Der vil være tale om tilfælde, der adskiller sig fra forhold, der kan træffes afgørelse om efter *stk. 1*, ved, at der i højere grad er tale om en vurdering af det indholdsmæssige, såvel undervisning som samvær, og hvor det vil være nødvendigt at drøfte skolens virksomhed med skoleformens forening. Inddragelsen af foreningen er også et værn mod indgreb i den traditionelle pædagogiske og indholdsmæssige frihed på området.

Bestemmelsen vil alene blive anvendt i meget grove tilfælde, hvor ministeriets påbud om at ændre forholdene ikke bliver efterkommet.

Bestemmelsen i *stk. 3* præciserer forholdene, når institutionen begæres erklæret konkurs, standser sine betalinger eller lignende.

Bestemmelsen om tilbagebetaling i *stk. 4* gælder, uanset om det for meget udbetalte tilskud skyldes en fejl fra skolens eller fra statens side. Folkehøjskolerne er forpligtet til at have nøje kendskab til tilskudsreglerne, og det findes derfor rimeligt, at skolen normalt må tilbagebetale (som regel via modregning) beløb, selv om fejlen for udbetalingen ikke kan henføres til skolen. Statens tilbagebetalingskrav er undergivet de almindelige forældelsesfrister i den til enhver tid gældende forældelseslov. Af den foreslåede *stk. 5* fremgår, at tilskud, der bortfalder eller tilbagebetales, tilfalder staten, i overensstemmelse med gældende ret.

I *stk. 6* præciseres endvidere, i overensstemmelse med dansk rets almindelige principper, at staten kan foretage modregning i statens tilskud, når der er udbetalt for meget i statstilskud til institutionen. Modreg-

ningsretten påvirker ikke statens adgang til at kræve tilbagebetaling på anden måde, f.eks. øjeblikkelig kontant tilbagebetaling, når dette skønnes mest rigtigt, eller i form af anmeldelse af kravet i institutionens konkursbo.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 34.

Til § 37

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 47. Der er indsat et nyt nr. 5 om Kulturministeriets tilsyn med uhensigtsmæssige lejekonstruktioner som konsekvens af ændringen af lovforslagets § 3, stk. 5, om muligheden for at leje bygninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at ministeren kan træffe beslutning om, at der ikke ydes tilskud til en skole, herunder en ny skole, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravet i § 3, stk. 1, nr. 2, om uafhængighed og forvaltning af skolens midler. Der kan herved navnlig lægges vægt på, om skolen indgår i et fællesskab eller et samarbejde med fonde, institutioner, foreninger m.fl., der indebærer en nærliggende risiko for, at skolen styres af andre, at skolens midler anvendes til formål uden for skolen, at skolens ledelse og lærere står i et juridisk afhængighedsforhold til de nævnte fonde, institutioner m.fl., eller at skolens elever udfører arbejde, herunder indsamlingsarbejde eller lignende, på en måde, der er usædvanlig for skoleformen.

Det er ikke muligt på forhånd at give en udtømmende angivelse af de forhold, der kan føre til, at lovens betingelse om uafhængighed og forvaltning af skolens midler er opfyldt eller ikke er opfyldt. Efter bestemmelsen tilkommer det derfor kulturministeren ud fra alle foreliggende oplysninger at skønne over, om en skole opfylder betingelserne for at blive godkendt til tilskud, eller om der er grundlag for at tilbagekalde en tidligere meddelt godkendelse. Dette skøn må udøves inden for de rammer, der følger af lovteksten, de tilhørende bemærkninger og forvaltningsrettens almindelige principper om saglige hensyn m.v. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 2. Kulturministeriet vil i afgørelser om anvendelse af bestemmelsen skulle gøre rede for de faktiske forhold, som er lagt til grund for de pågældende afgørelser.

Bestemmelsen er suppleret med nr. 5, hvorefter Kulturministeriet kan beslutte, at der ikke ydes tilskud til skoler, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen opfylder kravene om uafhængighed ved, at der er en nærliggende risiko for, at skolen styres af andre, f.eks. ved gentagne lejemål eller ved aftaler med en udlejer, der lejer ud til flere skoleinitiativer.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 3 og § 34.

Til § 38

Bestemmelsen er i vidt omfang en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 48.

Bestemmelsen vedrører både skoler, hvor kulturministeren har besluttet, at tilskuddet i sin helhed bortfalder, fordi skolen ikke opfylder bestemmelserne i § 3, stk. 1, nr. 1-4 eller 6, og skoler, der har mistet tilskudsretten efter § 36, stk. 2, og § 37.

Selvom skolerne har mistet deres tilskud, kan de generhverve tilskudsretten. Den pågældende skole skal da følge bestemmelserne om godkendelse til tilskud i § 3 ligesom nye skoler.

Til § 39

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. august 2014.

Bestemmelsens *stk. 2-7* er en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 53, stk. 2-4, og § 55, stk. 1-3, og indeholder overgangsbestemmelser.

Af *stk. 2* fremgår, at skoler, godkendt til tilskud efter de hidtil gældende regler, bevarer deres godkendelse og de dertil knyttede rettigheder dog således, at godkendelsen overgår til at være en godkendelse til

tilskud efter denne lovs bestemmelser. Viser det sig efterfølgende, at betingelserne i kapitel 2 ikke er opfyldt, anvendes sanktioner i kapitel 11.

Af *stk. 3 og 4* fremgår undtagelser for krav om skolekreds/repræsentantskab samt til bestyrelsens sammensætning for skoler, der er godkendt uden skolekred/repræsentantskab og/eller med en anden sammensætning af bestyrelsen. Det drejer sig om skoler, der er godkendt inden den 1. januar 1994, og som blev undtaget fra kravet om at have en skolekreds/repræsentantskab, som blev indført med lov nr. 510 af 30. juni 1993 for at sikre, at skolen har et bagland, der bidrager økonomisk til skolens oprettelse, og som står bag dens virksomhed, også økonomisk.

Stk. 5 sikrer, at de skoler, der er godkendt med mulighed for at udbyde undervisning og prøver efter lov om almen voksenuddannelse, kan fortsætte hermed. For folkehøjskoler udgik denne ret ved lov nr. 510 af 30. juni 1993, men retten blev bevaret for visse skoler.

Stk. 6 vedrører, at det ved lov nr. 510 af 30. juni 1993 blev præciseret, at en fri kostskole skal råde over egnede og tilstrækkelige elevværelser, men for skoler, som var godkendt uden elevværelser inden lovens ikrafttræden, var der i overgangsbestemmelsen en undtagelse fra kravet.

Stk. 7 vedrører, at det ved lov nr. 510 af 30. juni 1993 fremgår, at undervisningsministerens mulighed for at fravige kravet i højskolelovens § 11, stk. 1, nr. 1, om lange kurser, udgik. Der blev i overgangsbestemmelsen indsat en hjemmel om fravigelse af dette krav for skoler, som ved lovens ikrafttræden den 1. januar 1994 havde fået dispensation herfor. Med denne lov opretholdes fravigelse af kravet om lange kurser for sådanne skoler.

Til § 40

Til nr. 1

Som konsekvens af forslaget om en særskilt lov om folkehøjskoler, foreslås det, at titlen på lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 689 af 22. juni 2011, ændres til lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. Uanset den foreslåede ændring af lovens titel og at folkehøjskoler fremover foreslås reguleret af lov om folkehøjskoler, vil begrebet frie kostskoler som hidtil omfatte folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Til nr. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, og 41.

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget om en særskilt lov om folkehøjskoler.

Til nr. 16 og 17

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om en særskilt lov om folkehøjskoler samt af forslagets § 40, nr. 1, hvori foreslås, at titlen på lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 689 af 22. juni 2011, ændres til lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Til nr. 20

Med forslaget videreføres gældende ret for efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. Den gældende bestemmelse i § 6, stk. 4, blev indsat i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) med § 2, nr. 4, i lov nr. 271 af 27. marts 2012, der indebar, at vedtægtsbestemmelser for folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler fremover alene skulle godkendes af ministeren ved institutionens oprettelse, sammenlægning og spaltning samt i tilfælde, hvor folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler bliver eller ophører

med at være en kombineret institution. Forslaget er en konsekvensændring som følge af forslaget om en særskilt lov om folkehøjskoler. Forslaget indebærer, at bestemmelsen fremover alene omfatter efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Til nr. 23

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om en særskilt lov om folkehøjskoler. Med forslaget om konsekvensændring foreslås den gældende mulighed for, at undervisningsministeren kan godkende, at efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler også varetager skole- og undervisningsvirksomhed som folkehøjskole, kombineret institution, jf. bestemmelserne i den gældende § 12 b i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), videreført.

Til nr. 25

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om en særskilt lov om folkehøjskoler og § 40, nr. 23. Forslaget er i overensstemmelse med den gældende § 13, stk. 2 i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

Til nr. 30

Med forslaget videreføres gældende ret for husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 40, nr. 28, hvori den gældende § 21 i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) foreslås ophævet. Da den gældende § 21, stk. 2-4, finder anvendelse for tilskud efter § 22, stk. 1, foreslås ophævelse af gældende § 22, stk. 2, og indsættelse af nyt stk. 2-4.

Til § 41

Til nr. 1 og 2

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget om en særskilt lov om folkehøjskoler samt af forslagets § 40, nr. 1, hvori foreslås, at titlen på lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 689 af 22. juni 2011, ændres til lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Til § 42

Til nr. 1

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget om en særskilt lov om folkehøjskoler samt af forslagets § 40, nr. 1, hvori foreslås, at titlen på lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 689 af 22. juni 2011, ændres til lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Til § 43

Til nr. 1 og 2

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget om en særskilt lov om folkehøjskoler, samt af forslagets § 40, nr. 1, hvori foreslås, at titlen på lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 689 af 22. juni 2011, ændres til lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Til § 44

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget om en særskilt lov om folkehøjskoler, samt af forslagets § 40, nr. 1, hvori foreslås, at titlen på lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 689 af 22. juni 2011, ændres til lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Til § 45

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget om en særskilt lov om folkehøjskoler, samt af forslagets § 40, nr. 1, hvori foreslås, at titlen på lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 689 af 22. juni 2011, ændres til lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Til § 46

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af lov om frie kostskoler, § 56. Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed og indebærer, at loven ikke finder anvendelse for Færøerne og Grønland.

Om *stk. 2* vedrørende konsekvensændringer i lov om udlændinge, jf. lovbekendtgørelse nr. 863 af 25. juni 2013, bemærkes, at bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Lovforslagets § 44 kan dog ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 40

I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 689 af 22. juni 2011, som ændret ved § 2 i lov nr. 271 af 27. marts 2012, § 3 i lov nr. 379 af 28. april 2012, § 2 i lov nr. 1350 af 21. december 2012 og § 8 i lov nr. 274 af 19. marts 2013, foretages følgende ændringer:

Lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler)

1. I lovens *titel* udgår »folkehøjskoler,« og »(frie kostskoler)«.

§ 1. Loven omfatter folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), der tilbyder undervisning og samvær på kurser, hvis hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse, og som er godkendt af undervisningsministeren til tilskud. Undervisningen skal have en bred almen karakter. Enkelte fag eller faggrupper kan have en fremtrædende plads, men aldrig på bekostning af det almene. Skolernes virksomhed skal tilrettelægges ud fra deres selvvalgte værdigrundlag.

2. I § 1, stk. 1, § 2 a, og § 11, stk. 4, udgår »folkehøjskoler,«.

Stk. 2-4. (....)

§ 2 a. På kurser af mindst 12 ugers varighed på folkehøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal skolen vejlede eleverne om valg af uddannelse og erhverv med henblik på at medvirke til og understøtte elevernes afklaring herom. Skolen skal offentliggøre sin strategi for vejledningsindsatsen. Ved annoncering af kursusvirksomheden skal skolen oplyse, at vejledningstilbuddet er en del af kursusindholdet. På skolens hjemmeside på internettet skal offentliggøres en redegørelse for, hvordan vejledningsindsatsen udøves.

§ 11. (....)

Stk. 2-3. (....)

Stk. 4. For elever på folkehøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler og for elever på efterskoler, der ikke modtager statslig elevstøtte, skal egenbetalingen mindst udgøre halvdelen af den af ministeriet fastsatte mindste egenbetaling, jf. stk. 2.

Stk. 5. (....)

§ 1. Loven omfatter folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), der tilbyder undervisning og samvær på kurser, hvis hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse, og som er godkendt af undervisningsministeren til tilskud. Undervisningen skal have en bred almen karakter. Enkelte fag eller faggrupper kan have en fremtrædende plads, men aldrig på bekostning af det almene. Skolernes virksomhed skal tilrettelægges ud fra deres selvvalgte værdigrundlag.

Stk. 2-4. (....)

§ 1. (....)

Stk. 2. Folkehøjskoler tilbyder voksne elever kurser efter stk. 1. Ungdomshøjskoler godkendt inden udgangen af 1971 er folkehøjskoler for unge voksne. Kurser på folkehøjskoler tilrettelægges med henblik på at øge elevernes almene, faglige og personlige kvalifikationer.

Stk. 3. Efterskoler tilbyder unge elever kurser efter stk. 1 med henblik på elevernes hele menneskelige udvikling og modning samt deres almene opdragelse og uddannelse.

Stk. 4. Husholdningsskoler og håndarbejdsskoler tilbyder unge og voksne elever kurser efter stk. 1. Husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf skal have en fremtrædende plads i undervisningen og mindst udgøre 1/3 af den samlede undervisningstid for den enkelte elev. 2. pkt. gælder dog ikke elever på husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, som følger prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning, jf. § 1 a. Husholdningsskoler kan tilbyde uddannelser inden for husholdningsfag. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom.

3. I § 1, stk. 1, udgår »(frie kostskoler)«.

4. § 1, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

§ 1 a. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at en elev som en del af en folkehøjskoles, husholdningsskoles eller håndarbejdsskoles kursus kan følge prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning, når denne undervisning højst udgør 15 timer ugentligt og er udbudt af en uddannelsesinstitution, som efter anden lovgivning er godkendt hertil. Undervisningsministeren kan endvidere fastsætte regler om vilkår for deltagelse i sådan undervisning og om ydelse af tilskud for den del af et kursus, hvor en elev følger sådan undervisning.

Stk. 2-3. (....).

§ 1 a. (....)

Stk. 2. Den undervisning, som en folkehøjskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole skal give til en elev, der følger den i stk. 1 nævnte undervisning, skal mindst udgøre 15 timer pr. uge, hvoraf mindst 11 timer skal være undervisning af bred almen karakter. På husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal mindst 7 timer pr. uge være husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf.

Stk. 3. (....)

§ 1 a. (....)

Stk. 2. (....)

Stk. 3. Bortset fra prøver til forberedende voksenundervisning (FVU) kan prøver og eksamener ikke holdes på en folkehøjskole.

§ 2. Optager efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler elever, der er undervisningspligtige i henhold til folkeskoleloven, skal skolerne tilbyde disse elever en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Skolen fastsætter for disse elever slutmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner.

Stk. 2. (....)

§ 3. (....)

5. I § 1 a, stk. 1, udgår »folkehøjskoles,«.

6. I § 1 a, stk. 2, udgår »folkehøjskole,«.

7. § 1 a, stk. 3, ophæves.

8. I § 2, stk. 1, ændres »efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »en skole«.

9. § 3, stk. 2, affattes således:

Stk. 2. Elevens tidligere skolekommune skal yde vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning for elever på efterskoler.

Stk. 3-6. (....)

§ 3. (....)

Stk. 2-4. (....)

Stk. 5. Stk. 2-4 gælder også elever på ungdomshøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse.

Stk. 6. (....)

§ 3. (....)

Stk. 2-5. (....)

Stk. 6. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om bestemmelserne i stk. 2-5.

§ 3 a. Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning, jf. § 3 a, 1. pkt., i lov om folkeskolen. Hvis der er behov herfor, skal efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler give personlig assistance, der kan hjælpe en elev til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med undervisningen, jf. § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen.

§ 3 a. Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning, jf. § 3 a, 1. pkt., i lov om folkeskolen. Hvis der er behov herfor, skal efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler give personlig assistance, der kan hjælpe en elev til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med undervisningen, jf. § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen.

»*Stk. 2.* Elevens tidligere skolekommune yder vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning for elever, som ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, samt for elever på efterskoler, som er fyldt 18 år ved kursets begyndelse.«

10. § 3, *stk. 5*, ophæves.

Stk. 6 bliver herefter stk. 5.

11. I § 3, *stk. 6*, der bliver stk. 5, ændres »stk. 2-5.« til: »stk. 2-4.«.

12. I § 3 a, 1. *pkt.*, ændres »Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »Skolerne«.

13. I § 3 a, 2. *pkt.*, ændres »efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »skolerne«.

§ 5 a. Eleverne på en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole, der giver undervisning på 9. klassetrin, aflægger folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne.

Stk. 2-4. (....)

Stk. 5. En efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole skal for sine elever afholde folkeskolens afgangsprøver, medmindre skolen har meddelt Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøverne. De regler om afgangsprøverne, der gælder for folkeskolen og dens elever, gælder tilsvarende for en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole og dens elever, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 6-7. (....)

§ 5 c. Undervisningsministeren kan fratage en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole adgangen til at afholde folkeskolens afgangsprøver, hvis skolen ikke overholder bestemmelserne herom i § 5 a.

§ 5 a. (....)

Stk. 2-6. (....).

Stk. 7. Undervisningsministeren fører særskilt tilsyn med undervisningen på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der giver undervisning på 9. klassetrin, og som ikke afholder folkeskolens afgangsprøver.

§ 23 c. Staten yder tilskud til nedbringelse af befodringsudgifter i forbindelse med brobygning inden for en bevilling, der fastsættes på de årlige finanslove. Tilskuddet fordeles til de enkelte efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler af Efterskoleforeningen, som fastsætter kriterier for fordelingen, herunder om egendækning. Afgørelser truffet af Efterskoleforeningen om fordeling af tilskuddet efter denne bestemmelse kan ikke indbringes for undervisningsministeren.

Stk. 2-3. (....)

§ 24 a. (....)

Stk. 2-4. (....)

14. I § 5 a, stk. 1, to steder i § 5 a, stk. 5, og i § 5 c ændres »efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole« til: »skole«.

15. I § 5 a, stk. 7, § 23 c, stk. 1, og § 24 a, stk. 5, ændres »efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »skoler«.

Stk. 5. Stk. 1-4 finder ikke anvendelse for efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler med et samlet særligt undervisningstilbud, jf. § 25, stk. 1.

Stk. 6. (....)

Grundlæggende betingelser for tilskud til frie kostskoler

§ 6. Frie kostskoler skal opfylde nedennævnte betingelser:

1) Skolen skal være en privat selvejende institution, som er omfattet af § 1. Skolens styrelse reguleres i en vedtægt.

2) Skolen skal i sit virke som selvejende undervisningsinstitution være uafhængig, og skolens midler må alene komme skolens skole- og undervisningsvirksomhed til gode.

3) Skolen skal have en skolekreds eller et repræsentantskab, der står bag skolens oprettelse og virksomhed.

4) Skolen skal råde over egnede og tilstrækkelige elevværelser, forstander- og lærerbolig, kostforplejnings- og opholdsarealer, undervisningslokaler og udstyr samt hovedsagelig udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed, jf. dog stk. 3.

5) Skolen skal kunne begynde sin virksomhed på et rimeligt økonomisk grundlag.

6) Skoler, som efter den 7. maj 1996 har indsendt eller indsender forslag til vedtægter med henblik på at blive godkendt til tilskud, skal være ejer af skolens bygninger eller hovedparten heraf og må ikke eje bygninger sammen med andre.

Stk. 2-7. (....)

§ 6. (....)

Stk. 2. Skolens bestyrelse har ansvaret for skolens vedtægt. Ved skolens oprettelse, sammenlægning eller spaltning og ved etablering eller ophør af kombination med anden skoleform, jf. § 12 b, godkender børne- og undervisningsministeren vedtægtsbestemmelser for efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, og kulturministeren godkender vedtægtsbestemmelser for folkehøjskoler.

16. I overskriften til kapitel 2 udgår »til frie kostskoler«.

17. I § 6, *stk. 1*, ændres »Frie kostskoler« til: »En skole«.

18. I § 6, *stk. 2*, ændres »efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, og kulturministeren godkender vedtægtsbestemmelser for folkehøjskoler« til: »skolen«.

Stk. 3-7. (....)

§ 6. (....)

Stk. 2. (....)

Stk. 3. En fri kostskole, der er berettiget til tilskud, uanset at den har bygninger og arealer, der ligger uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, kan erhverve nye bygninger og arealer uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed. Det er dog en betingelse, at de nye bygninger og arealer erhverves til afløsning for bygninger og arealer, der ligger uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed. Det er endvidere en betingelse, at de nye bygninger og arealer afstandsmæssigt ligger tættere på skolens geografiske og bygningsmæssige enhed end de bygninger og arealer, de afløser.

Stk. 4-7. (....)

§ 12. Skoleåret går fra den 1. august til den 31. juli. En fri kostskole skal have mindst 24 årselever, jf. §§ 13 og 14, i det skoleår, der slutter i kalenderåret før finansåret, eller som gennemsnit af dette skoleår og de 2 foregående skoleår. En nyoprettet skole, der ikke har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter i kalenderåret før finansåret, skal opfylde kravet om mindst 24 årselever i det første hele finansår. En eksisterende skole, der ikke efter denne paragraf har opnået ret til tilskud i året før finansåret, skal opfylde årselevtalskravet i finansåret, hvor den igen modtager tilskud.

Stk. 2. (....)

Stk. 3. En fri kostskole skal gennemføre længerevarende kurser af mindst 4 ugers varighed i mindst 20 uger i hvert skoleår, heraf skal mindst ét kursus have mindst 12 ugers varighed. Gennemfører en skole ikke dette mindste antal længerevarende kurser i et skoleår, er skolen ikke tilskudsberettiget i det finansår, hvor skoleåret slutter.

Stk. 4. (....)

§ 6. (....)

Stk. 2-3. (....)

Stk. 4. Skolens vedtægt skal indeholde bestemmelser om institutionens styrelse og om fremgangs-

19. I § 6, stk. 3, og § 12, stk. 1 og 3, ændres »fri kostskole« til: »skole«.

20. § 6, stk. 4, affattes således:

»*Stk. 4.* Skolens vedtægt skal indeholde bestemmelser om institutionens styrelse og om fremgangsmåden ved institutionens nedlæggelse. Skolen kan

måden ved institutionens nedlæggelse. En folkehøjskoles vedtægt skal tillige indeholde en bestemmelse om skolens værdigrundlag. Skolen kan ikke i vedtægten fastsætte andre formål for skolen end formål omfattet af denne lov eller af anden lovgivning på uddannelsesområdet. Ved en efterskoles, husholdningsskoles eller håndarbejdsskoles nedlæggelse anvendes overskydende midler med børne- og undervisningsministerens godkendelse til skolevirksomhed, der støttes i henhold til loven. Ved en folkehøjskoles nedlæggelse anvendes overskydende midler med kulturministerens godkendelse til skolevirksomhed, der støttes i henhold til loven. Skolen kan ikke i vedtægten fastsætte anden bestemmelse herom. Børne- og undervisningsministeren kan for efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler og kulturministeren kan for folkehøjskoler fastsætte nærmere regler om vedtægtens indhold, herunder om, hvilke beføjelser der i vedtægten kan henlægges til en generalforsamling, skolekreds el.lign.

Stk. 5-7. (....)

§ 6. (....)

Stk. 2-4. (....)

Stk. 5. Skolens vedtægt skal offentliggøres på skolens hjemmeside på internettet sammen med datoerne for generalforsamlingens eller bestyrelsens vedtagelse, børne- og undervisningsministerens eller kulturministerens godkendelse, jf. stk. 2, og offentliggørelsen på hjemmesiden. Vedtægten kan tidligst træde i kraft ved offentliggørelsen.

Stk. 6-7. (....)

§ 11. (....)

Stk. 2-3. (....)

Stk. 4. For elever på folkehøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler og for elever på efterskoler, der ikke modtager statslig elevstøtte, skal egenbetalingen mindst udgøre halvdelen af den af ministeriet fastsatte mindste egenbetaling, jf. stk. 2.

Stk. 5. (....)

ikke i vedtægten fastsætte andre formål for skolen end formål omfattet af denne lov eller af anden lovgivning på uddannelsesområdet. Ved en skoles nedlæggelse anvendes overskydende midler med undervisningsministerens godkendelse til skolevirksomhed, der støttes i henhold til loven. Skolen kan ikke i vedtægten fastsætte anden bestemmelse herom. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om vedtægtens indhold, herunder om, hvilke beføjelser der i vedtægten kan henlægges til en generalforsamling, skolekreds el.lign.«

21. I § 6, *stk. 5*, ændres »børne- og undervisningsministerens eller kulturministerens« til: »undervisningsministerens«.

22. I § 11, *stk. 4*, udgår »på folkehøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler og for elever på efterskoler«

§ 12 b. Undervisningsministeren kan godkende, at en institution omfattet af denne lov kan varetage flere former for skole- og undervisningsvirksomhed efter denne lov, kombineret institution. Ministeren kan endvidere godkende, at en institution omfattet af denne lov også varetager skole- og undervisningsvirksomhed som fri grundskole, privat gymnasieskole og privat hf-kursus, kombineret institution. Godkendelse af en kombineret institution er betinget af, at institutionen opfylder betingelserne i lovgivningen for at varetage sådan virksomhed, og at institutionens værdigrundlag kan berettige kombinationen.

Stk. 2. (....).

§ 13. Eleverne skal for at kunne medregnes i årselevtallet opfylde følgende betingelser ved kursets begyndelse:

1) Elever på folkehøjskoler skal være fyldt 17½ år.

2) Elever på ungdomshøjskoler skal være mindst 16½, men ikke 19 år. På kurser af indtil 4 ugers samlet varighed i skoleåret kan skolen dog medregne elever, der er fyldt 19 år ved kursets begyndelse.

3) Elever på efterskoler skal have afsluttet 8 års skolegang, 7. klasse eller være fyldt 14 år. Elever, der er fyldt 18 år, kan i særlige tilfælde medregnes efter regler fastsat af undervisningsministeren.

4) Elever på husholdningsskoler og håndarbejds-skoler skal have afsluttet 10 års skolegang, 9. klasse eller være fyldt 16 år.

Stk. 2-4. (....)

§ 13. (....)

Stk. 2. Elever, som på kombinerede institutioner, jf. § 12 b, udløser statstilskud efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. eller lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser), kan ikke samtidig udløse statstilskud efter denne lov på den kombinerede institution. Den kombinerede institution kan vælge, at eleven i stedet skal udløse statstilskud efter denne lov.

Stk. 3-4. (....)

23. I § 12 b, stk. 1, 2. pkt. indsættes efter »fri grundskole,«: »folkehøjskole,«.

24. § 13, stk. 1, nr. 1 og 2, ophæves.

Nr. 3 og 4 bliver herefter nr. 1 og 2.

25. I § 13, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »lov om friskoler og private grundskoler m.v.«: », lov om folkehøjskoler«.

§ 17. Skolen skal oplyse sit værdigrundlag til enhver, som beder om det, og offentliggøre værdigrundlaget på sin hjemmeside på internettet. Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal orientere forældre til undervisningspligtige elever om skolens værdigrundlag ved tilmelding til skolen. Bestyrelsen skal udarbejde en plan for skolens evaluering af skolens virksomhed i forhold til værdigrundlaget. Skolen skal foretage denne evaluering mindst hvert andet år.

Stk. 2-4. (....)

§ 17. (....)

Stk. 2. Bestyrelsen godkender årligt en plan for skolens kursusvirksomhed (årsplanen) og en plan for indholdet af det enkelte kursus (indholdsplanen). Skolen skal offentliggøre sin årsplan på skolens hjemmeside på internettet. En efterskole, husholdningsskole og håndarbejdsskole skal tillige offentliggøre sine indholdsplaner på skolens hjemmeside på internettet. Bestyrelsen kan bemyndige forstanderen til at godkende indholdsplanen.

Stk. 3-4. (....)

§ 21. Til folkehøjskoler og ungdomshøjskoler yder staten følgende tilskud pr. årselev, jf. § 13:

1) Basistilskud, hvor alle elever, jf. § 13, stk. 1, nr. 1, henholdsvis nr. 2, indgår ved beregningen af årselever.

2) Supplerende tilskud, hvor elever, der har gennemført mindst 2 uger af et kursus, indgår ved beregningen af årselever.

3) Yderligere supplerende tilskud, hvor elever, der har gennemført mindst 12 uger af et kursus, indgår ved beregningen af årselever.

Stk. 2. Tilskud efter stk. 1 ydes ud fra skolens årselevtal i det skoleår, der slutter i finansåret. Til nyoprettede skoler og skoler, der ikke har opnået ret til tilskud i året før finansåret, ydes tilskud ud fra det opnåede årselevtal i finansåret.

Stk. 3. Til skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, yder staten et forskud ud fra skolens årselevtal i dette skoleår. Til nyoprettede skoler og skoler, der ikke har opnået ret til tilskud i året før finans-

26. I § 17, stk. 1, 2. pkt. ændres »Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »Skolen«.

27. I § 17, stk. 2, ændres »En efterskole, husholdningsskole og håndarbejdsskole« til: »Skolen«.

28. § 21 ophæves.

året, ydes forskud ud fra det forventede årselevtal i finansåret. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om ydelse af forskud.

Stk. 4. Tilskud efter stk. 1 ydes med beløb pr. årselev. Tilskuddets størrelse fastsættes på de årlige finanslove.

§ 22. Til husholdningsskoler og håndarbejdsskoler yder staten følgende tilskud pr. årselev, jf. § 13:

1) Basistilskud, hvor alle elever, jf. § 13, stk. 1, nr. 4, indgår ved beregningen af årselever.

2) Supplerende tilskud, hvor elever, der har gennemført mindst 2 uger af et kursus, indgår ved beregningen af årselever.

3) Yderligere supplerende tilskud, hvor elever, der endvidere har gennemført mindst 12 uger af et kursus, indgår ved beregningen af årselever.

Stk. 2.

§ 22. (....)

Stk. 2. § 21, stk. 2-4, gælder tilsvarende for tilskud efter stk. 1. Tilskud efter stk. 1, nr. 3, ydes med et takstbeløb pr. årselev for henholdsvis elever, der har gået i en 10. klasse, og øvrige elever.

§ 23. Til efterskoler yder staten tilskud pr. årselev, hvor elever, jf. § 13, stk. 1, nr. 3, indgår ved beregningen af årselever.

Stk. 2. (....)

29. I § 22, *stk. 1, nr. 1*, ændres »§ 13, stk. 1, nr. 4,« til: »§ 13, stk. 1, nr. 2,«.

30. § 22, *stk. 2*, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Tilskud efter stk. 1 ydes ud fra skolens årselevtal i det skoleår, der slutter i finansåret. Til nyoprettede skoler og skoler, der ikke har opnået ret til tilskud i året før finansåret, ydes tilskud ud fra det opnåede årselevtal i finansåret.

Stk. 3. Til skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, yder staten et forskud ud fra skolens årselevtal i dette skoleår. Til nyoprettede skoler og skoler, der ikke har opnået ret til tilskud i året før finansåret, ydes forskud ud fra det forventede årselevtal i finansåret. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om ydelse af forskud.

Stk. 4. Tilskud efter stk. 1 ydes med beløb pr. årselev. Tilskuddets størrelse fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 5. Tilskud efter stk. 1, nr. 3, ydes med et takstbeløb pr. årselev for henholdsvis elever, der har gået i en 10. klasse, og øvrige elever.«

31. I § 23, *stk. 1*, og § 30, *stk. 2, nr. 4*, ændres »§ 13, stk. 1, nr. 3,« til: »§ 13, stk. 1, nr. 1,«.

§ 30.

Stk. 2. En elev kan efter ansøgning til efterskolen opnå elevstøtte, når følgende betingelser er opfyldt:

1) Eleven er dansk statsborger eller har efter international overenskomst ret til elevstøtte på lige fod med danske statsborgere eller ligestilles i støttemæssig henseende med danske statsborgere efter regler fastsat af undervisningsministeren.

2) Efterskolen oppebærer tilskud efter denne lov.

3) Kurset er tilskudsberettigende.

4) Eleven opfylder betingelserne i § 13, stk. 1, nr. 3, og har fulgt undervisning i mindst 2 hele kursusuger.

5) Eleven oplyser ved ansøgningen navn, adresse og dansk personnummer og:

a) For elever, hvis indkomstbestemte elevstøtte skal beregnes på baggrund af forældrenes samlede indkomstgrundlag, jf. § 33, stk. 1, 1. pkt., skal ansøgning om elevstøtte indeholde en erklæring fra forældrene med disses navne, adresse(r) og danske personnumre til brug ved beregning af det ugentlige støttebeløb, jf. stk. 3.

b) For elever, hvis indkomstbestemte elevstøtte skal beregnes på baggrund af indkomstgrundlaget for den af forældrene, hos hvem eleven har bopæl eller senest har haft bopæl, og denne forælders eventuelle samlever, jf. § 33, stk. 1, 2. pkt., skal ansøgning om elevstøtte indeholde en erklæring fra forælderen og den eventuelle samlever med navne, adresse og danske personnumre til brug ved beregning af det ugentlige støttebeløb, jf. stk. 3.

c) Hvis der ønskes en nedsættelse af indkomstgrundlaget, jf. stk. 5, nr. 2, skal erklæringen fra forældrene eller bopælsforælderen og dennes eventuelle samlever endvidere oplyse navne på børn, der kan begrunde en nedsættelse af indkomstgrundlaget.

Stk. 3-5. (....)

§ 23. (....)

Stk. 2. § 21, stk. 2-4, gælder tilsvarende for tilskud efter stk. 1. Tilskud ydes med et takstbeløb pr. årselev for henholdsvis elever, der har gennemført

32. I § 23, stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 21, stk. 2-4,« til: »§ 22, stk. 2-4,«.

grundskolen, og elever, der ikke har gennemført grundskolen.

§ 23 a. (....)

Stk. 2. Staten yder til folkehøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler et særligt tilskud (tillægstakst) ud fra antallet af årselever, som er opgjort efter henholdsvis § 21, stk. 1, nr. 3, og § 22, stk. 1, nr. 3, idet dog alene elever, der ved kursets begyndelse er fyldt 17 ½ år og endnu ikke 25 år, og som er uden kompetencegivende uddannelse, indgår i opgørelsen.

Stk. 3-7. (....)

§ 23 b. Staten yder til ungdomshøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler et tilskud ud fra et årselevtal, hvori alene indgår de elever, der ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, gange en tillægstakst, der fastsættes på de årlige finanslove. Ved beregning af årselevtallet medregnes dog kun elever på kurser af mindst 2 ugers varighed, som har gennemført mindst to af kursets uger. § 21, stk. 2 og 3, gælder tilsvarende.

§ 23 b. Staten yder til ungdomshøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler et tilskud ud fra et årselevtal, hvori alene indgår de elever, der ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, gange en tillægstakst, der fastsættes på de årlige finanslove. Ved beregning af årselevtallet medregnes dog kun elever på kurser af mindst 2 ugers varighed, som har gennemført mindst to af kursets uger. § 21, stk. 2 og 3, gælder tilsvarende.

§ 24 a. Staten yder til efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler tilskud til støtte til elever, der er omfattet af § 3 a, til inklusion af disse elever i den almindelige undervisning. Det er en betingelse for at yde tilskud til en skole til inklusion, at antallet af skolens årselever efter stk. 4 er mindst 5. Skolen skal i sit årsregnskab særskilt redegøre for tilskuddenes anvendelse.

Stk. 2-6. (....)

33. I § 23 a, stk. 2, udgår »folkehøjskoler,« og »henholdsvis § 21, stk. 1, nr. 3, og«.

34. I § 23 b, 1. pkt., udgår »ungdomshøjskoler,«.

35. I § 23 b, 2. pkt., ændres »§ 21, stk. 2 og 3,« til: »§ 22, stk. 2 og 3,«.

36. I § 24 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »skoler«.

§ 24 b. Staten yder efter § 25 tilskud til folkehøjskoler samt til efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler med et samlet særligt undervisningstilbud, jf. § 25, stk. 1, til støtte til elever med behov for støtte i mindre end 9 ugentlige undervisningstimer.

§ 38. Der kan ydes støtte til danske elevers deltagelse i kurser på statsanerkendte folkehøjskoler i andre nordiske lande.

§ 49. Klage over afgørelser truffet af husholdningsskoler ved køkkenlederuddannelsen, jf. § 1, stk. 4, 3. pkt., kan indbringes for undervisningsministeren eller Fællesudvalget for Køkkenlederuddannelsen. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 55. Bestemmelsen om rettighedsgivende undervisning i § 1, stk. 2, i lov om folkehøjskoler, husholdningsskoler og efterskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 661 af 26. oktober 1988 (højskoleloven), gælder fortsat for de 2 folkehøjskoler, der før 1. januar 1994 har tilladelse til at tilbyde sådan undervisning.

Stk. 2. Bestemmelsen om skoler uden elevkollegium i højskolelovens § 5, stk. 1, 2. pkt., gælder fortsat for skoler, der inden den 1. januar 1994 er godkendt uden elevkollegium.

Stk. 3. Bestemmelsen om fravigelse af krav til kursuslængder i højskolelovens § 11, stk. 3, gælder fortsat for skoler, der var fritaget for kravet den 1. januar 1994.

§ 55. (...).

Stk. 2. Bestemmelsen om skoler uden elevkollegium i højskolelovens § 5, stk. 1, 2. pkt., gælder fortsat for skoler, der inden den 1. januar 1994 er godkendt uden elevkollegium.

Stk. 3. (...)

37. I § 24 b ændres »folkehøjskoler samt til efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »skoler«.

38. § 38 ophæves.

39. I § 49, 1. pkt. ændres »§ 1, stk. 4, 3. pkt.,« til: »§ 1, stk. 3, 3. pkt.,«.

40. § 55, stk. 1, og stk. 3, ophæves.
Stk. 2 bliver herefter stk. 1.

41. I § 55, stk. 2, der bliver stk. 1, ændres »højskolelovens § 5, stk. 1, 2. pkt., til: « til: »§ 5, stk. 1, 2. pkt., i lov om folkehøjskoler, husholdningsskoler og efterskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 661 af 26. oktober 1988 (højskoleloven)«.

§ 41

I lov nr. 564 af 6. juni 2007 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, jf. lovbekend-

gørelse 1031 af 23. august 2013 foretages følgende ændring:

§ 5. I uddannelsesplanen, jf. § 4, stk. 2, kan indgå elementer, der leveres af

1) efterskoler i form af særligt tilrettelagte forløb, herunder afklaringsforløb efter § 4, stk. 2, og supplerende undervisningstilbud for unge, jf. lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler),

2) husholdningsskoler, håndarbejdsskoler og folkehøjskoler, jf. lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler),

3) produktionsskoler, jf. lov om produktionsskoler,

4) institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse,

5) daghøjskoler, jf. lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), og

6) værksteder og andre institutioner.

Stk. 2-5. (....)

§ 5. I uddannelsesplanen, jf. § 4, stk. 2, kan indgå elementer, der leveres af

1) efterskoler i form af særligt tilrettelagte forløb, herunder afklaringsforløb efter § 4, stk. 2, og supplerende undervisningstilbud for unge, jf. lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler),

2) husholdningsskoler, håndarbejdsskoler og folkehøjskoler, jf. lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler),

3) produktionsskoler, jf. lov om produktionsskoler,

4) institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse,

5) daghøjskoler, jf. lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), og

1. I § 5, *stk. 1, nr. 1*, udgår »folkehøjskoler,« og »(frie kostskoler)«.

2. I § 5, *stk. 1, nr. 2*, ændres »om folkehøjskoler,« til: »om folkehøjskoler og lov om«, og »(frie kostskoler)« udgår

6) værksteder og andre institutioner.

Stk. 2-5. (....)

§ 42

I lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 671 af 21. juni 2010, som ændret ved § 22 i lov nr. 326 af 11. april 2012 og § 21 i lov nr. 493 af 21. maj 2013, foretages følgende ændring:

§ 4. (....)

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal, hvis den anmodes derom af en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole, der ligger i kommunen, søge at indgå aftale med skolen om, at der gives vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv til skolens elever, jf. lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler, håndarbejdsskoler (frie kostskoler). Aftalen skal omfatte aftale om skolens betaling af kommunens omkostninger i forbindelse med vejledningen.

Stk. 3-4. (....)

1. I § 4, *stk. 2, 1. pkt.*, udgår »folkehøjskoler,« og »(frie kostskoler)«.

§ 43

I lov om Danmarks Evalueringsinstitut, jf. lovbekendtgørelse nr. 1073 af 15. september 2010, som ændret ved § 3 i lov nr. 1235 af 18. december 2012, foretages følgende ændringer:

Bilag 1 1. I *bilag 1, nr. 22*, udgår »folkehøjskoler,« og »(frie kostskoler)«.

Love omfattet af § 2, stk. 1, i lov om Danmarks Evalueringsinstitut

1) Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

2) Lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.

3) Lov om uddannelse til professionsbachelor som pædagog.

4) Lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser.

5) Lov om medie- og journalisthøjskolen.

6) Lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser.

7) Lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

8) Lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne.

9) Lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

10) Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

11) Lov om uddannelse til studentereksamen (stx) (gymnasieloven).

12) Lov om uddannelse til højere forberedelseseksamen (hf-loven).

13) Lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

14) Lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx).

15) Lov om erhvervsuddannelser.

16) Lov om erhvervsgrunduddannelse m.v.

17) Lov om produktionsskoler.

18) Lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv.

19) Lov om ungdomsskoler.

20) Lov om almen voksenuddannelse.

21) Lov om specialundervisning for voksne.

22) Lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

23) Lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven).

24) Lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

25) Lov om folkeskolen, for så vidt angår evalueringer, der ikke alene omfatter folkeskolen.

26) Lov om friskoler og private grundskoler m.v.

27) Lov om social service.

Bilag 1 2. I *bilag 1* indsættes som nr. 28:
»28) Lov om folkehøjskoler.«

**Love omfattet af § 2, stk. 1, i lov om Danmarks
Evalueringsinstitut**

- 1) Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.
- 2) Lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.
- 3) Lov om uddannelse til professionsbachelor som pædagog.
- 4) Lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser.
- 5) Lov om medie- og journalisthøjskolen.
- 6) Lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser.
- 7) Lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.
- 8) Lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne.
- 9) Lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.
- 10) Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.
- 11) Lov om uddannelse til studentereksamen (stx) (gymnasieloven).
- 12) Lov om uddannelse til højere forberedelseseksamen (hf-loven).
- 13) Lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.
- 14) Lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx).
- 15) Lov om erhvervsuddannelser.
- 16) Lov om erhvervsgrunduddannelse m.v.
- 17) Lov om produktionsskoler.
- 18) Lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv.
- 19) Lov om ungdomsskoler.
- 20) Lov om almen voksenuddannelse.
- 21) Lov om specialundervisning for voksne.

22) Lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

23) Lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven).

24) Lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

25) Lov om folkeskolen, for så vidt angår evalueringer, der ikke alene omfatter folkeskolen.

26) Lov om friskoler og private grundskoler m.v.

27) Lov om social service.

§ 44

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 863 af 25. juni 2013, foretages følgende ændringer:

§ 9. (...)

Stk. 6. Til brug for Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings afgørelser om meddelelse af opholdstilladelse efter stk. 1 til udlændinge, der er optaget på en uddannelse eller et kursus ved en uddannelsesinstitution her i landet, og som ikke er omfattet af de i medfør af stk. 4 fastsatte regler, afgiver Danmarks Evalueringsinstitut efter anmodning fra uddannelsesinstitutionen en vejledende udtalelse om indhold og kvalitet i følgende uddannelser:

1) Videregående uddannelser og kurser, der uden godkendelse fra en statslig myndighed udbydes på en statsligt godkendt uddannelsesinstitution under statsligt tilsyn.

2) Uddannelser og kurser inden for grund- og ungdomsuddannelser, der uden godkendelse fra en statslig myndighed udbydes på en statsligt godkendt uddannelsesinstitution, der er under statsligt tilsyn.

3) Kurser på folkehøjskoler m.v. godkendt efter lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), som gennemføres uden tilskud efter loven.

1. I § 9 i, *stk. 6, nr. 3* ændres »lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler)« til »lov om folkehøjskoler og lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.«

§ 45.

I ligningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 405 af 22. april 2013, som senest ændret ved lov nr. 792 af 28. juni 2013, foretages følgende ændringer:

§ 7. Til den skattepligtige indkomst medregnes ikke:

1) Gaver, der hidrører fra indsamlede bidrag, forudsat at gaven alene har karakter af en anerkendelse af modtagerens fortjenester eller er ydet i anledning af modtagerens alvorlige sygdom eller tilskadekomst eller er ydet til personer, der har været udsat for en ulykke, forbrydelse eller katastrofe, eller til disses efterladte. Det er ligeledes en forudsætning, at gaven er oppebåret én gang for alle og ikke har karakter af vederlag, samt at indsamlingen ikke er sket på modtagerens initiativ.

2) Hædersgaver udbetalt i henhold til lov nr. 93 af 20. marts 1940 om udbetaling af hædersgaver til danske sømænd og fiskere og deres efterladte.

3) Hædersgaver udbetalt i henhold til lov nr. 383 af 9. august 1945 om visse hædersgaver til danske søfarende og fiskere og deres efterladte.

4) Hædersgaver udbetalt i henhold til lov nr. 378 af 10. juli 1940 om udbetaling af hædersgaver til efterladte efter faldne og til sårede den 9. april 1940.

5) Hædersgaver, der i henhold til lov udbetales til sårede og til efterladte efter faldne af hær og flåde ved begivenhederne den 29. august 1943.

6) Legater, der udbetales fra en fond, stiftelse, forening m.v. til militært personel eller civile, der er udsendt eller har været udsendt på tjeneste af den danske stat på militær mission i udlandet, og som under eller som følge af opholdet får fysiske eller psykiske skader, samt legater, der ydes til de pågældendes pårørende, hvis den udsendte er kommet fysisk eller psykisk til skade eller er omkommet i forbindelse med opholdet.

7) Ydelser udbetalt i henhold til lov nr. 475 af 1. oktober 1945 om erstatning til besættelsestidens ofre, bortset fra de i nævnte lovs §§ 14-18 ommeldte dagpenge, den i §§ 19-21 ommeldte invaliditetserstatning, for så vidt denne ydes i overensstemmelse med reglerne i § 20 som en årlig rente, samt de i § 22 ommeldte renteydelser til efterladte.

8) Invaliditetsbeløb, invaliditetsydelse, førtidsbeløb, ekstra tillægsydelse, personlige tillæg og hel-

1. I § 7, nr. 24, ændres »lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til »lov om folkehøjskoler og lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler«.

bredestillæg, bistands- og plejetillæg samt tillæg efter § 62, der udbetales i henhold til lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., og personlige tillæg, helbreds- tillæg, invaliditetstillæg og tillæg efter § 72 c, der udbetales i henhold til lov om social pension.

9) Ydelser efter lov om social service, lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, lov om aktiv socialpolitik og lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationslov) til dækning af nærmere bestemte udgifter for modtageren, ydelser efter § 45, stk. 5, § 97, stk. 7, og § 100 i lov om social service, ydelser efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik, andre ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, i det omfang disse ydelser beregnes på grundlag af hjælp ydet efter lovens § 34, ydelser efter § 28 a, stk. 4, i integrationsloven, andre ydelser efter integrationsloven, i det omfang disse ydelser beregnes på grundlag af hjælp ydet efter integrationslovens § 28 a, stk. 4, ydelser efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser, ydelser efter §§ 74, 76 og 100 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, ydelser efter § 82 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, ydelse efter § 5 i lov om uddannelsesordning for ledige, som har opbrugt deres dagpengeret samt ydelser efter lov om repatriering.

10) Understøttelser, der udbetales i henhold til fundatsen for Hvide Sande Fondet.

11) Beløb, der af kommunen ydes som lomme- penge eller til beklædning til børn og unge under 18 år, som er anbragt uden for hjemmet, jf. lov om social service § 52, stk. 3, nr. 8, i det omfang beløbene ikke overstiger de vejledende satser udsendt af Kommunernes Landsforening. Skattefriheden omfatter ikke beløb, der udbetales som honore- ring af personligt arbejde på opholdsstedet m.v.

12) Beløb udbetalt én gang for alle i henhold til lov nr. 179 af 7. juni 1958 om fordelingen af visse fra udlandet modtagne erstatninger, for så vidt erstatningerne udredes for legemsskade eller krænkelse af den personlige frihed.

13) Beløb, der hidrører fra udbetaling af beboer- indskud (boligandele eller boligindskud) samt in- dekstillæg hertil, for så vidt indskuddet vedrører lejligheder, der omfattes af de i lov om almene bo-

liger m.v. fastsatte regler om almen boligvirksomhed.

14) Børnetilskud og ydelser omfattet af §§ 10 a og 10 b i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, forskudsvis udbetaling af børnebidrag og af særlige bidrag som nævnt i denne lovs § 10, stk. 1, 5. pkt., og § 11, stk. 1, 3. pkt.

15) Udetillæg, hjemflytningstillæg og bosættelsespenge, som oppebæres af danske statsborgere, der af den danske stat er udsendt til tjeneste uden for riget, samt andre lignende ydelser, der tjener til dækning af merudgifter som følge af tjenesten i udlandet. 55) Beløb, der af Europa-Kommissionen er udbetalt til personer, der af den danske stat er udstationeret til midlertidig tjeneste ved Europa-Kommissionen til dækning af merudgifter i forbindelse med udstationeringen.

16) Naturalydelser og kostpenge, der ydes værnepligtige i forsvaret og civilforsvaret i den periode, der er fastsat som den første samlede tjenestetid, samt frivilligt personel i den periode, der er fastsat som uddannelsesetid. Det samme gælder naturalydelser og kostpenge, der ydes ved aftjening af civil værnepligt.

17) Erstatninger, der udredes i henhold til forligsaftale af 5. november 1969 mellem det svenske aktieselskab Astra og repræsentanter for neurosedyskadede børn.

18) Statslig godtgørelse til hiv-smittede personer eller disses efterladte, når godtgørelsen ydes i sammenhæng med, at de pågældende er blevet behandlet ved danske sygehuse eller er smittet af personer, der er blevet behandlet ved danske sygehuse, samt støtte, der udbetales af Blødererstatningsfonden til blødere, der efter behandling med blodprodukter ved danske sygehuse er blevet konstateret hiv-smittede, eller til disses efterladte og statslig godtgørelse til nyrepatienter med nefrogen systemisk fibrose (NSF), når godtgørelsen ydes, i sammenhæng med at patienterne har fået konstateret følgesygdommen NSF efter MR-scanning i det danske sundhedsvæsen med et gadoliniumholdigt kontrastmiddel.

19) Hæderspriser, der udbetales i henhold til Nobelstiftelsens Grundstadgar eller ydes af mellemstatslige organisationer og institutioner, hvori Danmark deltager eller er medlem, når hædersprisen

udelukkende har karakter af en anerkendelse af modtagerens fortjenester. Hæderspriser, som ydes af offentlige midler, legater, kulturelle fonde og lign. samt af erhvervsvirksomheder her i landet eller i udlandet, når hædersprisen udelukkende har karakter af en anerkendelse af modtagerens kunstneriske fortjenester. Det er en betingelse, at hædersprisen er ydet som et uansøgt engangsbeløb.

20) Engangsbeløb, der udbetales til den erstatningsberettigede efter § 32, stk. 7 eller 8, eller § 36, stk. 4 eller 5, i lov om sikring mod følger af arbejdsskade, jf. § 85 a, stk. 2, i lov om arbejdsskadesikring, samt kapitalbeløb, der udbetales til den erstatningsberettigede efter § 17, stk. 7, 2. pkt., og § 85, stk. 7, i lov om arbejdsskadesikring.

21) Præmie efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. § 74 m.

22) Ydelser til en person fra en fond, stiftelse, forening m.v., som er godkendt af told- og skatteforvaltningen, og hvis formål er at støtte socialt eller sygdomsbekæmpende arbejde. Ydelser fra en fond m.v., der overstiger 10.000 kr. inden for et kalenderår, medregnes dog til den skattepligtige indkomst med den del af værdien, der overstiger 10.000 kr. 58) Told- og skatteforvaltningen offentliggør hvert år en liste over de fonde, stiftelser, foreninger m.v., som er blevet godkendt. Told- og skatteforvaltningen kan fastsætte en frist for, hvornår en ansøgning m.v. om godkendelse senest skal være modtaget, for at fonden, stiftelsen, foreningen m.v. kan optages på listen for det pågældende år.

23) Eftergivet gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper efter kapitel 3 a i lov om forsøg med eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper.

24) Elevstøtte ydet i henhold til lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler til personer, som, når støtten modtages, opfylder aldersbetingelsen efter lov om social pension for at modtage folkepension, som modtager førtidspension, eller som modtager invaliditetsydelse med bistands- eller plejetillæg i henhold til lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

25) Bidrag efter lov om hjemmeservice.

26) Værdien af eget arbejde samt en i den forbindelse ikkerealiseret avance ved udtagning af varer

og tjenesteydelser fra ejerens virksomhed, når arbejdet udføres på egne formuegoder til privat brug for den pågældende.

27) Naturalydelser og kontantbeløb, der ydes til indsatte i kriminalforsorgens institutioner i medfør af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

28) Findeløn og godtgørelser, som udbetales i henhold til lov om hittegods eller bestemmelserne om danefæ og danekræ i museumsloven, samt dusører og belønninger for indsats for at redde mennesker eller medvirken til at opklare eller forhindre en forbrydelse, når de pågældende indsatser ikke hører til den pågældendes erhverv.

29) Tilskud til dækning af flytte- og etableringsudgifter efter § 63 c i lov om almene boliger m.v.